Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

ខុទ្ទកនិកាយេ

ឥតិវុត្តកបាឡិ

១. ឯកកនិបាតោ

១. បឋមវគ្គោ

១. លោភសុត្តំ

១. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ឯកធម្មំ, ភិក្ខវេ, បជហថ; អហំ វោ បាដិភោគោ អនាគាមិតាយ។ កតមំ ឯកធម្មំ? លោភំ, ភិក្ខវេ, ឯកធម្មំ បជហថ; អហំ វោ បាដិភោគោ អនាគាមិតាយា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យេន លោភេន លុទ្ធាសេ, សត្តា គច្ឆន្តិ ទុគ្គតិំ;

តំ លោភំ សម្មទញ្ញាយ, បជហន្តិ វិបស្សិនោ;

បហាយ ន បុនាយន្តិ, ឥមំ លោកំ កុទាចន”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ បឋមំ។

២. ទោសសុត្តំ

២. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ເອກຘມ຺ມໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຊຫຖ; ອຫໍ ໂວ ປາຏິໂຠໂຄ ອນາຄາມິຕາຍ. ກຕມໍ ເອກຘມ຺ມໍ? ໂທສໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອກຘມ຺ມໍ ປຊຫຖ; ອຫໍ ໂວ ປາຏິໂຠໂຄ ອນາຄາມິຕາຍາ”ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ຠຄວາ ອໂວຈ. ຕຕ຺ເຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

“ເຍນ ໂທເສນ ທຸຏ຺ຐາເສ, ສຕ຺ຕາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ທຸຄ຺ຄຕິໍ;

ຕໍ ໂທສໍ ສມ຺ມທຎ຺ຎາຍ, ປຊຫນ຺ຕິ ວິປສ຺ສິໂນ;

ປຫາຍ ນ ປຸນາຍນ຺ຕິ, ອິມໍ ໂລກໍ ກຸທາຈນ”ນ຺ຕິ.

ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ ຠຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ທຸຕິຍໍ.

໓. ໂມຫສຸຕ຺ຕໍ

໓. ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ຠຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕໍ –

“ເອກຘມ຺ມໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຊຫຖ; ອຫໍ ໂວ ປາຏິໂຠໂຄ ອນາຄາມິຕາຍ. ກຕມໍ ເອກຘມ຺ມໍ? ໂມຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອກຘມ຺ມໍ ປຊຫຖ; ອຫໍ ໂວ ປາຏິໂຠໂຄ ອນາຄາມິຕາຍາ”ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ຠຄວາ ອໂວຈ. ຕຕ຺ເຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

“ເຍນ ໂມເຫນ ມູຬ຺ຫາເສ, ສຕ຺ຕາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ທຸຄ຺ຄຕິໍ;

ຕໍ ໂມຫໍ ສມ຺ມທຎ຺ຎາຍ, ປຊຫນ຺ຕິ ວິປສ຺ສິໂນ;

ປຫາຍ ນ ປຸນາຍນ຺ຕິ, ອິມໍ ໂລກໍ ກຸທາຈນ”ນ຺ຕິ.

ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ ຠຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ຕຕິຍໍ.

໔. ໂກຘສຸຕ຺ຕໍ

៤៎ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ឯកធម្មំ, ភិក្ខវេ, បជហថ; អហំ វោ បាដិភោគោ អនាគាមិតាយ៎ កតមំ ឯកធម្មំ? កោធំ, ភិក្ខវេ, ឯកធម្មំ បជហថ; អហំ វោ បាដិភោគោ អនាគាមិតាយា”តិ៎ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច៎ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យេន កោធេន កុទ្ធាសេ, សត្តា គច្ឆន្តិ ទុគ្គតិំ;

តំ កោធំ សម្មទញ្ញាយ, បជហន្តិ វិបស្សិនោ;

បហាយ ន បុនាយន្តិ, ឥមំ លោកំ កុទាចន”ន្តិ៎

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ៎ ចតុត្ថំ៎

៥៎ មក្ខសុត្តំ

៥៎ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ឯកធម្មំ, ភិក្ខវេ, បជហថ; អហំ វោ បាដិភោគោ អនាគាមិតាយ៎ កតមំ ឯកធម្មំ? មក្ខំ, ភិក្ខវេ, ឯកធម្មំ បជហថ; អហំ វោ បាដិភោគោ អនាគាមិតាយា”តិ៎ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច៎ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យេន មក្ខេន មក្ខាសេ [មក្ខិតាសេ (ស្យា៎)], សត្តា គច្ឆន្តិ ទុគ្គតិំ;

តំ មក្ខំ សម្មទញ្ញាយ, បជហន្តិ វិបស្សិនោ;

បហាយ ន បុនាយន្តិ, ឥមំ លោកំ កុទាចន”ន្តិ៎

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ៎ បញ្ចមំ៎

៦៎ មានសុត្តំ

໖. ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ຠຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕໍ –

“ເອກຘມ຺ມໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ປຊຫຖ; ອຫໍ ເວາ ປາຏິເຠາເຄາ ອນາຄາມິຕາຍ. ກຕມໍ ເອກຘມ຺ມໍ? ມານໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອກຘມ຺ມໍ ປຊຫຖ; ອຫໍ ເວາ ປາຏິເຠາເຄາ ອນາຄາມິຕາຍາ”ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ຠຄວາ ອເວາຈ. ຕເຕ຺ຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

“ເຍນ ມາເນນ ມຕ຺ຕາເສ, ສຕ຺ຕາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ທຸຄ຺ຄຕິໍ;

ຕໍ ມານໍ ສມ຺ມທຎ຺ຎາຍ, ປຊຫນ຺ຕິ ວິປສ຺ສິເນາ;

ປຫາຍ ນ ປຸນາຍນ຺ຕິ, ອິມໍ ເລາກໍ ກຸທາຈນ”ນ຺ຕິ.

ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ເຖາ ວຸຕ຺ເຕາ ຠຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ຉຏ຺ຐໍ.

໗. ສພ຺ພປຣິຎ຺ຎາສຸຕ຺ຕໍ

໗. ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ຠຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕໍ –

“ສພ຺ພໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອນຠິຊານໍ ອປຣິຊານໍ ຕຕ຺ຖ ຈິຕ຺ຕໍ ອວິຣາຊຍໍ ອປ຺ປຊຫໍ ອຠພ຺ເພາ ທຸກ຺ຂກ຺ຂຍາຍ. ສພ຺ພຎ຺ຈ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຠິຊານໍ ປຣິຊານໍ ຕຕ຺ຖ ຈິຕ຺ຕໍ ວິຣາຊຍໍ ປຊຫໍ ຠພ຺ເພາ ທຸກ຺ຂກ຺ຂຍາຍາ”ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ຠຄວາ ອເວາຈ. ຕເຕ຺ຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

“ເຍາ ສພ຺ພໍ ສພ຺ພເຕາ ຎຕ຺ວາ, ສພ຺ພເຕ຺ເຖສຸ ນ ຣຊ຺ຊຕິ;

ສ ເວ ສພ຺ພປຣິຎ຺ຎາ [ສພ຺ພໍ ປຣິຎ຺ຎາ (ສ຺ຍາ. ປີ.)] ເສາ, ສພ຺ພທຸກ຺ຂມຸປຈ຺ຈຄາ”ຕິ [ສພ຺ພໍ ທຸກ຺ຂໍ ອຸປຈ຺ຈຄາຕິ (ສ຺ຍາ.), ສພ຺ພທຸກ຺ຂໍ ອຸປຈ຺ຈຄາຕິ (ປີ. ອຏ຺ຐ.)].

ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ເຖາ ວຸຕ຺ເຕາ ຠຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ສຕ຺ຕມໍ.

໘. ມານປຣິຎ຺ຎາສຸຕ຺ຕໍ

᪘᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨾᩣᨶᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨶᨽᩥᨩᩣᨶᩴ ᩋᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᩁᩣᨩᨿᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨩᩉᩴ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿ᪨ ᨾᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩁᩣᨩᨿᩴ ᨸᨩᩉᩴ ᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨾᩣᨶᩩᨸᩮᨲᩣ ᩋᨿᩴ ᨸᨩᩣ, ᨾᩣᨶᨣᨶ᩠ᨳᩣ ᨽᩅᩮ ᩁᨲᩣ;

ᨾᩣᨶᩴ ᩋᨸᩁᩥᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣ, ᩌᨣᨶ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨸᩩᨶᨻ᩠ᨽᩅᩴ᪨

“ᨿᩮ ᨧ ᨾᩣᨶᩴ ᨸᩉᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩣᨶᩈᩘ᩠ᨡᨿᩮ;

ᨲᩮ ᨾᩣᨶᨣᨶ᩠ᨳᩣᨽᩥᨽᩩᨶᩮᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᩩᨸᨧ᩠ᨧᨣᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ [ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩏᨸᨧ᩠ᨧᨣᩩᨶ᩠ᨲᩥ (ᨸᩦ᪨), ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩏᨸᨧ᩠ᨧᨣᩩᨶ᩠ᨲᩥ (ᩋᨭ᩠ᨮ᪨)]᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩴ᪨

᪙᪨ ᩃᩮᩣᨽᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪙᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᩃᩮᩣᨽᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ , ᩋᨶᨽᩥᨩᩣᨶᩴ ᩋᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᩁᩣᨩᨿᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨩᩉᩴ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿ᪨ ᩃᩮᩣᨽᨬ᩠ᨧ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩁᩣᨩᨿᩴ ᨸᨩᩉᩴ ᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨿᩮᨶ ᩃᩮᩣᨽᩮᨶ ᩃᩩᨴ᩠ᨵᩣᩈᩮ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ;

ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨽᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᨸᨩᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨸᩔᩥᨶᩮᩣ;

ᨸᩉᩣᨿ ᨶ ᨸᩩᨶᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩍᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨠᩩᨴᩣᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶᩅᨾᩴ᪨

᪑᪐᪨ ᨴᩮᩣᩈᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪑᪐᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨴᩮᩣᩈᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨶᨽᩥᨩᩣᨶᩴ ᩋᨷᩁᩥᨩᩣᨶᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᩁᩣᨩᨿᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᨩᩉᩴ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿ᪨ ᨴᩮᩣᩈᨬ᩠ᨧ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᩴ ᨷᩁᩥᨩᩣᨶᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩁᩣᨩᨿᩴ ᨷᨩᩉᩴ ᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨿᩮᨶ ᨴᩮᩣᩈᩮᨶ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ;

ᨲᩴ ᨴᩮᩣᩈᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᨷᨩᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨷᩔᩥᨶᩮᩣ;

ᨷᩉᩣᨿ ᨶ ᨷᩩᨶᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩍᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨠᩩᨴᩣᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩈᨾᩴ᪨

ᨷᨮᨾᩮᩣ ᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨲᩔᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ –

ᩁᩣᨣᨴᩮᩣᩈᩣ ᩋᨳ ᨾᩮᩣᩉᩮᩣ, ᨠᩮᩣᨵᨾᨠ᩠ᨡᩣ ᨾᩣᨶᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ;

ᨾᩣᨶᨲᩮᩣ ᩁᩣᨣᨴᩮᩣᩈᩣ ᨷᩩᨶ ᨴ᩠ᩅᩮ, ᨷᨠᩣᩈᩥᨲᩣ ᩅᨣ᩠ᨣᨾᩣᩉᩩ ᨷᨮᨾᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪒᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑᪨ ᨾᩮᩣᩉᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪑᪑᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨾᩮᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨶᨽᩥᨩᩣᨶᩴ ᩋᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᩁᩣᨩᨿᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨩᩉᩴ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿ. ᨾᩮᩣᩉᨬ᩠ᨧ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩁᩣᨩᨿᩴ ᨸᨩᩉᩴ ᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿᩣ”ᨲᩥ. ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ. ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨿᩮᨶ ᨾᩮᩣᩉᩮᨶ ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩣᩈᩮ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ;

ᨲᩴ ᨾᩮᩣᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᨸᨩᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨸᩔᩥᨶᩮᩣ;

ᨸᩉᩣᨿ ᨶ ᨸᩩᨶᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩍᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨠᩩᨴᩣᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ.

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ. ᨲᨲᩥᨿᩴ.

᪔. ᨠᩮᩣᨵᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪑᪔. ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨠᩮᩣᨵᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨶᨽᩥᨩᩣᨶᩴ ᩋᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᩁᩣᨩᨿᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨩᩉᩴ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿ. ᨠᩮᩣᨵᨬ᩠ᨧ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩁᩣᨩᨿᩴ ᨸᨩᩉᩴ ᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿᩣ”ᨲᩥ. ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ. ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨿᩮᨶ ᨠᩮᩣᨵᩮᨶ ᨠᩩᨴ᩠ᨵᩣᩈᩮ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ;

ᨲᩴ ᨠᩮᩣᨵᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᨸᨩᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨸᩔᩥᨶᩮᩣ;

ᨸᩉᩣᨿ ᨶ ᨸᩩᨶᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩍᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨠᩩᨴᩣᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ.

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ. ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ.

᪕. ᨾᨠ᩠ᨡᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪑᪒᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨾᨠ᩠ᨡᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨶᨽᩥᨩᩣᨶᩴ ᩋᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩥᩁᩣᨩᨿᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨩᩉᩴ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿ᪨ ᨾᨠ᩠ᨡᨬ᩠ᨧ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨩᩣᨶᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩁᩣᨩᨿᩴ ᨸᨩᩉᩴ ᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠ᩠ᨡᨿᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨿᩮᨶ ᨾᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᨾᨠ᩠ᨡᩣᩈᩮ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩴ;

ᨲᩴ ᨾᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᨴᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᨸᨩᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨸᩔᩥᨶᩮᩣ;

ᨸᩉᩣᨿ ᨶ ᨸᩩᨶᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩍᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨠᩩᨴᩣᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩥᨿᩴ᪨

᪓᪨ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩦᩅᩁᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪑᪓᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩑᨠᨶᩦᩅᩁᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾᨶᩩᨸᩔᩣᨾᩥ ᨿᩮᨶ [ᨿᩮᨶᩮᩅᩴ (?)] ᨶᩦᩅᩁᨱᩮᨶ ᨶᩥᩅᩩᨲᩣ ᨸᨩᩣ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᨿᩥᨴᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩦᩅᩁᨱᩴ [ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩦᩅᩁᨱᩮᨶ (?)]᪨ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩦᩅᩁᨱᩮᨶ ᩉᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨶᩥᩅᩩᨲᩣ ᨸᨩᩣ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨶᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩑᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨸᩥ, ᨿᩮᨶᩮᩅᩴ [ᨿᩮᨶᩮᩅ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨ ᨠ᪨)] ᨶᩥᩅᩩᨲᩣ ᨸᨩᩣ;

ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩉᩮᩣᩁᨲ᩠ᨲᩴ, ᨿᨳᩣ ᨾᩮᩣᩉᩮᨶ ᩋᩣᩅᩩᨲᩣ᪨

“ᨿᩮ ᨧ ᨾᩮᩣᩉᩴ ᨸᩉᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨲᨾᩮᩣᨡᨶ᩠ᨵᩴ [ᨲᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩴ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨸᩦ᪨)] ᨸᨴᩣᩃᨿᩩᩴ;

ᨶ ᨲᩮ ᨸᩩᨶ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᩉᩮᨲᩩ ᨲᩮᩈᩴ ᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ᪨

᪕᪨ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪑᪕᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨶᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩑᨠᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾᨶᩩᨸᩔᩣᨾᩥ ᨿᩮᨶ [ᨿᩮᨶᩮᩅᩴ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)] ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩮᨶ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᨿᩥᨴᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩴ [ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩮᨶ (?)]᪨ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩮᨶ ᩉᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᨴᩦᨥᨾᨴ᩠ᨵᩣᨶ ᩈᩴᩈᩁᩴ;

ᩍᨲ᩠ᨳᨽᩣᩅᨬ᩠ᨬᨳᩣᨽᩣᩅᩴ [ᩍᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᩣᩅᨬ᩠ᨬᨳᩣᨽᩣᩅᩴ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)], ᩈᩴᩈᩣᩁᩴ ᨶᩣᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

“ᩑᨲᨾᩣᨴᩦᨶᩅᩴ [ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᨶᩅᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨ ᨠ᪨)] ᨬᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᨱ᩠ᩉᩴ [ᨲᨱ᩠ᩉᩣ (ᩈᩦ᪨ ᨠ᪨)] ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩴ;

ᩅᩦᨲᨲᨱ᩠ᩉᩮᩣ ᩋᨶᩣᨴᩣᨶᩮᩣ, ᩈᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᨩᩮ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩴ᪨

᪖᪨ ᨸᨮᨾᩈᩮᨡᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪑᪖᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᩈᩮᨡᩔ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩈᩔ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᨿᩮᩣᨣᨠ᩠ᨡᩮᨾᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᨿᨾᩣᨶᩔ ᩅᩥᩉᩁᨲᩮᩣ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩋᨦ᩠ᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩣᨬ᩠ᨬᩴ ᩑᨠᨦ᩠ᨣᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾᨶᩩᨸᩔᩣᨾᩥ ᩑᩅᩴ ᨻᩉᩪᨸᨠᩣᩁᩴ ᨿᨳᨿᩥᨴᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ , ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩦ”ᨲᩥ ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᩮᨡᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ;

នត្ថញ្ញោ ឯវំ ពហុការោ, ឧត្តមត្ថស្ស បត្តិយា;

យោនិសោ បទហំ ភិក្ខុ, ខយំ ទុក្ខស្ស បាបុណេ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ឆដ្ឋំ។

៧។ ទុតិយសេខសុត្តំ

១៧។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“សេខស្ស, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ អប្បត្តមានសស្ស អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ បត្ថយមានស្ស វិហរតោ ពាហិរំ អង្គន្តិ ករិត្វា នាញ្ញំ ឯកង្គម្បិ សមនុបស្សាមិ ឯវំ ពហុបការំ យថយិទំ, ភិក្ខវេ, កល្យាណមិត្តតា។ កល្យាណមិត្តោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អកុសលំ បជហតិ, កុសលំ ភាវេតី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“កល្យាណមិត្តោ យោ ភិក្ខុ, សប្បតិស្សោ សគារវោ;

ករំ មិត្តានំ វចនំ, សម្បជានោ បតិស្សតោ;

បាបុណេ អនុបុព្ពេន, សព្ពសំយោជនក្ខយ”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ សត្តមំ។

៨។ សង្ឃភេទសុត្តំ

១៨។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ឯកធម្មោ, ភិក្ខវេ, លោកេ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ពហុជនាហិតាយ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ។ កតមោ ឯកធម្មោ? សង្ឃភេទោ។ សង្ឃេ ខោ បន, ភិក្ខវេ, ភិន្នេ អញ្ញមញ្ញំ ភណ្ឌនានិ ចេវ ហោន្តិ, អញ្ញមញ្ញំ បរិភាសា

ຈ ໂຫນ຺ຕິ, ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ປຣິເກ຺ຂປາ ຈ ໂຫນ຺ຕິ, ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ປຣິຈ຺ຈຊນາ ຈ ໂຫນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປສນ຺ນາ ເຈວ ນປ຺ປສີທນ຺ຕິ, ປສນ຺ນານຍ຺ຈ ເອກຈ຺ຈານໍ ອຍ຺ຍຖຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ"ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ພຄວາ ອໂວຈ. ຕຕ຺ເຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

"ອາປາຍິໂກ ເນຣຍິໂກ, ກປ຺ປຏ຺ໂຐ ສງ຺ຄເພທໂກ;

ວຄ຺ຄາຣາໂມ ອທມ຺ມຏ຺ໂຐ, ໂຍຄກ຺ເຂມາ ປທໍສຕິ [ໂຍຄກ຺ເຂມໂຕ ທໍສຕິ (ສ຺ຍາ. ປີ.), ໂຍຄກ຺ເຂມາ ວິທ຺ທໍສຕິ (ສີ. ກ.)];

ສງ຺ຄໍ ສມຄ຺ຄໍ ເພຕ຺ວານ [ພິຕ຺ວານ (ສີ. ກ.), ພິນ຺ທິຕ຺ວາ (ຈູຬວ. ໓໕໔; ອ. ນິ. ໑໐.໓໙)], ກປ຺ປໍ ນິຣຍມ຺ຫິ ປຈ຺ຈຕີ"ຕິ.

ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ ພຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ອຏ຺ຐມໍ.

໙. ສງ຺ຄສາມຄ຺ຄີສຸຕ຺ຕໍ

໑໙. ວຸຕ຺ຕຫ຺ເຍຕໍ ພຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕໍ –

"ເອກທມ຺ໂມ, ພິກ຺ຂເວ, ໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມາໂນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ພຫຸຊນຫິຕາຍ ພຫຸຊນສຸຂາຍ ພຫຸໂນ ຊນສ຺ສ ອຕ຺ຖາຍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍ ເທວມນຸສ຺ສານໍ. ກຕໂມ ເອກທມ຺ໂມ? ສງ຺ຄສາມຄ຺ຄີ. ສງ຺ເຄ ໂຂ ປນ, ພິກ຺ຂເວ, ສມຄ຺ເຄ ນ ເຈວ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ພຓ຺ຌນານິ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ຈ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ປຣິພາສາ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ຈ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ປຣິເກ຺ຂປາ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ຈ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ປຣິຈ຺ຈຊນາ ໂຫນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປສນ຺ນາ ເຈວ ປສີທນ຺ຕິ, ປສນ຺ນານຍ຺ຈ ພິໂຍ຺ຍພາໂວ ໂຫຕີ"ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ພຄວາ ອໂວຈ. ຕຕ຺ເຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

"ສຸຂາ ສງ຺ຄສ຺ສ ສາມຄ຺ຄີ, ສມຄ຺ຄານຍ຺ຈນຸຄ຺ຄໂຫ;

ສມຄ຺ຄຣໂຕ ທມ຺ມຏ຺ໂຐ, ໂຍຄກ຺ເຂມາ ນ ທໍສຕິ;

ສງ຺ຄໍ ສມຄ຺ຄໍ ກຕ຺ວານ, ກປ຺ປໍ ສຄ຺ຄມ຺ຫິ ໂມທຕີ"ຕິ.

ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ ພຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ນວມໍ.

໑໐. ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ

១០. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ឥធាហំ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចំ បុគ្គលំ បទុដ្ឋចិត្តំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាមិ – ‘ឥមម្ហិ ចាយំ សមយេ បុគ្គលោ កាលង្ករេយ្យ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ’. តំ កិស្ស ហេតុ? ចិត្តំ ហិស្ស, ភិក្ខវេ, បទុដ្ឋំ. ចេតោបទោសហេតុ បន, ភិក្ខវេ, ឯវមិធេកច្ចេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជន្តី”តិ. ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច. តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“បទុដ្ឋចិត្តំ ញត្វាន, ឯកច្ចំ ឥធ បុគ្គលំ;

ឯតមត្ថញ្ច ព្យាកាសិ, ពុទ្ធោ ភិក្ខូន សន្តិកេ.

“ឥមម្ហិ ចាយំ សមយេ, កាលំ កយិរាថ បុគ្គលោ;

និរយំ ឧបបជ្ជេយ្យ, ចិត្តំ ហិស្ស បទូសិតំ.

“យថា ហរិត្វា និក្ខិបេយ្យ, ឯវមេវ តថាវិធោ;

ចេតោបទោសហេតុ ហិ, សត្តា គច្ឆន្តិ ទុគ្គតិ”ន្តិ.

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ. ទសមំ.

ទុតិយោ វគ្គោ និដ្ឋិតោ.

តស្សុទ្ទានំ –

មោហោ កោធោ អថ មក្ខោ, វិជ្ជា តណ្ហា សេខទុវេ ច;

ភេទា សាមគ្គិបុគ្គលោ [មោហកោធា អថ មក្ខាគតោ, មូហា កាមសេក្ខទុវេ; ភេទសាមគ្គបុគ្គលោ ច (សី. ក.) មោហកោធា អថ មក្ខា មោហកាមា សេក្ខា ទុវេ; ភេទមោទា បុគ្គលោ ច (ស្យា. ពី.)], វគ្គមាហុ ទុតិយន្តិ វុច្ចតីតិ.

៣. តតិយវគ្គោ

១. បសន្នចិត្តសុត្តំ

២១. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ឥធាហំ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចំ បុគ្គលំ បសន្នចិត្តំ ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានាមិ – ‘ឥមម្ហិ ចាយំ សមយេ បុគ្គលោ កាលំ ករេយ្យ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ’. តំ កិស្ស ហេតុ? ចិត្តំ ហិស្ស, ភិក្ខវេ, បសន្នំ. ចេតោបសាទហេតុ ខោ បន, ភិក្ខវេ, ឯវមិធេកច្ចេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តី”តិ. ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច. តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“បសន្នចិត្តំ ញត្វាន, ឯកច្ចំ ឥធ បុគ្គលំ;

ឯតមត្ថញ្ច ព្យាកាសិ, ពុទ្ធោ ភិក្ខូន សន្តិកេ.

“ឥមម្ហិ ចាយំ សមយេ, កាលំ កយិរាថ បុគ្គលោ;

សុគតិំ ឧបបជ្ជេយ្យ, ចិត្តញ្ហិស្ស បសាទិតំ.

“យថា ហរិត្វា និក្ខិបេយ្យ, ឯវមេវ តថាវិធោ;

ចេតោបសាទហេតុ ហិ, សត្តា គច្ឆន្តិ សុគ្គតិ”ន្តិ.

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ. បឋមំ.

២. មេត្តសុត្តំ

២២. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“មា, ភិក្ខវេ, បុញ្ញានំ ភាយិត្ថ។ សុខស្សេតំ, ភិក្ខវេ, អធិវចនំ ឥដ្ឋស្ស កន្តស្ស បិយស្ស មនាបស្ស យទិទំ បុញ្ញានិ [បុញ្ញានន្តិ, (អ॰ និ॰ ៧॰៦២)]។ អភិជានាមិ ខោ បនាហំ, ភិក្ខវេ, ទីឃរត្តំ កតានំ បុញ្ញានំ ឥដ្ឋំ កន្តំ បិយំ មនាបំ វិបាកំ បច្ចនុភូតំ។ សត្ត វស្សានិ មេត្តចិត្តំ ភាវេត្វា សត្ត សំវដ្ដវិវដ្ដកប្បេ នយិមំ លោកំ បុនរាគមាសិំ។ សំវដ្ដមានេ សុទំ, ភិក្ខវេ, កប្បេ អាភស្សរូបគោ ហោមិ; វិវដ្ដមានេ កប្បេ សុញ្ញំ ព្រហ្មវិមានំ ឧបបជ្ជាមិ។

“តត្រ សុទំ, ភិក្ខវេ, ព្រហ្មា ហោមិ មហាព្រហ្មា អភិភូ អនភិភូតោ អញ្ញទត្ថុទសោ វសវត្តី។ ឆត្តិំសក្ខត្តុំ ខោ បនាហំ, ភិក្ខវេ, សក្កោ អហោសិំ ទេវានមិន្ទោ; អនេកសតក្ខត្តុំ រាជា អហោសិំ ចក្កវត្តី ធម្មិកោ ធម្មរាជា ចាតុរន្តោ វិជិតាវី ជនបទត្ថាវរិយប្បត្តោ សត្តរតនសមន្នាគតោ។ កោ បន វាទោ បទេសរជ្ជស្ស!

“តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯតទហោសិ – ‘កិស្ស នុ ខោ មេ ឥទំ កម្មស្ស ផលំ, កិស្ស កម្មស្ស វិបាកោ, យេនាហំ ឯតរហិ ឯវំមហិទ្ធិកោ ឯវំមហានុភាវោ’តិ? តស្ស មយ្ហំ, ភិក្ខវេ, ឯតទហោសិ – ‘តិណ្ណំ ខោ មេ ឥទំ កម្មានំ ផលំ, តិណ្ណំ កម្មានំ វិបាកោ, យេនាហំ ឯតរហិ ឯវំមហិទ្ធិកោ ឯវំមហានុភាវោតិ, សេយ្យថិទំ [សេយ្យថីទំ (សី॰ ស្យា॰ កំ॰ បី॰)] – ទានស្ស, ទមស្ស, សញ្ញមស្សា’”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“បុញ្ញមេវ សោ សិក្ខេយ្យ, អាយតគ្គំ សុខុទ្រយំ;

ទានញ្ច សមចរិយញ្ច, មេត្តចិត្តញ្ច ភាវយេ។

“ឯតេ ធម្មេ ភាវយិត្វា, តយោ សុខសមុទ្ទយេ [សុខសមុទ្រយេ (សី॰ អដ្ឋ॰)];

អព្យាបជ្ឈំ[អព្យាបជ្ជំ (ស្យា॰ ក॰), អព្យាពជ្ឈំ(?)] សុខំ លោកំ, បណ្ឌិតោ ឧបបជ្ជតី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ទុតិយំ។

៣។ ឧភយត្ថសុត្តំ

២៣។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ឯកធម្មោ , ភិក្ខវេ, ភាវិតោ ពហុលីកតោ ទ្វេ អត្ថេ សមធិគ្គយ្ហ តិដ្ឋតិ – ទិដ្ឋធម្មិកញ្ចេវ អត្ថំ សម្បរាយិកញ្ច។ កតមោ ឯកធម្មោ?

ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩣᨴᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ᪨ ᩋᨿᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨽᩣᩅᩥᨲᩮᩣ ᨻᩉᩩᩃᩦᨠᨲᩮᩣ ᩏᨽᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᨾᨵᩥᨣ᩠ᨣᨿ᩠ᩉ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ – ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᩁᩣᨿᩥᨠᨬ᩠ᨧᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩣᨴᩴ ᨷᩈᩴᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᩥᩁᩥᨿᩣᩈᩩ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣ;

ᩋᨷ᩠ᨷᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨽᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ, ᩋᨵᩥᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ᪨

“ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨧ ᨿᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨿᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᩁᩣᨿᩥᨠᩮᩣ;

ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩣ ᨵᩦᩁᩮᩣ, ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᨷᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩥᨿᩴ᪨

᪄᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨷᩩᨬ᩠ᨩᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪂᪄᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᩑᨠᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨠᨷ᩠ᨷᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩅᨲᩮᩣ ᩈᩴᩈᩁᨲᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣ ᩑᩅᩴ ᨾᩉᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᨦ᩠ᨠᩃᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨷᩩᨬ᩠ᨩᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᩁᩣᩈᩥ ᨿᨳᩣᨿᩴ ᩅᩮᨷᩩᩃ᩠ᩃᩮᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ, ᩈᨧᩮ ᩈᩴᩉᩣᩁᨠᩮᩣ ᩋᩔ, ᩈᨾ᩠ᨽᨲᨬ᩠ᨧ ᨶ ᩅᩥᨶᩔᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᩑᨠᩔᩮᨠᩮᨶ ᨠᨷ᩠ᨷᩮᨶ, ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔᨭ᩠ᨮᩥᩈᨬ᩠ᨧᨿᩮᩣ;

ᩈᩥᨿᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨲᩈᨾᩮᩣ ᩁᩣᩈᩥ, ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩉᩮᩈᩥᨶᩣ᪨

“ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩣᨿᩴ ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩮᩣ, ᩅᩮᨷᩩᩃ᩠ᩃᩮᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣ;

ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨣᩥᨩ᩠ᨫᨠᩪᨭᩔ, ᨾᨣᨵᩣᨶᩴ ᨣᩥᩁᩥᨻ᩠ᨻᨩᩮ᪨

“ᨿᨲᩮᩣ ᨧ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᩔᨲᩥ;

ទុក្ខំ ទុក្ខសមុប្បាទំ, ទុក្ខស្ស ច អតិក្កមំ;

អរិយញ្ចដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ, ទុក្ខូបសមគាមិនំ.

“ស សត្តក្ខត្តុំ បរមំ, សន្ធាវិត្វាន បុគ្គលោ;

ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ, សព្វសំយោជនក្ខយា”តិ.

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ. ចតុត្ថំ.

៥. មុសាវាទសុត្តំ

២៥. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ឯកធម្មំ អតីតស្ស, ភិក្ខវេ, បុរិសបុគ្គលស្ស នាហំ តស្ស កិញ្ចិ បាបកម្មំ អករណីយន្តិ វទាមិ. កតមំ ឯកធម្មំ? យទិទំ [យថយិទំ (សី. ស្យា. ក.), យថាយិទំ (បី.)] ភិក្ខវេ, សម្បជានមុសាវាទោ”តិ. ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច. តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ឯកធម្មំ អតីតស្ស, មុសាវាទិស្ស ជន្តុនោ;

វិតិណ្ណបរលោកស្ស, នត្ថិ បាបំ អការិយ”ន្តិ.

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ. បញ្ចមំ.

៦. ទានសុត្តំ

២៦. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ឯវញ្ចេ, ភិក្ខវេ, សត្តា ជានេយ្យុំ ទានសំវិភាគស្ស វិបាកំ យថាហំ ជានាមិ, ន អទត្វា ភុញ្ជេយ្យុំ, ន ច នេសំ មច្ឆេរមលំ ចិត្តំ

បរិយាទាយ តិដ្ឋេយ្យ. យោបិ នេសំ អស្ស ចរិមោ អាលោបោ ចរិមំ កពឡំ, តតោបិ ន អសំវិភជិត្វា ភុញ្ជេយ្យុំ, សចេ នេសំ បដិគ្គាហកា អស្សុ. យស្មា ច ខោ, ភិក្ខវេ, សត្តា ន ឯវំ ជានន្តិ ទានសំវិភាគស្ស វិបាកំ យថាហំ ជានាមិ, តស្មា អទត្វា ភុញ្ជន្តិ, មច្ឆេរមលញ្ច នេសំ ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតី”តិ. ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច. តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ឯវំ ចេ សត្តា ជានេយ្យុំ, យថាវុត្តំ មហេសិនា;

វិបាកំ សំវិភាគស្ស, យថា ហោតិ មហប្ផលំ.

“វិនេយ្យ មច្ឆេរមលំ, វិប្បសន្នេន ចេតសា;

ទជ្ជុំ កាលេន អរិយេសុ, យត្ថ ទិន្នំ មហប្ផលំ.

“អន្នញ្ច ទត្វា [ទត្វាន (ស្យា.)] ពហុនោ, ទក្ខិណេយ្យេសុ ទក្ខិណំ;

ឥតោ ចុតា មនុស្សត្តា, សគ្គំ គច្ឆន្តិ ទាយកា.

“តេ ច សគ្គគតា [សគ្គំ គតា (សី. បី. ក.)] តត្ថ, មោទន្តិ កាមកាមិនោ;

វិបាកំ សំវិភាគស្ស, អនុភោន្តិ អមច្ឆរា”តិ.

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ. ឆដ្ឋំ.

៧. មេត្តាភាវនាសុត្តំ

២៧. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“យានិ កានិចិ, ភិក្ខវេ, ឱបធិកានិ បុញ្ញកិរិយវត្ថូនិ សព្ពានិ តានិ មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា កលំ នាគ្ឃន្តិ សោឡសឹ. មេត្តាយេវ តានិ ចេតោវិមុត្តិ អធិគ្គហេត្វា ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ច.

“សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, យា កាចិ តារករូបានំ បភា សព្ពា តា ចន្ទិយា បភាយ កលំ នាគ្ឃន្តិ សោឡសឹ, ចន្ទប្បភាយេវ តា អធិគ្គហេត្វា ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ច; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យានិ កានិចិ ឱបធិកានិ បុញ្ញកិរិយវត្ថូនិ សព្ពានិ តានិ មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា កលំ នាគ្ឃន្តិ សោឡសឹ, មេត្តាយេវ តានិ ចេតោវិមុត្តិ អធិគ្គហេត្វា ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ច។

“សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, វស្សានំ បច្ឆិមេ មាសេ សរទសមយេ វិទ្ធេ វិគតវលាហកេ ទេវេ [នភេ (សី.)] អាទិច្ចោ នភំ អព្ភុស្សក្កមានោ [អព្ភុគ្គមមានោ (ក. អដ្ឋ.)] សព្ពំ អាកាសគតំ [អាកាសំ (ស្យា.)] តមគតំ អភិវិហច្ច [អភិហច្ច (ស្យា.)] ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ច; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យានិ កានិចិ ឱបធិកានិ បុញ្ញកិរិយវត្ថូនិ សព្ពានិ តានិ មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា កលំ នាគ្ឃន្តិ សោឡសឹ, មេត្តាយេវ តានិ ចេតោវិមុត្តិ អធិគ្គហេត្វា ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ច។

“សេយ្យថាបិ , ភិក្ខវេ, រត្តិយា បច្ចូសសមយំ ឱសធិតារកា ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ច; ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យានិ កានិចិ ឱបធិកានិ បុញ្ញកិរិយវត្ថូនិ សព្ពានិ តានិ មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា កលំ នាគ្ឃន្តិ សោឡសឹ , មេត្តាយេវ តានិ ចេតោវិមុត្តិ អធិគ្គហេត្វា ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតិ ចា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យោ ច មេត្តំ ភាវយតិ, អប្បមាណំ បដិស្សតោ;

តនូ [តនុ (សី.)] សំយោជនា ហោន្តិ, បស្សតោ ឧបធិក្ខយំ។

“ឯកម្បិ ចេ បាណមទុដ្ឋចិត្តោ, មេត្តាយតិ កុសលី តេន ហោតិ;

សព្ពេ ច បាណេ មនសានុកម្បី, បហូតមរិយោ បករោតិ បុញ្ញំ។

“យេ [យោ (សី.)] សត្តសណ្ឌំ បថវឹ វិជេត្វា, រាជិសយោ [រាជីសយោ (សី.)] យជមានា អនុបរិយគា;

អស្សមេធំ បុរិសមេធំ, សម្មាបាសំ វាជបេយ្យំ និរគ្គឡំ។

“មេត្តស្ស ចិត្តស្ស សុភាវិតស្ស, កលម្បិ តេ នានុភវន្តិ សោឡសឹ;

ចន្ទប្បភា តារគណាវ សព្ពេ។

“យោ ន ហន្តិ ន ឃាតេតិ, ន ជិនាតិ ន ជាបយេ;

មេត្តំសោ សព្ពភូតេសុ, វេរំ តស្ស ន កេនចី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ សត្តមំ។

តតិយោ វគ្គោ និដ្ឋិតោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ចិត្តំ មេត្តំ [ឈាយី (សី។ ស្យា។), ឈាយិ (បី។ ក។)] ឧភោ អត្ថេ, បុញ្ជំ វេបុល្លបព្ពតំ;

សម្បជានមុសាវាទោ, ទានញ្ច មេត្តភាវនា [មេត្តភាវញ្ច (សី។ ស្យា។ បី។), មេត្តវាចញ្ច (ក។)]។

សត្តិមានិ ច [សត្តិមានិធ (សី។ ក។)] សុត្តានិ, បុរិមានិ ច វីសតិ;

ឯកធម្មេសុ សុត្តន្តា, សត្តវីសតិសង្គហាតិ។

ឯកកនិបាតោ និដ្ឋិតោ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២. ទុកនិបាតោ

១. បឋមវគ្គោ

១. ទុក្ខវិហារសុត្តំ

២៨. (ទ្វេ ធម្មេ អនុក្កមិ) [( ) ស្យាបោត្ថកេ នត្ថិ] វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទ្វីហិ, ភិក្ខវេ, ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខំ វិហរតិ សវិឃាតំ សឧបាយាសំ សបរិឡាហំ; កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា។ កតមេហិ ទ្វីហិ? ឥន្ទ្រិយេសុ អគុត្តទ្វារតាយ [អគុត្តទ្វារោ (អដ្ឋ.)] ច, ភោជនេ អមត្តញ្ញុតាយ [អមត្តញ្ញូ (អដ្ឋ.)] ច។ ឥមេហិ ខោ, ភិក្ខវេ, ទ្វីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខំ វិហរតិ សវិឃាតំ សឧបាយាសំ សបរិឡាហំ; កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ចក្ខុ សោតញ្ច ឃានញ្ច, ជិវ្ហា កាយោ តថា មនោ;

ឯតានិ យស្ស ទ្វារានិ, អគុត្តានិធ [អគុត្តានិ ច (ស្យា.)] ភិក្ខុនោ។

“ភោជនម្ហិ អមត្តញ្ញូ, ឥន្ទ្រិយេសុ អសំវុតោ;

កាយទុក្ខំ ចេតោទុក្ខំ, ទុក្ខំ សោ អធិគច្ឆតិ។

“ឌយ្ហមានេន កាយេន, ឌយ្ហមានេន ចេតសា;

ទិវា វា យទិ វា រត្តិំ, ទុក្ខំ វិហរតិ តាទិសោ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ បឋមំ។

២. សុខវិហារសុត្តំ

២៩។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទ្វីហិ, ភិក្ខវេ, ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សុខំ វិហរតិ អវិឃាតំ អនុបាយាសំ អបរិឡាហំ; កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិ បាដិកង្ខា។ កតមេហិ ទ្វីហិ? ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារតាយ ច, ភោជនេ មត្តញ្ញុតាយ ច។ ឥមេហិ ខោ, ភិក្ខវេ, ទ្វីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សុខំ វិហរតិ អវិឃាតំ អនុបាយាសំ អបរិឡាហំ; កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិ បាដិកង្ខា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ចក្ខុ សោតញ្ច ឃានញ្ច, ជិវ្ហា កាយោ តថា [អថោ (សី។ ស្យា។ ក។)] មនោ;

ឯតានិ យស្ស ទ្វារានិ, សុគុត្តានិធ ភិក្ខុនោ។

“ភោជនម្ហិ ច មត្តញ្ញូ, ឥន្ទ្រិយេសុ ច សំវុតោ;

កាយសុខំ ចេតោសុខំ, សុខំ សោ អធិគច្ឆតិ។

“អឌយ្ហមានេន កាយេន, អឌយ្ហមានេន ចេតសា;

ទិវា វា យទិ វា រត្តិំ, សុខំ វិហរតិ តាទិសោ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ទុតិយំ។

៣។ តបនីយសុត្តំ

៣០។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទ្វេមេ, ភិក្ខវេ, ធម្មា តបនីយា។ កតមេ ទ្វេ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ អកតកល្យាណោ ហោតិ, អកតកុសលោ, អកតភីរុត្តាណោ, កតបាបោ, កតលុទ្ទោ, កតកិព្ពិសោ។ សោ ‘អកតំ មេ កល្យាណ’ន្តិបិ តប្បតិ, ‘កតំ មេ បាប’ន្តិបិ តប្បតិ។ ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, ទ្វេ ធម្មា តបនីយា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᩅᨧᩦᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩣᨶᩥ ᨧ;

ᨾᨶᩮᩣᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨿᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩴ ᨴᩮᩣᩈᩈᩴᩉᩥᨲᩴ᪨

“ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨶᩣᨠᩩᩈᩃᩴ ᨻᩉᩩᩴ;

ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨴᩩᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩮᩣ, ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩈᩮᩣᨷᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ [ᨶᩥᩁᨿᩴ ᩈᩮᩣ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨠᩴ᪨ ᨷᩦ᪨)]᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ᪨

᪃᪨ ᩋᨲᨷᨶᩦᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪓᪐᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨴ᩠ᩅᩮᨾᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨲᨷᨶᩦᨿᩣ᪨ ᨠᨲᨾᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨠᨲᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᨲᨠᩩᩈᩃᩮᩣ, ᨠᨲᨽᩦᩁᩩᨲ᩠ᨲᩣᨱᩮᩣ, ᩋᨠᨲᨷᩣᨷᩮᩣ, ᩋᨠᨲᩃᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ, ᩋᨠᨲᨠᩥᨻ᩠ᨻᩥᩈᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ‘ᨠᨲᩴ ᨾᩮ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱ’ᨶ᩠ᨲᩥᨷᩥ ᨶ ᨲᨷ᩠ᨷᨲᩥ, ‘ᩋᨠᨲᩴ ᨾᩮ ᨷᩣᨷ’ᨶ᩠ᨲᩥᨷᩥ ᨶ ᨲᨷ᩠ᨷᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩮ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴ᩠ᩅᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨲᨷᨶᩦᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩴ ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩅᨧᩦᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩣᨶᩥ ᨧ;

ᨾᨶᩮᩣᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩴ ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨿᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩴ ᨴᩮᩣᩈᩈᩴᩉᩥᨲᩴ᪨

“ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣᨠᩩᩈᩃᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨻᩉᩩᩴ;

ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᩈᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩮᩣ, ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩈᩮᩣ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩥᨿᩴ᪨

៣។ បឋមសីលសុត្ត

៧៧។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទ្វីហិ, ភិក្ខវេ, ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ។ កតមេហិ ទ្វីហិ? បាបកេន ច សីលេន, បាបិកាយ ច ទិដ្ឋិយា។ ឥមេហិ ខោ, ភិក្ខវេ, ទ្វីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“បាបកេន ច សីលេន, បាបិកាយ ច ទិដ្ឋិយា;

ឯតេហិ ទ្វីហិ ធម្មេហិ, យោ សមន្នាគតោ នរោ;

កាយស្ស ភេទា ទុប្បញ្ញោ, និរយំ សោបបជ្ជតី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ បញ្ចមំ។

៤។ ទុតិយសីលសុត្ត

៧៧។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទ្វីហិ, ភិក្ខវេ, ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ។ កតមេហិ ទ្វីហិ ? កល្យាណេន ច សីលេន, កល្យាណាយ ច ទិដ្ឋិយា។ ឥមេហិ ខោ, ភិក្ខវេ, ទ្វីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“កល្យាណេន ច សីលេន, កល្យាណាយ ច ទិដ្ឋិយា;

ឯតេហិ ទ្វីហិ ធម្មេហិ, យោ សមន្នាគតោ នរោ;

កាយស្ស ភេទា សប្បញ្ញោ, សគ្គំ សោ ឧបបជ្ជតី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ឆដ្ឋំ។

៧។ អាតាបីសុត្តំ

៣៤។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“អនាតាបី, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អនោត្តាបី [អនោត្តប្បី (ពហូសុ) អដ្ឋកថា បស្សិតព្វា] អភព្ពោ សម្ពោធាយ, អភព្ពោ និព្ពានាយ, អភព្ពោ អនុត្តរស្ស យោគក្ខេមស្ស អធិគមាយ។ អាតាបី ច ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឱត្តាបី [ឱត្តប្បី (ពហូសុ)] ភព្ពោ សម្ពោធាយ, ភព្ពោ និព្ពានាយ, ភព្ពោ អនុត្តរស្ស យោគក្ខេមស្ស អធិគមាយា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច ។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“អនាតាបី អនោត្តាបី, កុសីតោ ហីនវីរិយោ;

យោ ថីនមិទ្ធពហុលោ, អហិរីកោ អនាទរោ;

អភព្ពោ តាទិសោ ភិក្ខុ, ផុដ្ឋុំ សម្ពោធិមុត្តមំ។

“យោ ច សតិមា និបកោ ឈាយី, អាតាបី ឱត្តាបី ច អប្បមត្តោ;

សំយោជនំ ជាតិជរាយ ឆេត្វា, ឥធេវ សម្ពោធិមនុត្តរំ ផុសេ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ សត្តមំ។

៨។ បឋមនកុហនសុត្តំ

៣៥។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“នយិទំ, ភិក្ខវេ, ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ជនកុហនត្ថំ, ន ជនលបនត្ថំ, ន លាភសក្ការសិលោកានិសំសត្ថំ, ន ‘ឥតិ មំ ជនោ ជានាតូ’តិ។ អថ ខោ ឥទំ, ភិក្ខវេ , ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ សំវរត្ថញ្ចេវ បហានត្ថញ្ចា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ສໍວຣຕ຺ຖໍ ປຫານຕ຺ຖໍ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ອນີຕິຫໍ;

ອເທສຍິ ໂສ ຠຄວາ, ນິພ຺ພາໂນຄຘຄາມິນໍ.

“ເອສ ມຄ຺ໂຄ ມຫຕ຺ເຕຫິ [ມຫນ຺ເຕຫິ (ສີ. ກ.), ມຫຕ຺ເຕຫິ (ສ຺ຍາ.)], ອນຸຍາໂຕ ມເຫສິນາ [ມເຫສິໂນ (ສີ. ກ.)];

ເຍ ເຍ ຕໍ ປຏິປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຍຖາ ພຸທ຺ເຘນ ເທສິຕໍ;

ທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ສຕ຺ຖຸສາສນກາຣິໂນ”ຕິ.

ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ ຠຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ.

໘. ທຸຕິຍນກຸຫນສຸຕ຺ຕໍ

໓໖. ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ຠຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕໍ –

“ນຍິທໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ວຸສ຺ສຕິ ຊນກຸຫນຕ຺ຖໍ, ນ ຊນລປນຕ຺ຖໍ, ນ ລາຠສກ຺ກາຣສິໂລການິສໍສຕ຺ຖໍ, ນ ‘ອິຕິ ມໍ ຊໂນ ຊານາຕູ’ຕິ. ອຖ ໂຂ ອິທໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ວຸສ຺ສຕິ ອຠິຎ຺ຎຕ຺ຖຎ຺ເຈວ ປຣິຎ຺ຎຕ຺ຖຎ຺ຈາ”ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ຠຄວາ ອໂວຈ. ຕຕ຺ເຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

“ອຠິຎ຺ຎຕ຺ຖໍ ປຣິຎ຺ຎຕ຺ຖໍ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ອນີຕິຫໍ;

ອເທສຍິ ໂສ ຠຄວາ, ນິພ຺ພາໂນຄຘຄາມິນໍ.

“ເອສ ມຄ຺ໂຄ ມຫຕ຺ເຕຫິ, ອນຸຍາໂຕ ມເຫສິນາ;

ເຍ ເຍ ຕໍ ປຏິປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຍຖາ ພຸທ຺ເຘນ ເທສິຕໍ;

ທຸກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ສຕ຺ຖຸສາສນກາຣິໂນ”ຕິ.

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ នវមំ។

១០។ សោមនស្សសុត្តំ

៤១។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទ្វីហិ, ភិក្ខវេ, ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សុខសោមនស្សពហុលោ វិហរតិ, យោនិ ចស្ស [យោនិសោ (សី។ ស្យា។ បី។), យោនិសោវ (ក។)] អារទ្ធា ហោតិ អាសវានំ ខយាយ។ កតមេហិ ទ្វីហិ? សំវេជនីយេសុ ឋានេសុ សំវេជនេន, សំវិគ្គស្ស ច យោនិសោ បធានេន។ ឥមេហិ ខោ, ភិក្ខវេ, ទ្វីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សុខសោមនស្សពហុលោ វិហរតិ, យោនិ ចស្ស អារទ្ធា ហោតិ អាសវានំ ខយាយា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“សំវេជនីយដ្ឋានេសុ [សំវេជនីយេសុ ឋានេសុ (ស្យា។ បី។)], សំវិជ្ជេថេវ បណ្ឌិតោ;

អាតាបី និបកោ ភិក្ខុ, បញ្ញាយ សមវេក្ខិយ។

“ឯវំ វិហារី អាតាបី, សន្តវុត្តិ អនុទ្ធតោ;

ចេតោសមថមនុយុត្តោ, ខយំ ទុក្ខស្ស បាបុណេ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ទសមំ។

បឋមោ វគ្គោ និដ្ឋិតោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ទ្វេ ច ភិក្ខុ តបនីយា, តបនីយា បរេតរេ;

អាតាបី [ទ្វេ បីឡា (ក។), ទ្វេ អាតាបី (សី។)] កុហនា ទ្វេ [ន កុហនា ច (អដ្ឋ។)], សោមនស្សេន តេ ទសាតិ។

᪒᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑᪨ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪓᪘᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

"ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨶ᩠ᨲᩥ – ᨡᩮᨾᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ, ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩮᩣ ᨧ [ᩅᩥᩅᩮᨠᩮᩣ ᨧ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)]᪨ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨫᩣᩁᩣᨾᩮᩣ [ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨩᩣᩁᩣᨾᩮᩣ (ᨠ᪨), ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨻᨩ᩠ᨫᩣᩁᩣᨾᩮᩣ (?)], ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨫᩁᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨫᩣᩁᩣᨾᩴ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨫᩁᨲᩴ ᩑᩈᩮᩅ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨲᩥ – 'ᩍᨾᩣᨿᩣᩉᩴ ᩍᩁᩥᨿᩣᨿ ᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨻᩣᨵᩮᨾᩥ ᨲᩈᩴ ᩅᩣ ᨳᩣᩅᩁᩴ ᩅᩣ'ᨲᩥ᪨

"ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩣᩁᩣᨾᩮᩣ , ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩁᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩣᩁᩣᨾᩴ ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩁᨲᩴ ᩑᩈᩮᩅ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨲᩥ – 'ᨿᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᨲᩴ ᨷᩉᩦᨶ'ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

"ᨲᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥᩉ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᨷᩥ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨫᩣᩁᩣᨾᩣ ᩅᩥᩉᩁᨳ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨫᩁᨲᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨫᩣᩁᩣᨾᩣᨶᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩴ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨫᩁᨲᩣᨶᩴ ᩑᩈᩮᩅ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᩥᩔᨲᩥ – 'ᩍᨾᩣᨿ ᨾᨿᩴ ᩍᩁᩥᨿᩣᨿ ᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨻᩣᨵᩮᨾ ᨲᩈᩴ ᩅᩣ ᨳᩣᩅᩁᩴ ᩅᩣ'ᨲᩥ᪨

"ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩣᩁᩣᨾᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩅᩥᩉᩁᨳ ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩁᨲᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩣᩁᩣᨾᩣᨶᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩴ ᨷᩅᩥᩅᩮᨠᩁᨲᩣᨶᩴ ᩑᩈᩮᩅ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᩥᩔᨲᩥ – 'ᨠᩥᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ, ᨠᩥᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᩉᩦᨶᩴ, ᨠᩥᩴ ᨷᨩᩉᩣᨾᩣ'"ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

"ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨾᩈᨿ᩠ᩉᩈᩣᩉᩥᨶᩴ, ᨴᩩᩅᩮ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩴ;

ᨡᩮᨾᩮᩣ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨷᨮᨾᩮᩣ ᩏᨴᩦᩁᩥᨲᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩥᩅᩮᨠᩮᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᨷᨠᩣᩈᩥᨲᩮᩣ᪨

"ᨲᨾᩮᩣᨶᩩᨴᩴ ᨷᩣᩁᨣᨲᩴ ᨾᩉᩮᩈᩥᩴ, ᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩈᩥᨾᩴ ᩋᨶᩣᩈᩅᩴ;

ᩅᩥᩈᨶ᩠ᨲᩁᩴ [ᩅᩮᩈᨶ᩠ᨲᩁᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨠ᪨), ᩅᩥᩈᨲ᩠ᨲᩁᩴ (ᨷᩦ᪨)] ᨲᨱ᩠ᩉᨠ᩠ᨡᨿᩮ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᩅᩮ ᨾᩩᨶᩥᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩥᨾᨴᩮᩉᨵᩣᩁᩥᩴ;

ᨾᩣᩁᨬ᩠ᨩᩉᩴ [ᨾᩣᩁᨩᩉᩴ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨), ᨾᩣᨶᨩᩉᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨠ᪨), ᨾᩣᩁᩴ ᨩᩉᩴ (ᨷᩦ᪨)] ᨻ᩠ᩁᩪᨾᩥ ᨩᩁᩣᨿ ᨷᩣᩁᨣᩩᩴ᪨

“សេលេ យថា បព្ពតមុទ្ធនិដ្ឋិតោ, យថាបិ បស្សេ ជនតំ សមន្តតោ;

តថូបមំ ធម្មមយំ សុមេធោ, បាសាទមារុយ្ហ សមន្តចក្ខុ;

សោកាវតិណ្ណំ ជនតមបេតសោកោ, អវេក្ខតិ ជាតិជរាភិភូត”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ បឋមំ។

២។ ទេសនាសុត្តំ

៣៩។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តថាគតស្ស, ភិក្ខវេ, អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ទ្វេ ធម្មទេសនា បរិយាយេន ភវន្តិ។ កតមា ទ្វេ? ‘បាបំ បាបកតោ បស្សថា’តិ – អយំ បឋមា ធម្មទេសនា; ‘បាបំ បាបកតោ ទិស្វា តត្ថ និព្ពិន្ទថ វិរជ្ជថ វិមុច្ចថា’តិ – អយំ ទុតិយា ធម្មទេសនា។ តថាគតស្ស, ភិក្ខវេ, អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ឥមា ទ្វេ ធម្មទេសនា បរិយាយេន ភវន្តី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“តថាគតស្ស ពុទ្ធស្ស, សព្ពភូតានុកម្បិនោ;

បរិយាយវចនំ បស្ស, ទ្វេ ច ធម្មា បកាសិតា។

“បាបកំ បស្សថ ចេតំ [ចេកំ (សី។ បី។), ឆេកា (ស្យា។)], តត្ថ ចាបិ វិរជ្ជថ;

តតោ វិរត្តចិត្តាសេ, ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សថា”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ទុតិយំ។

៣។ វិជ្ជាសុត្តំ

᪄᪀᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ , ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨶ᩠ᩅᨴᩮᩅ ᩋᩉᩥᩁᩥᨠᩴ ᩋᨶᩮᩣᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩴ; ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᨧ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨶ᩠ᩅᨴᩮᩅ ᩉᩥᩁᩮᩣᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨿᩣ ᨠᩣᨧᩥᨾᩣ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᨿᩮᩣ, ᩋᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨷᩁᨾ᩠ᩉᩥ ᨧ;

ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨾᩪᩃᩥᨠᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣ, ᩍᨧ᩠ᨨᩣᩃᩮᩣᨽᩈᨾᩩᩔᨿᩣ᪨

“ᨿᨲᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨷᩣᨷᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣ, ᩋᩉᩥᩁᩦᨠᩮᩣ ᩋᨶᩣᨴᩁᩮᩣ;

ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩣᨷᩴ ᨷᩈᩅᨲᩥ, ᩋᨷᩣᨿᩴ ᨲᩮᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨

“ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᨬ᩠ᨧ ᩃᩮᩣᨽᨬ᩠ᨧ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᩁᩣᨩᨿᩴ;

ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᨿᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨩᩉᩮ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩥᨿᩴ᪨

᪄᪨ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩁᩥᩉᩦᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪄᪁᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨷᩁᩥᩉᩦᨶᩣ ᨿᩮ ᩋᩁᩥᨿᩣᨿ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᩁᩥᩉᩦᨶᩣ᪨ ᨲᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩅᩥᨥᩣᨲᩴ ᩈᩏᨷᩣᨿᩣᩈᩴ ᩈᨷᩁᩥᩊᩣᩉᩴ; ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥ ᨷᩣᨭᩥᨠᨦ᩠ᨡᩣ᪨ ᨲᩮ [ᨲᩮ ᨧ ᨡᩮᩣ (?)], ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨷᩁᩥᩉᩦᨶᩣ ᨿᩮ ᩋᩁᩥᨿᩣᨿ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨷᩁᩥᩉᩦᨶᩣ᪨ ᨲᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᩩᨡᩴ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩅᩥᨥᩣᨲᩴ ᩋᨶᩩᨷᩣᨿᩣᩈᩴ ᩋᨷᩁᩥᩊᩣᩉᩴ; ᨠᩣᨿᩔ ᨽᩮᨴᩣ ᨷᩁᩴ ᨾᩁᨱᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥ ᨷᩣᨭᩥᨠᨦ᩠ᨡᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᩁᩥᩉᩣᨶᩮᨶ, ᨷᩔ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩈᨴᩮᩅᨠᩴ;

ນິວິຏ຺ຐໍ ນາມຣູປສ຺ມິໍ, ອິທໍ ສຈ຺ຈນ຺ຕິ ມຎ຺ຎຕີ.

“ປຎ຺ຎາ ຫິ ເສຏ຺ຐາ ໂລກສ຺ມິໍ, ຍາຍໍ ນິພ຺ເພຘຄາມິນີ;

ຍາຍ ສມ຺ມາ ປຊານາຕິ, ຊາຕິຠວປຣິກ຺ຂຍໍ.

“ເຕສໍ ເທວາ ມນຸສ຺ສາ ຈ, ສມ຺ພຸທ຺ຘານໍ ສຕີມຕໍ;

ປິຫຍນ຺ຕິ ຫາສປຎ຺ຎານໍ [ຫາສຸປຎ຺ຎານໍ (ສີ. ອຏ຺ຐ.)], ສຣີຣນ຺ຕິມຘາຣິນ”ນ຺ຕິ.

ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ ຠຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ຈຕຸຕ຺ຖໍ.

໕. ສຸກ຺ກຘມ຺ມສຸຕ຺ຕໍ

໔໒. ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ຠຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕໍ –

“ເທ຺ວເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ສຸກ຺ກາ ຘມ຺ມາ ໂລກໍ ປາເລນ຺ຕິ. ກຕເມ ເທ຺ວ? ຫິຣີ [ຫິຣິ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)] ຈ, ໂອຕ຺ຕປ຺ປຎ຺ຈ. ອິເມ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ເທ຺ວ ສຸກ຺ກາ ຘມ຺ມາ ໂລກໍ ນ ປາເລຍ຺ຍຸໍ, ນຍິຘ ປຎ຺ຎາເຍຖ ມາຕາຕິ ວາ ມາຕຸຈ຺ຉາຕິ ວາ ມາຕຸລານີຕິ ວາ ອາຈຣິຍຠຣິຍາຕິ ວາ ຄຣູນໍ ທາຣາຕິ ວາ. ສມ຺ເພທໍ ໂລໂກ ອຄມິສ຺ສ ຍຖາ ອເຊຬກາ ກຸກ຺ກຸຏສູກຣາ ໂສຓສິງ຺ຄາລາ [ໂສຓສິຄາລາ (ສີ. ສ຺ຍາ. ກໍ. ປີ.)]. ຍສ຺ມາ ຈ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິເມ ເທ຺ວ ສຸກ຺ກາ ຘມ຺ມາ ໂລກໍ ປາເລນ຺ຕິ ຕສ຺ມາ ປຎ຺ຎາຍຕິ ມາຕາຕິ ວາ ມາຕຸຈ຺ຉາຕິ ວາ ມາຕຸລານີຕິ ວາ ອາຈຣິຍຠຣິຍາຕິ ວາ ຄຣູນໍ ທາຣາຕິ ວາ”ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ຠຄວາ ອໂວຈ. ຕຕ຺ເຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

“ເຍສໍ ເຈ ຫິຣິໂອຕ຺ຕປ຺ປໍ, ສພ຺ພທາ ຈ ນ ວິຊ຺ຊຕິ;

ໂວກ຺ກນ຺ຕາ ສຸກ຺ກມູລາ ເຕ, ຊາຕິມຣຓຄາມິໂນ.

“ເຍສຎ຺ຈ ຫິຣິໂອຕ຺ຕປ຺ປໍ, ສທາ ສມ຺ມາ ອຸປຏ຺ຐິຕາ;

វិរូឡ្ហព្រហ្មចរិយា តេ, សន្តោ ខីណបុនព្ភវា”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ បញ្ចមំ។

៦។ អជាតសុត្តំ

៤៣។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“អត្ថិ, ភិក្ខវេ , អជាតំ អភូតំ អកតំ អសង្ខតំ។ នោ ចេតំ, ភិក្ខវេ, អភវិស្ស អជាតំ អភូតំ អកតំ អសង្ខតំ, នយិធ ជាតស្ស ភូតស្ស កតស្ស សង្ខតស្ស និស្សរណំ បញ្ញាយេថ។ យស្មា ច ខោ, ភិក្ខវេ, អត្ថិ អជាតំ អភូតំ អកតំ អសង្ខតំ, តស្មា ជាតស្ស ភូតស្ស កតស្ស សង្ខតស្ស និស្សរណំ បញ្ញាយតី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ជាតំ ភូតំ សមុប្បន្នំ, កតំ សង្ខតមទ្ធុវំ;

ជរាមរណសង្ឃាតំ, រោគនីឡំ [រោគនិឌ្ឍំ (សី។)] បភង្គុរំ [បភង្គុនំ (ក។ សី។ ក។), បភង្គុណំ (ស្យា។)]។

“អាហារនេត្តិប្បភវំ, នាលំ តទភិនន្ទិតុំ;

តស្ស និស្សរណំ សន្តំ, អតក្កាវចរំ ធុវំ។

“អជាតំ អសមុប្បន្នំ, អសោកំ វិរជំ បទំ;

និរោធោ ទុក្ខធម្មានំ, សង្ខារូបសមោ សុខោ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ឆដ្ឋំ។

៧។ និព្ពានធាតុសុត្តំ

៤៤។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទ្វេមា, ភិក្ខវេ, និព្ពានធាតុយោ។ កតមា ទ្វេ? សឧបាទិសេសា ច និព្ពានធាតុ, អនុបាទិសេសា ច និព្ពានធាតុ។

“កតមា ច, ភិក្ខវេ, សឧបាទិសេសា និព្ពានធាតុ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អរហំ ហោតិ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ។ តស្ស តិដ្ឋន្តេវ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ យេសំ អវិឃាតត្តា [អវិគតត្តា (សី។ អដ្ឋ។)] មនាបាមនាបំ បច្ចនុភោតិ, សុខទុក្ខំ បដិសំវេទេតិ។ តស្ស យោ រាគក្ខយោ, ទោសក្ខយោ, មោហក្ខយោ – អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, សឧបាទិសេសា និព្ពានធាតុ។

“កតមា ច, ភិក្ខវេ, អនុបាទិសេសា និព្ពានធាតុ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អរហំ ហោតិ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ។ តស្ស ឥធេវ, ភិក្ខវេ, សព្ពវេទយិតានិ អនភិនន្ទិតានិ សីតិ ភវិស្សន្តិ [សីតីភវិស្សន្តិ (?)]។ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, អនុបាទិសេសា និព្ពានធាតុ។ ឥមា ខោ, ភិក្ខវេ, ទ្វេ និព្ពានធាតុយោ”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ទុវេ ឥមា ចក្ខុមតា បកាសិតា, និព្ពានធាតូ អនិស្សិតេន តាទិនា;

ឯកា ហិ ធាតុ ឥធ ទិដ្ឋធម្មិកា, សឧបាទិសេសា ភវនេត្តិសង្ខយា;

អនុបាទិសេសា បន សម្បរាយិកា, យម្ហិ និរុជ្ឈន្តិ ភវានិ សព្ពសោ។

“យេ ឯតទញ្ញាយ បទំ អសង្ខតំ, វិមុត្តចិត្តា ភវនេត្តិសង្ខយា;

តេ ធម្មសារាធិគមា ខយេ រតា, បហំសុ តេ សព្ពភវានិ តាទិនោ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ទសមំ។

៥. បដិសល្លានសុត្តំ

៤៥. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“បដិសល្លានារាមា [បដិសល្លានារាមា (ក។)], ភិក្ខវេ, វិហរថ បដិសល្លានរតា, អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តា, អនិរាកតជ្ឈានា, វិបស្សនាយ សមន្នាគតា, ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានំ។ បដិសល្លានារាមានំ, ភិក្ខវេ, វិហរតំ បដិសល្លានរតានំ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តានំ អនិរាកតជ្ឈានានំ វិបស្សនាយ សមន្នាគតានំ ព្រូហេតានំ សុញ្ញាគារានំ ទ្វិន្នំ ផលានំ អញ្ញតរំ ផលំ បាដិកង្ខំ – ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា, សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាគាមិតា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យេ សន្តចិត្តា និបកា, សតិមន្តោ ច [សតិមន្តោវ (សី។ ក។)] ឈាយិនោ;

សម្មា ធម្មំ វិបស្សន្តិ, កាមេសុ អនបេក្ខិនោ។

“អប្បមាទរតា សន្តា, បមាទេ ភយទស្សិនោ;

អភព្វា បរិហានាយ, និព្វានស្សេវ សន្តិកេ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ អដ្ឋមំ។

៩។ សិក្ខានិសំសសុត្តំ

៤៦។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“សិក្ខានិសំសា, ភិក្ខវេ, វិហរថ បញ្ញុត្តរា វិមុត្តិសារា សតាធិបតេយ្យា។ សិក្ខានិសំសានំ, ភិក្ខវេ, វិហរតំ បញ្ញុត្តរានំ វិមុត្តិសារានំ សតាធិបតេយ្យានំ ទ្វិន្នំ ផលានំ អញ្ញតរំ ផលំ បាដិកង្ខំ – ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា, សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាគាមិតា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“បរិបុណ្ណសិក្ខំ [បរិបុណ្ណសេខំ (សី។), បរិបុណ្ណសេក្ខំ (ស្យា។)] អបហានធម្មំ, បញ្ញុត្តរំ ជាតិខយន្តទស្សិំ;

តំ វេ មុនិំ អន្តិមទេហធារិំ, មានំ ជហំ ព្រូមិ ជរាយ បារគុំ។

“តស្មា សទា ឈានរតា សមាហិតា, អាតាបិនោ ជាតិខយន្តទស្សិនោ;

មារំ សសេនំ អភិភុយ្យ ភិក្ខវោ, ភវថ ជាតិមរណស្ស បារគា”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ នវមំ។

១០។ ជាគរិយសុត្តំ

៤៧។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ជាគរោ ចស្ស, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិហរតិ សតោ សម្បជានោ សមាហិតោ បមុទិតោ វិប្បសន្នោ ច តត្ថ កាលវិបស្សី ច កុសលេសុ ធម្មេសុ។ ជាគរស្ស, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ វិហរតោ សតស្ស សម្បជានស្ស សមាហិតស្ស បមុទិតស្ស វិប្បសន្នស្ស តត្ថ កាលវិបស្សិនោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ទ្វិន្នំ ផលានំ អញ្ញតរំ ផលំ បាដិកង្ខំ – ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា, សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាគាមិតា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ជាគរន្តា សុណាថេតំ, យេ សុត្តា តេ បពុជ្ឈថ;

សុត្តា ជាគរិតំ សេយ្យោ, នត្ថិ ជាគរតោ ភយំ។

“យោ ជាគរោ ច សតិមា សម្បជានោ, សមាហិតោ មុទិតោ វិប្បសន្នោ ច;

កាលេន សោ សម្មា ធម្មំ បរិវីមំសមានោ, ឯកោទិភូតោ វិហនេ តមំ សោ។

“តស្មា ហវេ ជាគរិយំ ភជេថ, អាតាបី ភិក្ខុ និបកោ ឈានលាភី;

សំយោជនំ ជាតិជរាយ ឆេត្វា, ឥធេវ សម្ពោធិមនុត្តរំ ផុសេ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ទសមំ។

១១។ អាបាយិកសុត្តំ

៤៨. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទ្វេមេ, ភិក្ខវេ, អាបាយិកា នេរយិកា ឥទមប្បហាយ. កតមេ ទ្វេ? យោ ច អព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារិបដិញ្ញោ, យោ ច បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តំ អមូលកេន អព្រហ្មចរិយេន អនុទ្ធំសេតិ. ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, ទ្វេ អាបាយិកា នេរយិកា ឥទមប្បហាយា”តិ. ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច. តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“អភូតវាទី និរយំ ឧបេតិ, យោ វាបិ កត្វា ន ករោមិ ចាហ;

ឧភោបិ តេ បេច្ច សមា ភវន្តិ, និហីនកម្មា មនុជា បរត្ថ.

“កាសាវកណ្ឋា ពហវោ, បាបធម្មា អសញ្ញតា;

បាបា បាបេហិ កម្មេហិ, និរយំ តេ ឧបបជ្ជរេ.

“សេយ្យោ អយោគុឡោ ភុត្តោ, តត្តោ អគ្គិសិខូបមោ;

យញ្ចេ ភុញ្ជេយ្យ ទុស្សីលោ, រដ្ឋបិណ្ឌមសញ្ញតោ”តិ.

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ. ឯកាទសមំ.

១៦. ទិដ្ឋិគតសុត្តំ

៤៩. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទ្វីហិ, ភិក្ខវេ, ទិដ្ឋិគតេហិ បរិយុដ្ឋិតា ទេវមនុស្សា ឱលីយន្តិ ឯកេ, អតិធាវន្តិ ឯកេ; ចក្ខុមន្តោ ច បស្សន្តិ.

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ឱលីយន្តិ ឯកេ? ភវារាមា, ភិក្ខវេ, ទេវមនុស្សា ភវរតា ភវសម្មុទិតា តេសំ ភវនិរោធាយ ធម្មេ ទេសិយមានេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ទតិ ន បសីទតិ ន សន្តិដ្ឋតិ នាធិមុច្ចតិ. ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ឱលីយន្តិ ឯកេ.

“កថញ្ច , ភិក្ខវេ, អតិធាវន្តិ ឯកេ? ភវេនេវ ខោ បនេកេ អដ្ដីយមានា ហរាយមានា ជិគុច្ឆមានា វិភវំ អភិនន្ទន្តិ – យតោ កិរ, ភោ, អយំ អត្តា [សត្តា (សី។ ក។)] កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា ឧច្ឆិជ្ជតិ វិនស្សតិ ន ហោតិ បរំ មរណា; ឯតំ សន្តំ ឯតំ បណីតំ ឯតំ យាថាវន្តិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, អតិធាវន្តិ ឯកេ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ចក្ខុមន្តោ បស្សន្តិ? ឥធ ភិក្ខុ ភូតំ ភូតតោ បស្សតិ; ភូតំ ភូតតោ ទិស្វា ភូតស្ស និព្ពិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ បដិបន្នោ ហោតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ចក្ខុមន្តោ បស្សន្តី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យេ [យោ (ស្យា។ ក។)] ភូតំ ភូតតោ ទិស្វា, ភូតស្ស ច អតិក្កមំ;

យថាភូតេ វិមុច្ចន្តិ, ភវតណ្ហា បរិក្ខយា។

“ស វេ [សចេ (ក។ សី។ ស្យា។ បី។)] ភូតបរិញ្ញាតោ, សោ វីតតណ្ហោ ភវាភវេ;

ភូតស្ស វិភវា ភិក្ខុ, នាគច្ឆតិ បុនព្ភវ”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ នវមំ។

ទុតិយោ វគ្គោ និដ្ឋិតោ។

តស្សុទ្ទានំ –

ទ្វេ ឥន្ទ្រិយា ទ្វេ តបនីយា, សីលេន អបរេ ទុវេ;

អនោត្តាបី កុហនា ទ្វេ ច, សំវេជនីយេន តេ ទស។

វិតក្កា ទេសនា វិជ្ជា, បញ្ញា ធម្មេន បញ្ចមំ;

អជាតំ ធាតុសល្លានំ, សិក្ខា ជាគរិយេន ច;

𑜒𑜆𑜡𑜉𑜂𑜢𑜂𑜢𑜞 𑜉𑜡 𑜦𑜃𑜃 [𑜦𑜉𑜃 (𑜏𑜣𑜫 𑜈𑜞𑜡𑜫)], 𑜑𑜡𑜋𑜣𑜏𑜄𑜢 𑜆𑜀𑜡𑜏𑜢𑜄𑜡𑜄𑜢𑜫

𑜌𑜞𑜀𑜍𑜢𑜆𑜡𑜦𑜄𑜡 𑜍𑜢𑜂𑜢𑜞𑜦𑜄𑜡𑜫

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪃᪨ ᨲᩥᨠᨶᩥᨷᩣᨲᩮᩣ

᪁᪨ ᨷᨮᨾᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪁᪨ ᨾᩪᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪅᪀᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨲᩦᨱᩥᨾᩣᨶᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨠᩩᩈᩃᨾᩪᩃᩣᨶᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ? ᩃᩮᩣᨽᩮᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᨾᩪᩃᩴ, ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᨾᩪᩃᩴ, ᨾᩮᩣᩉᩮᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᨾᩪᩃᩴ – ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩦᨱᩥ ᩋᨠᩩᩈᩃᨾᩪᩃᩣᨶᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᩃᩮᩣᨽᩮᩣ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ ᨧ ᨾᩮᩣᩉᩮᩣ ᨧ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩴ ᨷᩣᨷᨧᩮᨲᩈᩴ;

ᩉᩥᩴᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨽᩪᨲᩣ, ᨲᨧᩈᩣᩁᩴᩅ ᩈᨾ᩠ᨹᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨷᨮᨾᩴ᪨

᪂᪨ ᨵᩣᨲᩩᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪅᪁᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩍᨾᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ᪨ ᨠᨲᨾᩣ ᨲᩥᩔᩮᩣ? ᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩ, ᩋᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩ, ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨵᩣᨲᩩ – ᩍᨾᩣ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᩴ [ᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)] ᨷᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᩋᩁᩪᨷᩮᩈᩩ ᩋᩈᨱ᩠ᨮᩥᨲᩣ;

ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮ ᨿᩮ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᨩᨶᩣ ᨾᨧ᩠ᨧᩩᩉᩣᨿᩥᨶᩮᩣ᪨

“កាយេន អមតំ ធាតុំ, ផុសយិត្វា [ផុស្សយិត្វា (ស្យា។), ផស្សយិត្វា (បី។)] និរូបធិំ;

ឧបធិប្បដិនិស្សគ្គំ, សច្ឆិកត្វា អនាសវោ;

ទេសេតិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ, អសោកំ វិរជំ បទ”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ទុតិយំ។

១។ បឋមវេទនាសុត្តំ

៥១។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តិស្សោ ឥមា, ភិក្ខវេ, វេទនា។ កតមា តិស្សោ? សុខា វេទនា, ទុក្ខា វេទនា, អទុក្ខមសុខា វេទនា –

ឥមា ខោ, ភិក្ខវេ, តិស្សោ វេទនា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“សមាហិតោ សម្បជានោ, សតោ ពុទ្ធស្ស សាវកោ;

វេទនា ច បជានាតិ, វេទនានញ្ច សម្ភវំ។

“យត្ថ ចេតា និរុជ្ឈន្តិ, មគ្គញ្ច ខយគាមិនំ;

វេទនានំ ខយា ភិក្ខុ, និច្ឆាតោ បរិនិព្ពុតោ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ តតិយំ។

២។ ទុតិយវេទនាសុត្តំ

៥១។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តិស្សោ ឥមា , ភិក្ខវេ, វេទនា។ កតមា តិស្សោ? សុខា វេទនា, ទុក្ខា វេទនា, អទុក្ខមសុខា វេទនា។ សុខា, ភិក្ខវេ, វេទនា ទុក្ខតោ ទដ្ឋព្ពា; ទុក្ខា វេទនា សល្លតោ ទដ្ឋព្ពា; អទុក្ខមសុខា វេទនា អនិច្ចតោ ទដ្ឋព្ពា។ យតោ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ សុខា វេទនា ទុក្ខតោ ទិដ្ឋា ហោតិ, ទុក្ខា វេទនា សល្លតោ ទិដ្ឋា ហោតិ, អទុក្ខមសុខា វេទនា អនិច្ចតោ ទិដ្ឋា ហោតិ; អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ‘ភិក្ខុ អរិយោ សម្មទ្ទសោ អច្ឆេច្ឆិ [អច្ឆេជ្ជិ (សី. បី.), អច្ឆិជ្ជិ (ក.)], តណ្ហំ វិវត្តយិ [វាវត្តយិ (សី. អដ្ឋ.)] សំយោជនំ, សម្មា មានាភិសមយា អន្តមកាសិ ទុក្ខស្សា’”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យោ សុខំ ទុក្ខតោ អទ្ទ [ទក្ខិ (សី. បី. ក.), អទក្ខិ (ស្យា.)], ទុក្ខមទ្ទក្ខិ សល្លតោ;

អទុក្ខមសុខំ សន្តំ, អទក្ខិ នំ អនិច្ចតោ។

“ស វេ សម្មទ្ទសោ ភិក្ខុ, យតោ តត្ថ វិមុច្ចតិ;

អភិញ្ញាវោសិតោ សន្តោ, ស វេ យោគាតិគោ មុនី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ចតុត្ថំ។

៥។ បឋមឯសនាសុត្តំ

៥៤។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តិស្សោ ឥមា, ភិក្ខវេ, ឯសនា។ កតមា តិស្សោ? កាមេសនា, ភវេសនា, ព្រហ្មចរិយេសនា – ឥមា ខោ, ភិក្ខវេ, តិស្សោ ឯសនា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“សមាហិតោ សម្បជានោ, សតោ ពុទ្ធស្ស សាវកោ;

ឯសនា ច បជានាតិ, ឯសនានញ្ច សម្ភវំ។

“យត្ថ ចេតា និរុជ្ឈន្តិ, មគ្គញ្ច ខយគាមិនំ;

ᩑᩈᨶᩣᨶᩴ ᨡᨿᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩣᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩴ᪨

᪆᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩑᩈᨶᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪅᪅᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩍᨾᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᩈᨶᩣ᪨ ᨠᨲᨾᩣ ᨲᩥᩔᩮᩣ? ᨠᩣᨾᩮᩈᨶᩣ, ᨽᩅᩮᩈᨶᩣ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩮᩈᨶᩣ – ᩍᨾᩣ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩑᩈᨶᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨠᩣᨾᩮᩈᨶᩣ ᨽᩅᩮᩈᨶᩣ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩮᩈᨶᩣ ᩈᩉ;

ᩍᨲᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᨷᩁᩣᨾᩣᩈᩮᩣ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩈᨾᩩᩔᨿᩣ᪨

“ᩈᨻ᩠ᨻᩁᩣᨣᩅᩥᩁᨲ᩠ᨲᩔ, ᨲᨱ᩠ᩉᨠ᩠ᨡᨿᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨶᩮᩣ;

ᩑᩈᨶᩣ ᨷᨭᩥᨶᩥᩔᨭ᩠ᨮᩣ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩈᨾᩪᩉᨲᩣ;

ᩑᩈᨶᩣᨶᩴ ᨡᨿᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨶᩥᩁᩣᩈᩮᩣ ᩋᨠᨳᩴᨠᨳᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩴ᪨

᪇᪨ ᨷᨮᨾᩋᩣᩈᩅᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪅᪆᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨲᨿᩮᩣᨾᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩣᩈᩅᩣ᪨ ᨠᨲᨾᩮ ᨲᨿᩮᩣ? ᨠᩣᨾᩣᩈᩅᩮᩣ, ᨽᩅᩣᩈᩅᩮᩣ, ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩈᩅᩮᩣ – ᩍᨾᩮ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨿᩮᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣ”ᨲᩥ᪨

ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច. តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“សមាហិតោ សម្បជានោ, សតោ ពុទ្ធស្ស សាវកោ;

អាសវេ ច បជានាតិ, អាសវានញ្ច សម្ភវំ.

“យត្ថ ចេតា និរុជ្ឈន្តិ, មគ្គញ្ច ខយគាមិនំ;

អាសវានំ ខយា ភិក្ខុ, និច្ឆាតោ បរិនិព្ពុតោ”តិ.

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ. សត្តមំ.

២. ទុតិយអាសវសុត្តំ

៥៧. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តយោមេ, ភិក្ខវេ, អាសវា. កតមេ តយោ? កាមាសវោ, ភវាសវោ, អវិជ្ជាសវោ – ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, តយោ អាសវា”តិ.
ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច. តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យស្ស កាមាសវោ ខីណោ, អវិជ្ជា ច វិរាជិតា;

ភវាសវោ បរិក្ខីណោ, វិប្បមុត្តោ និរូបធិ;

ធារេតិ អន្តិមំ ទេហំ, ជេត្វា មារំ សវាហិនិ”ន្តិ [សវាហនន្តិ (ពហូសុ)].

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ. អដ្ឋមំ.

៣. តណ្ហាសុត្តំ

៥៨។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តិស្សោ ឥមា, ភិក្ខវេ, តណ្ហា។ កតមា តិស្សោ? កាមតណ្ហា, ភវតណ្ហា, វិភវតណ្ហា – ឥមា ខោ, ភិក្ខវេ, តិស្សោ តណ្ហា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“តណ្ហាយោគេន សំយុត្តា, រត្តចិត្តា ភវាភវេ;

តេ យោគយុត្តា មារស្ស, អយោគក្ខេមិនោ ជនា;

សត្តា គច្ឆន្តិ សំសារំ, ជាតីមរណគាមិនោ។

“យេ ច តណ្ហំបហន្ត្វាន, វីតតណ្ហា [ឆិន្នណ្ហា ច (សី។ ក។)] ភវាភវេ;

តេ វេ [តេ ច (សី។ បី។ ក។)] បារង្គតា [បារគតា (ក។ សី។ ស្យា។)] លោកេ, យេ បត្តា អាសវក្ខយ”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ នវមំ។

១០។ មារធេយ្យសុត្តំ

៥៩។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តីហិ, ភិក្ខវេ, ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អតិក្កម្ម មារធេយ្យំ អាទិច្ចោវ វិរោចតិ។ កតមេហិ តីហិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ, អសេក្ខេន បញ្ញាក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ – ឥមេហិ ខោ, ភិក្ខវេ, តីហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អតិក្កម្ម មារធេយ្យំ អាទិច្ចោវ វិរោចតី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“សីលំ សមាធិ បញ្ញា ច, យស្ស ឯតេ សុភាវិតា;

អតិក្កម្ម មារធេយ្យំ, អាទិច្ចោវ វិរោចតី”តិ។

ອຍມ຺ປິ ອເຕ຺ຖາ ວຸເຕ຺ຕາ ພຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ທສມໍ.

ປຐເມາ ວເຄ຺ຄາ ນິຏ຺ຐິເຕາ.

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ –

ມູລຘາຕຸ ອຄ ເວທນາ ທຸເວ, ເອສນາ ຈ ທຸເວ ອາສວາ ທຸເວ;

ຕຓ຺ຫາເຕາ ຈ ອຄ [ຕຓ຺ຫາເຕາ ອຄ (ສ຺ຍາ.)] ມາຣເຘຍ຺ຍເຕາ, ວຄ຺ຄມາຫຸ ປຐມນ຺ຕິ ມຸຕ຺ຕມນ຺ຕິ.

໒. ທຸຕິຍວເຄ຺ຄາ

໑. ປຸຎ຺ຎກິຣິຍວຕ຺ຖຸສຸຕ຺ຕໍ

໖໐. ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ພຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕໍ –

"ຕີຓິມານິ, ພິກ຺ຂເວ, ປຸຎ຺ຎກິຣິຍວຕ຺ຖູນິ. ກຕມານິ ຕີຓິ? ທານມຍໍ ປຸຎ຺ຎກິຣິຍວຕ຺ຖຸ, ສີລມຍໍ ປຸຎ຺ຎກິຣິຍວຕ຺ຖຸ, ພາວນາມຍໍ ປຸຎ຺ຎກິຣິຍວຕ຺ຖຸ – ອິມານິ ໂຂ, ພິກ຺ຂເວ, ຕີຓິ ປຸຎ຺ຎກິຣິຍວຕ຺ຖູນີ"ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ພຄວາ ອເວາຈ. ຕຕ຺ເຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

"ປຸຎ຺ຎເມວ ເສາ ສິກ຺ເຂຍ຺ຍ, ອາຍຕຄ຺ຄໍ ສຸຂຸຍ຺ຣຍໍ;

ທານຎ຺ຈ ສມຈຣິຍຎ຺ຈ, ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ຕຎ຺ຈ ພາວເຍ.

"ເອເຕ ຘເມ຺ມ ພາວຍິຕ຺ວາ, ຕເຍາ ສຸຂສມຸທ຺ທເຍ;

ອພ຺ຍາປຊ຺ຌໍ ສຸຂໍ ເລາກໍ, ປຓ຺ຑິເຕາ ອຸປປຊ຺ຊຕີ"ຕິ.

ອຍມ຺ປິ ອເຕ຺ຖາ ວຸເຕ຺ຕາ ພຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ປຐມໍ.

᪂᪨ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪆᪁᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨲᩦᨱᩥᨾᩣᨶᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨧᨠ᩠ᨡᩪᨶᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ? ᨾᩴᩈᨧᨠ᩠ᨡᩩ, ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨧᨠ᩠ᨡᩩ – ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩦᨱᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩪᨶᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨾᩴᩈᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ;

ᩑᨲᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩪᨶᩥ, ᩋᨠ᩠ᨡᩣᩈᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣ᪨

“ᨾᩴᩈᨧᨠ᩠ᨡᩩᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᩣ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩔ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ;

ᨿᨴᩣ ᨬᩣᨱᩴ ᩏᨴᨸᩣᨴᩥ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ;

ᨿᩔ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩔ ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨸᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪃᪨ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪆᪂᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨲᩦᨱᩥᨾᩣᨶᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ? ᩋᨶᨬ᩠ᨬᩣᨲᨬ᩠ᨬᩔᩣᨾᩦᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᩅᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ – ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩦᨱᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᩈᩮᨡᩔ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨾᩣᨶᩔ, ᩏᨩᩩᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩥᨶᩮᩣ;

ខយស្មិំ បឋមំ ញាណំ, តតោ អញ្ញា អនន្តរា.

“តតោ អញ្ញា វិមុត្តស្ស, ញាណំ វេ ហោតិ តាទិនោ;

អកុប្បា មេ វិមុត្តីតិ, ភវសំយោជនក្ខយេ.

“ស វេ [សចេ (សី. ស្យា.)] ឥន្ទ្រិយសម្បន្នោ, សន្តោ សន្តិបទេ រតោ;

ធារេតិ អន្តិមំ ទេហំ, ជេត្វា មារំ សវាហិនិ”ន្តិ.

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ. តតិយំ.

៤. អទ្ធាសុត្តំ

៦៣. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តយោមេ, ភិក្ខវេ, អទ្ធា. កតមេ តយោ? អតីតោ អទ្ធា, អនាគតោ អទ្ធា, បច្ចុប្បន្នោ អទ្ធា – ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, តយោ អទ្ធា”តិ. ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច. តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“អក្ខេយ្យសញ្ញិនោ សត្តា, អក្ខេយ្យស្មិំ បតិដ្ឋិតា;

អក្ខេយ្យំ អបរិញ្ញាយ, យោគមាយន្តិ មច្ចុនោ.

“អក្ខេយ្យញ្ច បរិញ្ញាយ, អក្ខាតារំ ន មញ្ញតិ;

ផុដ្ឋោ វិមោក្ខោ មនសា, សន្តិបទមនុត្តរំ.

“ស វេ [សចេ (ក.)] អក្ខេយ្យសម្បន្នោ, សន្តោ សន្តិបទេ រតោ;

សង្ខាយសេវី ធម្មដ្ឋោ, សង្ខ្យំ នោបេតិ វេទគូ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ចតុត្ថំ។

៥។ ទុច្ចរិតសុត្តំ

៦៤។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តីណិមានិ, ភិក្ខវេ, ទុច្ចរិតានិ។ កតមានិ តីណិ? កាយទុច្ចរិតំ, វចីទុច្ចរិតំ, មនោទុច្ចរិតំ – ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, តីណិ ទុច្ចរិតានី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“កាយទុច្ចរិតំ កត្វា, វចីទុច្ចរិតានិ ច;

មនោទុច្ចរិតំ កត្វា, យញ្ចញ្ញំ ទោសសំហិតំ។

“អកត្វា កុសលំ កម្មំ, កត្វានាកុសលំ ពហុំ;

កាយស្ស ភេទា ទុប្បញ្ញោ, និរយំ សោបបជ្ជតី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ បញ្ចមំ។

៦។ សុចរិតសុត្តំ

៦៥។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តីណិមានិ, ភិក្ខវេ, សុចរិតានិ។ កតមានិ តីណិ? កាយសុចរិតំ, វចីសុចរិតំ, មនោសុចរិតំ – ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, តីណិ សុចរិតានី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“កាយទុច្ចរិតំ ហិត្វា, វចីទុច្ចរិតានិ ច;

មនោទុច្ចរិតំ ហិត្វា, យញ្ចញ្ញំ ទោសសំហិតំ.

“អកត្វាកុសលំ កាយំ, កត្វាន កុសលំ ពហុំ;

កាយស្ស ភេទា សប្បញ្ញោ, សគ្គំ សោ ឧបបជ្ជតី”តិ.

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ. ឆដ្ឋំ.

៧. សោចេយ្យសុត្តំ

៦៦. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តីណិមានិ, ភិក្ខវេ, សោចេយ្យានិ. កតមានិ តីណិ? កាយសោចេយ្យំ, វចីសោចេយ្យំ, មនោសោចេយ្យំ – ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, តីណិ សោចេយ្យានី”តិ. ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច. តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“កាយសុចិំ វចីសុចិំ [វាចាសុចិំ (ក.)], ចេតោសុចិមនាសវំ;

សុចិំ សោចេយ្យសម្បន្នំ, អាហុ សព្ពប្បហាយិន”ន្តិ [អាហុ និន្ហាតបាបកន្តិ (អ. និ. ៣.១២២) យុត្តតរំ].

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ. សត្តមំ.

៨. មោនេយ្យសុត្តំ

៦៧. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តីណិមានិ, ភិក្ខវេ, មោនេយ្យានិ. កតមានិ តីណិ? កាយមោនេយ្យំ, វចីមោនេយ្យំ, មនោមោនេយ្យំ – ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, តីណិ មោនេយ្យានី”តិ. ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច. តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ກາຍມຸນິໍ ວຈີມຸນິໍ, ມເນາມຸນິມນາສວໍ;

ມຸນິໍ ເມາເນຍ຺ຍສມ຺ປນ຺ນໍ, ອາຫຸ ນິນ຺ຫາຕປາປກ”ນ຺ຕິ [ອາຫຸ ສພ຺ພປ຺ປຫາຍິນນ຺ຕິ (ອ. ນິ. ໓.໑໒໓)].

ອຍມ຺ປິ ອເຕ຺ຖາ ວຸເຕ຺ຕາ ຠຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ອຏ຺ຐມໍ.

໙. ປຖມຣາຄສຸຕ຺ຕໍ

໖໘. ວຸຕ຺ຕເຎ຺ຫຕໍ ຠຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕໍ –

“ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຣາເຄາ ອປ຺ປຫີເນາ, ເທາເສາ ອປ຺ປຫີເນາ, ເມາເຫາ ອປ຺ປຫີເນາ – ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຠິກ຺ຂເວ, ‘ພເທ຺ທາ [ພເນ຺ທາ (ພຫູສຸ)] ມາຣສ຺ສ ປຏິມຸກ຺ກສ຺ສ ມາຣປາເສາ ຍຖາກາມກຣຓີເຍາ [ຍຖາ ກາມກຣຓີເຍາ ຈ (ສີ. ສ຺ຍາ. ປີ. ກ.)] ປາປິມເຕາ’. ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຣາເຄາ ປຫີເນາ, ເທາເສາ ປຫີເນາ, ເມາເຫາ ປຫີເນາ – ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຠິກ຺ຂເວ, ‘ອພເທ຺ທາ ມາຣສ຺ສ ເອາມຸກ຺ກສ຺ສ ມາຣປາເສາ ນ ຍຖາ ກາມກຣຓີເຍາ [ນ ຍຖາກາມກຣຓີເຍາ ຈ (ສ຺ຍາ.)] ປາປິມເຕາ’”ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ຠຄວາ ອເວາຈ. ຕເຕ຺ຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

“ຍສ຺ສ ຣາເຄາ ຈ ເທາເສາ ຈ, ອວິຊ຺ຊາ ຈ ວິຣາຊິຕາ;

ຕໍ ຠາວິຕຕ຺ຕຎ຺ຎຕຣໍ, ພ຺ຣຫ຺ມຠູຕໍ ຕຖາຄຕໍ;

ພຸທ຺ທໍ ເວຣຠຍາຕີຕໍ, ອາຫຸ ສພ຺ພປ຺ປຫາຍິນ”ນ຺ຕິ.

ອຍມ຺ປິ ອເຕ຺ຖາ ວຸເຕ຺ຕາ ຠຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ນວມໍ.

໑໐. ທຸຕິຍຣາຄສຸຕ຺ຕໍ

໖໙. ວຸຕ຺ຕເຎ຺ຫຕໍ ຠຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕໍ –

“ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ວາ ຠິກ຺ຂຸນິຍາ ວາ ຣາເຄາ ອປ຺ປຫີເນາ, ເທາເສາ ອປ຺ປຫີເນາ, ເມາເຫາ ອປ຺ປຫີເນາ – ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຠິກ຺ຂເວ, ນ ‘ອຕຣິ [ອຕິເຕ຺ຓາ (ກ. ສີ. ກ.)] ສມຸທ຺ທໍ ສອູມິໍ ສວີຈິໍ ສາວຏ຺ຏໍ ສຄາຫໍ ສຣກ຺ຂສໍ’. ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ວາ ຠິກ຺ຂຸນິຍາ ວາ ຣາເຄາ

បហីនោ, ទោសោ បហីនោ, មោហោ បហីនោ – អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេ, ‘អតរិ សមុទ្ទំ សឩម្មិំ សវីចិំ សាវដ្ដំ សគហំ សរក្ខសំ, តិណ្ណោ បារង្គតោ [បារគតោ (សី។ អដ្ឋ។ ស្យា។)] ថលេ តិដ្ឋតិ ព្រាហ្មណោ’’’តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យស្ស រាគោ ច ទោសោ ច, អវិជ្ជា ច វិរាជិតា;

សោមំ សមុទ្ទំ សគហំ សរក្ខសំ, សឩម្មិភយំ ទុត្តរំ អច្ចតារិ។

“សង្គាតិគោ មច្ចុជហោ និរុបធិ, បហាសិ ទុក្ខំ អបុនព្ភវាយ;

អត្ថង្គតោ សោ ន បមាណមេតិ, អមោហយិ មច្ចុរាជន្តិ ព្រូមី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ នវមំ។

ទុតិយោ វគ្គោ និដ្ឋិតោ។

តស្សុទ្ទានំ –

បុញ្ញ ចក្ខុ អថ ឥន្ទ្រិយានិ [អត្ថិន្ទ្រិយា (ស្យា។)], អទ្ធា ច ចរិតំ ទ្វេច សោចិ [សុចិ (ស្យា។)];

មុនោ [មុនេ (ស្យា។)] អថ រាគទ្វេច, បុន ចក្កយាហុ ទុតិយមុត្តមន្តិ។

៣។ តតិយវគ្គោ

១។ មិច្ឆាទិដ្ឋិកសុត្តំ

៧០។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទិដ្ឋា មយា, ភិក្ខវេ, សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា។ តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា។

“តំ ខោ បនាហំ, ភិក្ខវេ, នាញ្ញស្ស សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា សុត្វា វទាមិ។ ទិដ្ឋា មយា, ភិក្ខវេ, សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា។ អបិ ច, ភិក្ខវេ, យទេវ សាមំ ញាតំ សាមំ ទិដ្ឋំ សាមំ វិទិតំ តទេវាហំ វទាមិ។

“ទិដ្ឋា មយា, ភិក្ខវេ, សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“មិច្ឆា មនំ បណិធាយ, មិច្ឆា វាចញ្ច ភាសិយ [មិច្ឆា វាចំ អភាសិយ (សព្វត្ថ)];

មិច្ឆា កម្មានិ កត្វាន, កាយេន ឥធ បុគ្គលោ។

“អប្បស្សុតាបុញ្ញករោ [អប្បស្សុតោបុញ្ញករោ (សី។), អប្បស្សុតោ អបុញ្ញករោ (ស្យា។ បី។)], អប្បស្មិំ ឥធ ជីវិតេ;

កាយស្ស ភេទា ទុប្បញ្ញោ, និរយំ សោបបជ្ជតី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។

២។ សម្មាទិដ្ឋិកសុត្តំ

៧១។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទិដ្ឋា មយា, ភិក្ខវេ, សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នា។

“តំ ខោ បនាហំ, ភិក្ខវេ, នាញ្ញស្ស សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា សុត្វា វទាមិ។ ទិដ្ឋា មយា , ភិក្ខវេ, សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នា។ អបិ ច, ភិក្ខវេ, យទេវ សាមំ ញាតំ សាមំ ទិដ្ឋំ សាមំ វិទិតំ តទេវាហំ វទាមិ។

“ທິຏ຺ຐາ ມຍາ, ຠິກ຺ຂເວ, ສຕ຺ຕາ ກາຍສຸຈຣິເຕນ ສມນ຺ນາຄຕາ ວຈີສຸຈຣິເຕນ ສມນ຺ນາຄຕາ ມເນາສຸຈຣິເຕນ ສມນ຺ນາຄຕາ ອຣິຍານໍ ອນຸປວາທກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິກາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິກມ຺ມສມາທານາ. ເຕ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ສຸຄຕິໍ ສຄ຺ຄໍ ເລາກໍ ອຸປປນ຺ນາ”ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ຠຄວາ ອເວາຈ. ຕເຕ຺ຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

“ສມ຺ມາ ມນໍ ປຓິທາຍ, ສມ຺ມາ ວາຈໍ ຠາສິຍ [ສມ຺ມາ ວາຈໍ ອຠາສິຍ (ສ຺ຍາ.)];

ສມ຺ມາ ກມ຺ມານິ ກຕ຺ວານ, ກາເຍນ ອິຘ ປຸຄ຺ຄເລາ.

“ພຫຸສ຺ສຸເຕາ ປຸຎ຺ຎກເຣາ, ອປ຺ປສ຺ມິໍ ອິຘ ຊີວິເຕ;

ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ສປ຺ປເຎ຺ຎາ, ສຄ຺ຄໍ ເສາ ອຸປປຊ຺ຊຕີ”ຕິ.

ອຍມ຺ປິ ອເຕ຺ຖາ ວຸເຕ຺ຕາ ຠຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ.

໒. ນິສ຺ສຣຓິຍສຸຕ຺ຕໍ

໗໒. ວຸຕ຺ຕເຎ຺ຫຕໍ ຠຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕໍ –

“ຕິເສ຺ສາ ອິມາ, ຠິກ຺ຂເວ, ນິສ຺ສຣຓິຍາ [ນິສ຺ສາຣຓີຍາ (ອ. ນິ. ໕.໒໐໐)] ຘາຕຸເຍາ. ກຕມາ ຕິເສ຺ສາ? ກາມານເມຕໍ ນິສ຺ສຣຓໍ ຍທິທໍ ເນກ຺ຂມ຺ມໍ, ຣູປານເມຕໍ ນິສ຺ສຣຓໍ ຍທິທໍ ອາຣຸປ຺ປໍ, ຍໍ ເຂາ ປນ ກິຎ຺ຈິ ຠູຕໍ ສງ຺ຂຕໍ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນໍ ນິເຣາເຘາ ຕສ຺ສ ນິສ຺ສຣຓໍ – ອິມາ ເຂາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕິເສ຺ສາ ນິສ຺ສຣຓິຍາ ຘາຕຸເຍາ”ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ຠຄວາ ອເວາຈ. ຕເຕ຺ຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

“ກາມນິສ຺ສຣຓໍ ຎຕ຺ວາ, ຣູປານຎ຺ຈ ອຕິກ຺ກມໍ;

ສພ຺ພສງ຺ຂາຣສມຖໍ, ຜຸສໍ ອາຕາປິ ສພ຺ພທາ.

“ສ ເວ ສມ຺ມທ຺ທເສາ ຠິກ຺ຂຸ, ຍເຕາ ຕຕ຺ຖ ວິມຸຈ຺ຈຕິ;

អភិញ្ញាវោសិតោ សន្តោ, ស វេ យោគាតិគោ មុនី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ តតិយំ។

៤។ សន្តតរសុត្តំ

៧៣។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“រូបេហិ, ភិក្ខវេ, អរូបា [អារុប្បា (សី។)] សន្តតរា, អរូបេហិ និរោធោ សន្តតរោ”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យេ ច រូបូបគា សត្តា, យេ ច អរូបដ្ឋាយិនោ [អារុប្បដ្ឋាយិនោ (សី។)];

និរោធំ អប្បជានន្តា, អាគន្តារោ បុនព្ភវំ។

“យេ ច រូបេ បរិញ្ញាយ, អរូបេសុ អសណ្ឋិតា;

និរោធេ យេ វិមុច្ចន្តិ, តេ ជនា មច្ចុហាយិនោ។

“កាយេន អមតំ ធាតុំ, ផុសយិត្វា និរូបធិំ;

ឧបធិប្បដិនិស្សគ្គំ, សច្ឆិកត្វា អនាសវោ;

ទេសេតិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ, អសោកំ វិរជំ បទ”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ចតុត្ថំ។

៥។ បុត្តសុត្តំ

៧៤។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តយោមេ, ភិក្ខវេ, បុត្តា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិំ។ កតមេ តយោ? អតិជាតោ, អនុជាតោ, អវជាតោតិ។

“កថញ្ច , ភិក្ខវេ, បុត្តោ អតិជាតោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, បុត្តស្ស មាតាបិតរោ ហោន្តិ ន ពុទ្ធំ សរណំ គតា, ន ធម្មំ សរណំ គតា, ន សង្ឃំ សរណំ គតា; បាណាតិបាតា អប្បដិវិរតា, អទិន្នាទានា អប្បដិវិរតា, កាមេសុមិច្ឆាចារា អប្បដិវិរតា, មុសាវាទា អប្បដិវិរតា, សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា អប្បដិវិរតា, ទុស្សីលា បាបធម្មា។ បុត្តោ ច នេសំ ហោតិ ពុទ្ធំ សរណំ គតោ, ធម្មំ សរណំ គតោ, សង្ឃំ សរណំ គតោ; បាណាតិបាតា បដិវិរតោ, អទិន្នាទានា បដិវិរតោ, កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតោ, មុសាវាទា បដិវិរតោ, សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ, សីលវា កល្យាណធម្មោ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, បុត្តោ អតិជាតោ ហោតិ។

“កថញ្ច , ភិក្ខវេ, បុត្តោ អនុជាតោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, បុត្តស្ស មាតាបិតរោ ហោន្តិ ពុទ្ធំ សរណំ គតា, ធម្មំ សរណំ គតា, សង្ឃំ សរណំ គតា; បាណាតិបាតា បដិវិរតា, អទិន្នាទានា បដិវិរតា, កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតា, មុសាវាទា បដិវិរតា, សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតា, សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា។ បុត្តោបិ នេសំ ហោតិ ពុទ្ធំ សរណំ គតោ, ធម្មំ សរណំ គតោ, សង្ឃំ សរណំ គតោ; បាណាតិបាតា បដិវិរតោ, អទិន្នាទានា បដិវិរតោ, កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតោ, មុសាវាទា បដិវិរតោ, សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ, សីលវា កល្យាណធម្មោ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, បុត្តោ អនុជាតោ ហោតិ។

“កថញ្ច , ភិក្ខវេ, បុត្តោ អវជាតោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, បុត្តស្ស មាតាបិតរោ ហោន្តិ ពុទ្ធំ សរណំ គតា, ធម្មំ សរណំ គតា, សង្ឃំ សរណំ គតា; បាណាតិបាតា បដិវិរតា, អទិន្នាទានា បដិវិរតា, កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវិរតា, មុសាវាទា បដិវិរតា, សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតា, សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា។ បុត្តោ ច នេសំ ហោតិ ន ពុទ្ធំ សរណំ គតោ, ន ធម្មំ សរណំ គតោ, ន សង្ឃំ សរណំ គតោ; បាណាតិបាតា អប្បដិវិរតោ, អទិន្នាទានា អប្បដិវិរតោ, កាមេសុមិច្ឆាចារា អប្បដិវិរតោ, មុសាវាទា អប្បដិវិរតោ, សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា អប្បដិវិរតោ, ទុស្សីលោ បាបធម្មោ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, បុត្តោ អវជាតោ ហោតិ។ ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, តយោ បុត្តា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិន្តិ”។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“អតិជាតំ អនុជាតំ, បុត្តមិច្ឆន្តិ បណ្ឌិតា;

អវជាតំ ន ឥច្ឆន្តិ, យោ ហោតិ កុលគន្ធនោ។

“ឯតេ ខោ បុត្តា លោកស្មិំ, យេ ភវន្តិ ឧបាសកា;

សទ្ធា សីលេន សម្បន្នា, វទញ្ញូ វីតមច្ឆរា;

ចន្ទោ អព្ភឃនា មុត្តោ, បរិសាយ វិរោចតី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ បញ្ចមំ។

៦. អវុដ្ឋិកសុត្តំ

វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តយោមេ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិំ។ កតមេ តយោ? អវុដ្ឋិកសមោ , បទេសវស្សី, សព្ពត្ថាភិវស្សី។

“កថញ្ច , ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ អវុដ្ឋិកសមោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សព្ពេសញ្ញេវ ន ទាតា ហោតិ, សមណព្រាហ្មណកបណទ្ធិកវនិព្ពកយាចកានំ [... វណិព្ពកយាចកានំ (សី។)] អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ មាលាគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថបទីបេយ្យំ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ អវុដ្ឋិកសមោ ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ បទេសវស្សី ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ ឯកច្ចានំ ទាតា (ហោតិ) [( ) នត្ថិ ស្យាមបោត្ថកេ], ឯកច្ចានំ ន ទាតា ហោតិ សមណព្រាហ្មណកបណទ្ធិកវនិព្ពកយាចកានំ អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ មាលាគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថបទីបេយ្យំ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ បទេសវស្សី ហោតិ។

“កថញ្ច, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ សព្ពត្ថាភិវស្សី ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចោ បុគ្គលោ សព្ពេសំ ទេតិ, សមណព្រាហ្មណកបណទ្ធិកវនិព្ពកយាចកានំ អន្នំ បានំ វត្ថំ យានំ មាលាគន្ធវិលេបនំ សេយ្យាវសថបទីបេយ្យំ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, បុគ្គលោ សព្ពត្ថាភិវស្សី ហោតិ។ ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, តយោ បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មិ”ន្តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ន សមណេ ន ព្រាហ្មណេ, ន កបណទ្ធិកវនិព្ពកេ;

លទ្ធាន សំវិភាជេតិ, អន្នំ បានញ្ច ភោជនំ;

តំ វេ អវុដ្ឋិកសមោតិ, អាហុ នំ បុរិសាធមំ។

“ឯកច្ចានំ ន ទទាតិ, ឯកច្ចានំ បវេច្ឆតិ;

តំ វេ បទេសវស្សីតិ, អាហុ មេធាវិនោ ជនា។

“សុភិក្ខវាចោ បុរិសោ, សព្ពភូតានុកម្បកោ;

អាមោទមានោ បកិរេតិ, ទេថ ទេថាតិ ភាសតិ។

“យថាបិ មេឃោ ថនយិត្វា, គជ្ជយិត្វា បវស្សតិ;

ថលំ និន្នញ្ច បូរេតិ, អភិសន្ទេន្តោវ [អភិសន្ថេន្តោវ (?)] វារិនា។

“ឯវមេវ ឥធេកច្ចោ, បុគ្គលោ ហោតិ តាទិសោ;

ធម្មេន សំហរិត្វាន, ឧដ្ឋានាធិគតំ ធនំ;

តប្បេតិ អន្នបានេន, សម្មា បត្តេ វនិព្ពកេ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ៥។

៦។ សុខបត្ថនាសុត្តំ

៧៦។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តីណិមានិ, ភិក្ខវេ, សុខានិ បត្ថយមានោ សីលំ រក្ខេយ្យ បណ្ឌិតោ។ កតមានិ តីណិ? បសំសា មេ អាគច្ឆតូតិ [អាគច្ឆតីតិ (ស្យា។)] សីលំ រក្ខេយ្យ បណ្ឌិតោ, ភោគា មេ ឧប្បជ្ជន្តូតិ សីលំ រក្ខេយ្យ បណ្ឌិតោ, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជិស្សាមីតិ សីលំ រក្ខេយ្យ បណ្ឌិតោ។ ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, តីណិ សុខានិ បត្ថយមានោ សីលំ រក្ខេយ្យ បណ្ឌិតោ”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“សីលំ រក្ខេយ្យ មេធាវី, បត្ថយានោ តយោ សុខេ;

បសំសំ វិត្តលាភញ្ច, បេច្ច សគ្គេ បមោទនំ។

“អករោន្តោបិ ចេ បាបំ, ករោន្តមុបសេវតិ;

សង្កិយោ ហោតិ បាបស្មិំ, អវណ្ណោ ចស្ស រូហតិ។

“យាទិសំ កុរុតេ មិត្តំ, យាទិសំ ចូបសេវតិ;

ស វេ តាទិសកោ ហោតិ, សហវាសោ ហិ [សហវាសោបិ (សី॰ ក॰)] តាទិសោ។

“សេវមានោ សេវមានំ, សម្ផុដ្ឋោ សម្ផុសំ បរំ;

សរោ ទិទ្ធោ កលាបំវ, អលិត្តមុបលិម្បតិ;

ឧបលេបភយា [ឧបលិម្បភយា (ក॰)] ធីរោ, នេវ បាបសខា សិយា។

“បូតិមច្ឆំ កុសគ្គេន, យោ នរោ ឧបនយ្ហតិ;

កុសាបិ បូតិ វាយន្តិ, ឯវំ ពាលូបសេវនា។

“តគរញ្ច បលាសេន, យោ នរោ ឧបនយ្ហតិ;

បត្តាបិ សុរភិ វាយន្តិ, ឯវំ ធីរូបសេវនា។

“តស្មា បត្តបុដស្សេវ [បលាសបុដស្សេវ (បី॰ ក॰)], ញត្វា សម្បាកមត្តនោ;

អសន្តេ ឧបសេវេយ្យ, សន្តេ សេវេយ្យ បណ្ឌិតោ;

អសន្តោ និរយំ នេន្តិ, សន្តោ បាបេន្តិ សុគ្គតិ”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ សត្តមំ។

៨។ ភិទុរសុត្តំ

៧៧។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ភិទុរាយំ [ភិន្ទុរាយំ (ស្យា॰ បី॰ ក॰)], ភិក្ខវេ, កាយោ, វិញ្ញាណំ វិរាគធម្មំ, សព្ពេ ឧបធី អនិច្ចា ទុក្ខា វិបរិណាមធម្មា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“កាយញ្ច ភិទុរំ [ភិន្ទុរំ (ស្យា॰ បី॰ ក॰)] ញត្វា, វិញ្ញាណញ្ច វិរាគុនំ [វិរាគិកំ (ក॰ សី॰), បភង្គុនំ (ស្យា॰)];

ឧបធីសុ ភយំ ទិស្វា, ជាតិមរណមច្ចគា;

សម្បត្វា បរមំ សន្តិំ, កាលំ កង្ខតិ ភាវិតត្តោ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ អដ្ឋមំ។

៩។ ធាតុសោសំសន្ទនសុត្តំ

៧៨។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ធាតុសោវ, ភិក្ខវេ, សត្តា សត្តេហិ សទ្ធិំ សំសន្ទន្តិ សមេន្តិ។ ហីនាធិមុត្តិកា សត្តា ហីនាធិមុត្តិកេហិ សត្តេហិ សទ្ធិំ សំសន្ទន្តិ សមេន្តិ, កល្យាណាធិមុត្តិកា សត្តា កល្យាណាធិមុត្តិកេហិ សត្តេហិ សទ្ធិំ សំសន្ទន្តិ សមេន្តិ។

“អតីតម្បិ, ភិក្ខវេ, អទ្ធានំ ធាតុសោវ សត្តា សត្តេហិ សទ្ធិំ សំសន្ទិំសុ សមិំសុ។ ហីនាធិមុត្តិកា សត្តា ហីនាធិមុត្តិកេហិ សត្តេហិ សទ្ធិំ សំសន្ទិំសុ

សមឹសុ, កល្យាណាធិមុត្តិកា សត្តា កល្យាណាធិមុត្តិកេហិ សត្តេហិ សទ្ធឹ សំសន្ទឹសុ សមឹសុ។

“អនាគតម្បិ , ភិក្ខវេ, អទ្ធានំ ធាតុសោវ សត្តា សត្តេហិ សទ្ធឹ សំសន្ទិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ។ ហីនាធិមុត្តិកា សត្តា ហីនាធិមុត្តិកេហិ សត្តេហិ សទ្ធឹ សំសន្ទិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ, កល្យាណាធិមុត្តិកា សត្តា កល្យាណាធិមុត្តិកេហិ សត្តេហិ សទ្ធឹ សំសន្ទិស្សន្តិ សមេស្សន្តិ។

“ឯតរហិបិ, ភិក្ខវេ, បច្ចុប្បន្នំ អទ្ធានំ ធាតុសោវ សត្តា សត្តេហិ សទ្ធឹ សំសន្ទន្តិ សមេន្តិ។ ហីនាធិមុត្តិកា សត្តា ហីនាធិមុត្តិកេហិ សត្តេហិ សទ្ធឹ សំសន្ទន្តិ សមេន្តិ, កល្យាណាធិមុត្តិកា សត្តា កល្យាណាធិមុត្តិកេហិ សត្តេហិ សទ្ធឹ សំសន្ទន្តិ សមេន្តី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“សំសគ្គា វនថោ ជាតោ, អសំសគ្គេន ឆិជ្ជតិ;

បរិត្តំ ទារុមារុយ្ហ, យថា សីទេ មហណ្ណវេ។

“ឯវំ កុសីតមាគម្ម, សាធុជីវីបិ សីទតិ;

តស្មា តំ បរិវជ្ជេយ្យ, កុសីតំ ហីនវីរិយំ។

“បវិវិត្តេហិ អរិយេហិ, បហិតត្តេហិ ឈាយិភិ;

និច្ចំ អារទ្ធវីរិយេហិ, បណ្ឌិតេហិ សហាវសេ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ នវមំ។

១០។ បរិហានសុត្តំ

៧៩. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តយោមេ, ភិក្ខវេ, ធម្មា សេខស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិ។ កតមេ តយោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, សេខោ ភិក្ខុ កម្មារាមោ ហោតិ, កម្មរតោ, កម្មារាមតមនុយុត្តោ; ភស្សារាមោ ហោតិ, ភស្សរតោ, ភស្សារាមតមនុយុត្តោ; និទ្ទារាមោ ហោតិ, និទ្ទារតោ,

ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᩁᩣᨾᨲᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩮ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᨡᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨸᩁᩥᩉᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨

“ᨲᨿᩮᩣᨾᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᨡᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩋᨸᩁᩥᩉᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩮ ᨲᨿᩮᩣ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᩮᨡᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩁᩣᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩁᨲᩮᩣ, ᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩁᩣᨾᨲᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ; ᨶ ᨽᩔᩣᩁᩣᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨽᩔᩁᨲᩮᩣ, ᨶ ᨽᩔᩣᩁᩣᨾᨲᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ; ᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᩁᩣᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᩁᨲᩮᩣ , ᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᩁᩣᨾᨲᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩮ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᨡᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩋᨸᩁᩥᩉᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩁᩣᨾᩮᩣ ᨽᩔᩣᩁᩣᨾᩮᩣ [ᨽᩔᩁᨲᩮᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)], ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᩁᩣᨾᩮᩣ ᨧ ᩏᨴ᩠ᨵᨲᩮᩣ;

ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩩᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴ᪨

“ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩉᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᨠᩥᨧ᩠ᨧᩔ, ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨵᨲᩮᩣ;

ᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩩᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩈᨾᩴ᪨

ᨲᨲᩥᨿᩮᩣ ᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨲᩔᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ –

ᨴ᩠ᩅᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩦ ᨶᩥᩔᩁᨱᩴ ᩁᩪᨸᩴ, ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨠᩮᨶ ᨧ;

ᩈᩩᨡᩣ ᨧ ᨽᩥᨴᩩᩁᩮᩣ [ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪁)] ᨵᩣᨲᩩ, ᨸᩁᩥᩉᩣᨶᩮᨶ ᨲᩮ ᨴᩈᩣᨲᩥ᪨

᪄᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪁᪨ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

៨០។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តយោមេ, ភិក្ខវេ, អកុសលវិតក្កា។ កតមេ តយោ? អនវញ្ញត្តិបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ, លាភសក្ការសិលោកបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ, បរានុទ្ទយតាបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ។ ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, តយោ អកុសលវិតក្កា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“អនវញ្ញត្តិសំយុត្តោ, លាភសក្ការគារវោ;

សហនន្ទី អមច្ចេហិ, អារា សំយោជនក្ខយា។

“យោ ច បុត្តបសុំ ហិត្វា, វិវាហេ សំហរានិ [សង្គហានិ (ក។ សី។ ស្យា។ បី។)] ច;

ភព្វោ សោ តាទិសោ ភិក្ខុ, ផុដ្ឋុំ សម្ពោធិមុត្តម”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ បឋមំ។

២។ សក្ការសុត្តំ

៨១។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទិដ្ឋា មយា, ភិក្ខវេ, សត្តា សក្ការេន អភិភូតា, បរិយាទិន្នចិត្តា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា។

“ទិដ្ឋា មយា, ភិក្ខវេ, សត្តា អសក្ការេន អភិភូតា, បរិយាទិន្នចិត្តា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា។

“ទិដ្ឋា មយា, ភិក្ខវេ, សត្តា សក្ការេន ច អសក្ការេន ច តទុភយេន អភិភូតា, បរិយាទិន្នចិត្តា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា។

“តំ ខោ បនាហំ, ភិក្ខវេ, នាញ្ញស្ស សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា សុត្វា វទាមិ; ( ) [(ទិដ្ឋា មយា ភិក្ខវេ សត្តា សក្ការេន អភិភូតា ...បេ... អសក្ការេន អភិភូតា ...បេ... សក្ការេន ច អសក្ការេន ច តទុភយេន អភិភូតា បរិយាទិន្នចិត្តា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា) (ស្យា។) បុរិមវគ្គេ មិច្ឆាទិដ្ឋិកសម្មាទិដ្ឋិកសុត្តេហិ បន សមេតិ, អត្ថយញ្ញតិទេកវាក្យាតំ បន អនត្តទិនត្តា

បិយំសតរា។)] អបិ ច, ភិក្ខវេ, យទេវ មេ សាមំ ញាតំ សាមំ ទិដ្ឋំ សាមំ វិទិតំ តទេវាហំ វទាមិ។

“ទិដ្ឋា មយា, ភិក្ខវេ, សត្តា សក្ការេន អភិភូតា, បរិយាទិន្នចិត្តា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា។

“ទិដ្ឋា មយា, ភិក្ខវេ, សត្តា អសក្ការេន អភិភូតា, បរិយាទិន្នចិត្តា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា។

“ទិដ្ឋា មយា, ភិក្ខវេ, សត្តា សក្ការេន ច អសក្ការេន ច តទុភយេន អភិភូតា, បរិយាទិន្នចិត្តា, កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យស្ស សក្ករិយមានស្ស, អសក្ការេន ចូភយំ;

សមាធិ ន វិកម្បតិ, អប្បមាទវិហារិនោ [អប្បមាណវិហារិនោ (សី។ អដ្ឋ។)]។

“តំ ឈាយិនំ សាតតិកំ, សុខុមំ ទិដ្ឋិវិបស្សកំ ;

ឧបាទានក្ខយារាមំ, អាហុ សប្បុរិសោ ឥតី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ទុតិយំ។

៣។ ទេវសទ្ទសុត្តំ

៨៣។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តយោមេ, ភិក្ខវេ, ទេវេសុ ទេវសទ្ទា និច្ឆរន្តិ សមយា សមយំ ឧបាទាយ។ កតមេ តយោ? យស្មិំ, ភិក្ខវេ, សមយេ អរិយសាវកោ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជ្ជាយ ចេតេតិ, តស្មិំ សមយេ [តស្មិំ ភិក្ខវេ សមយេ (បី។ ក។)] ទេវេសុ ទេវសទ្ទោ និច្ឆរតិ – ‘ឯសោ អរិយសាវកោ មារេន សទ្ធិំ សង្គាមាយ ចេតេតី’តិ។ អយំ, ភិក្ខវេ, បឋមោ ទេវេសុ ទេវសទ្ទោ និច្ឆរតិ សមយា សមយំ ឧបាទាយ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, យស្មិំ សមយេ អរិយសាវកោ សត្តន្នំ ពោធិបក្ខិយានំ ធម្មានំ ភាវនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ, តស្មិំ សមយេ

ទេវេសុ ទេវសទ្ទោ និច្ឆរតិ – ‘ឯសោ អរិយសាវកោ មារេន សទ្ធិំ សង្គាមេតី’តិ។ អយំ, ភិក្ខវេ, ទុតិយោ ទេវេសុ ទេវសទ្ទោ និច្ឆរតិ សមយា សមយំ ឧបាទាយ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, យស្មិំ សមយេ អរិយសាវកោ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ, តស្មិំ សមយេ ទេវេសុ ទេវសទ្ទោ និច្ឆរតិ – ‘ឯសោ អរិយសាវកោ វិជិតសង្គាមោ តមេវ សង្គាមសីសំ អភិវិជិយ អជ្ឈាវសតី’តិ។ អយំ, ភិក្ខវេ, តតិយោ ទេវេសុ ទេវសទ្ទោ និច្ឆរតិ សមយា សមយំ ឧបាទាយ។ ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, តយោ ទេវេសុ ទេវសទ្ទា និច្ឆរន្តិ សមយា សមយំ ឧបាទាយា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ទិស្វា វិជិតសង្គាមំ, សម្មាសម្ពុទ្ធសាវកំ;

ទេវតាបិ នមស្សន្តិ, មហន្តំ វីតសារទំ។

“នមោ តេ បុរិសាជញ្ញ, យោ ត្វំ ទុជ្ជយមជ្ឈភូ;

ជេត្វាន មច្ចុនោ សេនំ, វិមោក្ខេន អនាវរំ។

“ឥតិ ហេតំ នមស្សន្តិ, ទេវតា បត្តមានសំ;

តញ្ហិ តស្ស ន បស្សន្តិ, យេន មច្ចុវសំ វជេ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ទុតិយំ។

៣។ បញ្ចបុព្វនិមិត្តសុត្តំ

៨៣។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“យទា, ភិក្ខវេ, ទេវោ ទេវកាយា ចវនធម្មោ ហោតិ, បញ្ចស្ស បុព្វនិមិត្តានិ បាតុភវន្តិ – មាលា មិលាយន្តិ, វត្ថានិ កិលិស្សន្តិ, កច្ឆេហិ សេទា មុច្ចន្តិ, កាយេ ទុព្ពណ្ណិយំ ឱក្កមតិ, សកេ ទេវោ ទេវាសនេ នាភិរមតីតិ។ តមេនំ, ភិក្ខវេ, ទេវា ‘ចវនធម្មោ អយំ ទេវបុត្តោ’តិ ឥតិ វិទិត្វា តីហិ វាចាហិ អនុមោទេន្តិ [អនុមោទន្តិ (សី។ ស្យា។ បី។)] – ‘ឥតោ, ភោ, សុគតិំ គច្ឆ, សុគតិំ គន្ត្វា សុលទ្ធលាភំ លភ,

ᩈᩩᩃᨴ᩠ᨵᩃᩣᨽᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨽᩅᩣᩉᩦ’”ᨲᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᨴᩅᩮᩣᨧ – “ᨠᩥᨶ᩠ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩩᨣᨲᩥᨣᨾᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ; ᨠᩥᨬ᩠ᨧ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩩᩃᨴ᩠ᨵᩃᩣᨽᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ; ᨠᩥᩴ ᨸᨶ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᨶ᩠”ᨲᩥ?

“ᨾᨶᩩᩔᨲ᩠ᨲᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ [ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨸᩦ᪨)], ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩩᨣᨲᩥᨣᨾᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ; ᨿᩴ ᨾᨶᩩᩔᨽᩪᨲᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᨸ᩠ᨸᩅᩮᨴᩥᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ [ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨸᩦ᪨)], ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩩᩃᨴ᩠ᨵᩃᩣᨽᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ; ᩈᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩔ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᨶᩥᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨾᩪᩃᨩᩣᨲᩣ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᨴᩊ᩠ᩉᩣ ᩋᩈᩴᩉᩣᩁᩥᨿᩣ ᩈᨾᨱᩮᨶ ᩅᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᩅᩣ ᨴᩮᩅᩮᨶ ᩅᩣ ᨾᩣᩁᩮᨶ ᩅᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩣ ᩅᩣ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩅᩣ ᩃᩮᩣᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ᪨ ᩍᨴᩴ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ [ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨ ᨸᩦ᪨)], ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᨶ᩠”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨿᨴᩣ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᨴᩮᩅᨠᩣᨿᩣ, ᨧᩅᨲᩥ ᩋᩣᨿᩩᩈᨦ᩠ᨡᨿᩣ;

ᨲᨿᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨲᩴ᪨

“‘ᩍᨲᩮᩣ ᨽᩮᩣ ᩈᩩᨣᨲᩥᩴ ᨣᨧ᩠ᨨ, ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ;

ᨾᨶᩩᩔᨽᩪᨲᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩮ, ᩃᨽ ᩈᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ᪨

“‘ᩈᩣ ᨲᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ ᨶᩥᩅᩥᨭ᩠ᨮᩔ, ᨾᩪᩃᨩᩣᨲᩣ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ;

ᨿᩣᩅᨩᩦᩅᩴ ᩋᩈᩴᩉᩦᩁᩣ, ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᩅᩮᨴᩥᨲᩮ᪨

“‘ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩴ ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩅᨧᩦᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩣᨶᩥ ᨧ;

ᨾᨶᩮᩣᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩴ ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨿᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩴ ᨴᩮᩣᩈᩈᩴᩉᩥᨲᩴ᪨

“‘ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨻᩉᩩᩴ;

ᨾᨶᩈᩣ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩴ ᨶᩥᩁᩪᨸᨵᩥᩴ᪨

‘“តតោ ឱបធិកំ បុញ្ញំ, កត្វា ទានេន តំ ពហុំ;

អញ្ញេបិ មច្ចេ សទ្ធម្មេ, ព្រហ្មចរិយេ និវេសយ’ [និវេសយេ (សី។ ស្យា។)]។

“ឥមាយ អនុកម្បាយ, ទេវា ទេវំ យទា វិទូ;

ចវន្តំ អនុសាសន្តិ, ឯហិ ទេវ បុនប្បុន”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ចតុត្ថំ។

៥។ ពហុជនហិតសុត្តំ

៨៤។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តយោមេ បុគ្គលា លោកេ ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជន្តិ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ។ កតមេ តយោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា។ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ, កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ។ អយំ, ភិក្ខវេ, បឋមោ បុគ្គលោ លោកេ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, តស្សេវ សត្ថុ [សត្ថុនោ (ស្យា។)] សាវកោ អរហំ ហោតិ ខីណាសវោ វុសិតវា កតករណីយោ ឱហិតភារោ អនុប្បត្តសទត្ថោ បរិក្ខីណភវសំយោជនោ សម្មទញ្ញា វិមុត្តោ។ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ, កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ។ អយំ, ភិក្ខវេ, ទុតិយោ បុគ្គលោ លោកេ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, តស្សេវ សត្ថុ សាវកោ សេខោ ហោតិ បាដិបទោ ពហុស្សុតោ សីលវតូបបន្នោ។ សោបិ [សោ (?)] ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ, កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ។ អយំ, ភិក្ខវេ, តតិយោ បុគ្គលោ លោកេ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ

ទេវមនុស្សានំ។ ឥតិ ខោ, ភិក្ខវេ, តយោ បុគ្គលា លោកេ ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជន្តិ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សាន”ន្តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“សត្ថា ហិ លោកេ បឋមោ មហេសិ, តស្សន្វយោ សាវកោ ភាវិតត្តោ;

អថាបរោ បាដិបទោបិ សេខោ, ពហុស្សុតោ សីលវតូបបន្នោ។

“ឯតេ តយោ ទេវមនុស្សសេដ្ឋា, បភង្ករា ធម្មមុទីរយន្តា;

អបាបុរន្តិ [អបាបុរេន្តិ (ក។)] អមតស្ស ទ្វារំ, យោគា បមោចេន្តិ [យោគា បមុច្ចន្តិ (សី។), យោគា បមោចន្តិ (ស្យា។)] ហុជ្ជនំ តេ។

“យេ សត្ថវាហេន អនុត្តរេន, សុទេសិតំ មគ្គមនុក្កមន្តិ [មគ្គមនុគ្គមន្តិ (សី។ ក។)];

ឥធេវ ទុក្ខស្ស ករោន្តិ អន្តំ, យេ អប្បមត្តា សុគតស្ស សាសនេ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ បឋមំ។

២។ អសុភានុបស្សីសុត្តំ

៨៥។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“អសុភានុបស្សី, ភិក្ខវេ, កាយស្មិំ វិហរថ; អានាបានស្សតិ ច វោ អជ្ឈត្តំ បរិមុខំ សូបដ្ឋិតា ហោតុ; សព្ពសង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សិនោ វិហរថ។ អសុភានុបស្សីនំ, ភិក្ខវេ, កាយស្មិំ វិហរតំ យោ សុភាយ ធាតុយា រាគានុសយោ សោ បហីយតិ [បហិយ្យតិ (ក។)]។ អានាបានស្សតិយា អជ្ឈត្តំ បរិមុខំ សូបដ្ឋិតាយ យេ ពាហិរា វិតក្កាសយា វិឃាតបក្ខិកា, តេ ន ហោន្តិ។ សព្ពសង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សីនំ វិហរតំ យា អវិជ្ជា សា បហីយតិ, យា វិជ្ជា សា ឧប្បជ្ជតី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“អសុភានុបស្សី កាយស្មិំ, អានាបានេ បដិស្សតោ;

សព្ពសង្ខារសមថំ, បស្សំ អាតាបិ សព្ពទា។

“ស វេ សម្មទ្ទសោ ភិក្ខុ, យតោ តត្ថ វិមុច្ចតិ;

អភិញ្ញាវោសិតោ សន្តោ, ស វេ យោគាតិគោ មុនី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ឆដ្ឋំ។

៧. ធម្មានុធម្មបដិបន្នសុត្តំ

៨៦. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ធម្មានុធម្មបដិបន្នស្ស ភិក្ខុនោ អយមនុធម្មោ ហោតិ វេយ្យាករណាយ – ធម្មានុធម្មបដិបន្នោយន្តិ ភាសមានោ ធម្មញ្ញេវ ភាសតិ នោ អធម្មំ, វិតក្កយមានោ វា ធម្មវិតក្កញ្ញេវ វិតក្កេតិ នោ អធម្មវិតក្កំ, តទុភយំ វា បន អភិនិវជ្ជេត្វា ឧបេក្ខកោ វិហរតិ សតោ សម្បជានោ”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ធម្មារាមោ ធម្មរតោ, ធម្មំ អនុវិចិន្តយំ;

ធម្មំ អនុស្សរំ ភិក្ខុ, សទ្ធម្មា ន បរិហាយតិ។

“ចរំ វា យទិ វា តិដ្ឋំ, និសិន្នោ ឧទ វា សយំ;

អជ្ឈត្តំ សមយំ ចិត្តំ, សន្តិមេវាធិគច្ឆតី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ សត្តមំ។

៨. អន្ធករណសុត្តំ

៨៧. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តយោមេ, ភិក្ខវេ, អកុសលវិតក្កា អន្ធករណា អចក្ខុករណា អញ្ញាណករណា បញ្ញានិរោធិកា វិឃាតបក្ខិកា អនិព្ពានសំវត្តនិកា។ កតមេ តយោ? កាមវិតក្កោ, ភិក្ខវេ, អន្ធករណោ អចក្ខុករណោ អញ្ញាណករណោ បញ្ញានិរោធិកោ វិឃាតបក្ខិកោ អនិព្ពានសំវត្តនិកោ។ ព្យាបាទវិតក្កោ, ភិក្ខវេ, អន្ធករណោ អចក្ខុករណោ អញ្ញាណករណោ បញ្ញានិរោធិកោ វិឃាតបក្ខិកោ អនិព្ពានសំវត្តនិកោ។ វិហិំសាវិតក្កោ, ភិក្ខវេ, អន្ធករណោ អចក្ខុករណោ អញ្ញាណករណោ បញ្ញានិរោធិកោ វិឃាតបក្ខិកោ អនិព្ពានសំវត្តនិកោ។ ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, តយោ អកុសលវិតក្កា អន្ធករណា អចក្ខុករណា អញ្ញាណករណា បញ្ញានិរោធិកា វិឃាតបក្ខិកា អនិព្ពានសំវត្តនិកា។

“តយោមេ, ភិក្ខវេ, កុសលវិតក្កា អនន្ធករណា ចក្ខុករណា ញាណករណា បញ្ញាវុទ្ធិកា អវិឃាតបក្ខិកា និព្ពានសំវត្តនិកា។ កតមេ តយោ? នេក្ខម្មវិតក្កោ, ភិក្ខវេ, អនន្ធករណោ ចក្ខុករណោ ញាណករណោ បញ្ញាវុទ្ធិកោ អវិឃាតបក្ខិកោ និព្ពានសំវត្តនិកោ។ អព្យាបាទវិតក្កោ, ភិក្ខវេ, អនន្ធករណោ ចក្ខុករណោ ញាណករណោ បញ្ញាវុទ្ធិកោ អវិឃាតបក្ខិកោ និព្ពានសំវត្តនិកោ។ អវិហិំសាវិតក្កោ, ភិក្ខវេ, អនន្ធករណោ ចក្ខុករណោ ញាណករណោ បញ្ញាវុទ្ធិកោ អវិឃាតបក្ខិកោ និព្ពានសំវត្តនិកោ។ ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, តយោ កុសលវិតក្កា អនន្ធករណា ចក្ខុករណា ញាណករណា បញ្ញាវុទ្ធិកា អវិឃាតបក្ខិកា និព្ពានសំវត្តនិកា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“តយោ វិតក្កេ កុសលេ វិតក្កយេ, តយោ បន អកុសលេ និរាករេ;

ស វេ វិតក្កានិ វិចារិតានិ, សមេតិ វុដ្ឋីវ រជំ សមូហតំ;

ស វេ វិតក្កូបសមេន ចេតសា, ឥធេវ សោ សន្តិបទំ សមជ្ឈគា”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ អដ្ឋមំ។

៨. អន្តរាមលសុត្តំ

៨៨. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តយោមេ, ភិក្ខវេ, អន្តរាមលា អន្តរាអមិត្តា អន្តរាសបត្តា អន្តរាវធកា អន្តរាបច្ចត្ថិកា។ កតមេ តយោ? លោភោ, ភិក្ខវេ, អន្តរាមលោ អន្តរាអមិត្តោ អន្តរាសបត្តោ អន្តរាវធកោ អន្តរាបច្ចត្ថិកោ។ ទោសោ, ភិក្ខវេ, អន្តរាមលោ អន្តរាអមិត្តោ អន្តរាសបត្តោ អន្តរាវធកោ អន្តរាបច្ចត្ថិកោ។ មោហោ, ភិក្ខវេ, អន្តរាមលោ អន្តរាអមិត្តោ អន្តរាសបត្តោ អន្តរាវធកោ

អន្តរាបច្ចត្ថិកោ។ ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, តយោ អន្តរាមលា អន្តរាអមិត្តា អន្តរាសបត្តា អន្តរាវធកា អន្តរាបច្ចត្ថិកា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“អនត្ថជននោ លោភោ, លោភោ ចិត្តប្បកោបនោ;

ភយមន្តរតោ ជាតំ, តំ ជនោ នាវពុជ្ឈតិ។

“លុទ្ធោ អត្ថំ ន ជានាតិ, លុទ្ធោ ធម្មំ ន បស្សតិ;

អន្ធតមំ [អន្ធំ តមំ (សី។)] តទា ហោតិ, យំ លោភោ សហតេ នរំ។

“យោ ច លោភំ បហន្ត្វាន, លោភនេយ្យេ ន លុព្ភតិ;

លោភោ បហីយតេ តម្ហា, ឧទពិន្ទុវ បោក្ខរា។

“អនត្ថជននោ ទោសោ, ទោសោ ចិត្តប្បកោបនោ;

ភយមន្តរតោ ជាតំ, តំ ជនោ នាវពុជ្ឈតិ។

“ទុដ្ឋោ អត្ថំ ន ជានាតិ, ទុដ្ឋោ ធម្មំ ន បស្សតិ;

អន្ធតមំ តទា ហោតិ, យំ ទោសោ សហតេ នរំ។

“យោ ច ទោសំ បហន្ត្វាន, ទោសនេយ្យេ ន ទុស្សតិ;

ទោសោ បហីយតេ តម្ហា, តាលបក្កំវ ពន្ធនា។

“អនត្ថជននោ មោហោ, មោហោ ចិត្តប្បកោបនោ;

ភយមន្តរតោ ជាតំ, តំ ជនោ នាវពុជ្ឈតិ។

“លុទ្ធោ អត្ថំ ន ជានាតិ, លុទ្ធោ ធម្មំ ន បស្សតិ;

អន្ធតមំ តទា ហោតិ, យំ លោភោ សហតេ នរំ។

“យោ ច លោភំ បហន្ត្វាន, លោភនេយ្យេ ន លុព្ភតិ;

លោភោ បហីយតេ តម្ហា, ឧទពិន្ទូវ បោក្ខរា”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ទសមំ។

១០។ ទេវទត្តសុត្តំ

៨៩។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទ្វីហិ, ភិក្ខវេ, អសទ្ធម្មេហិ អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ ទេវទត្តោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។ កតមេហិ ទ្វីហិ? បាបិច្ឆតាយ, ភិក្ខវេ, អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ ទេវទត្តោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។ បាបមិត្តតាយ, ភិក្ខវេ, អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ ទេវទត្តោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ។ សតិ ខោ បន ឧត្តរិករណីយេ [ឧត្តរិំ ករណីយេ (ស្យា។)] ឱរមត្តកេន វិសេសាធិគមេន [វិសេសាធិគមេន ច (ស្យា។ បី។)] អន្តរា វោសានំ អាបាទិ។ ឥមេហិ ខោ, ភិក្ខវេ, ទ្វីហិ អសទ្ធម្មេហិ អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ ទេវទត្តោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“មា ជាតុ កោចិ លោកស្មិំ, បាបិច្ឆោ ឧបបជ្ជថ;

តទមិនាបិ ជានាថ, បាបិច្ឆានំ យថា គតិ។

“បណ្ឌិតោតិ សមញ្ញាតោ, ភាវិតត្តោតិ សម្មតោ;

ឌលិច ឃសសា អដ្ឋា, េឌចឌេត្តាតិ ចិស្សុេតា [េយ សុតំ (បិញ្ញត្តឃំ)]។

“េសា បយាណយត្សចិណ្ណោ [បយាឌយត្សចិណ្ណោ (ក។ សី។ ស្យា។ បី។), សយាភយត្សចិណ្ណោ (អដ្ឋ។)], អាសន្នេ តំ តចាកតំ;

អឌិចិតិរឃំ បេត្តា, ចតុត្ថានិ កឃាភកំ។

“អដ្ឋស្ស ហិ េឃា ត្វន្ទេ, បិបកប្ដំ អកុទ្ធេតា;

តេយច បិបំ ចុសតិ [ចុស្សេតិ (ស្យា។)], ឌ្ឋចិត្តំ អភាឌេទំ។

“សយ្ហុំ ចិសកុប្ដេភ, េឃា យេណ្ណោឃ្យ បត្នសិត្យំ;

ភ េសា េតភ បត្នេសឃ្យ, េកស្មា ហិ ឋ្ឌឆិ យហា។

“ឧចេយច [ឧចេយតំ (ស្យា។)] តចាកតំ, េឃា ចាេឌភ ចិហិសតិ;

សប្ឧក្កតំ [សយក្កតំ (សី។ ក។)] សត្តចិត្តំ, ចាេឌា តយិត្រ ទ្វហតិ។

“តាឌិសំ យិត្តំ កុេឡាឆ, តញ្ញា េសេចឃ្យ បល្ហិេតា;

ឃស្ស យក្កាត្សេកា កិក្ខុ, លឃំ ទុក្ខស្ស បិបុេណោ”តិ។

អឃយ្បិ អេទ្ធា ចុេត្តា កកចតា, ឌ្ឋតិ េយ សុតត្តិ៍ ឌសយ៉ំ។

ចត្សេទ្ធា ចេក្កា តិដ្ឋិេតា។

តស្សុទ្ទានំ –

ចិតក្កាសក្កាសេក្ក, ចចភេលិេក អស្សុកំ;

ធម្មអន្ធការមលំ, ទេវទត្តេន តេ ទសាតិ។

៥។ បញ្ចមវគ្គោ

១។ អគ្គប្បសាទសុត្តំ

៩០។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តយោមេ, ភិក្ខវេ, អគ្គប្បសាទា។ កតមេ តយោ? យាវតា, ភិក្ខវេ, សត្តា អបទា វា ទ្វិបទា វា ចតុប្បទា វា ពហុប្បទា [ពហុបទា (ក។)] វា រូបិនោ វា អរូបិនោ វា សញ្ញិនោ វា អសញ្ញិនោ វា នេវសញ្ញិនាសញ្ញិនោ វា, តថាគតោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ។ យេ, ភិក្ខវេ, ពុទ្ធេ បសន្នា, អគ្គេ តេ បសន្នា។ អគ្គេ ខោ បន បសន្នានំ អគ្គោ វិបាកោ ហោតិ។

“យាវតា, ភិក្ខវេ, ធម្មា សង្ខតា វា អសង្ខតា វា, វិរាគោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតិ, យទិទំ មទនិម្មទនោ បិបាសវិនយោ អាលយសមុគ្ឃាតោ វដ្ដុបច្ឆេទោ តណ្ហាក្ខយោ វិរាគោ និរោធោ និព្ពានំ។ យេ, ភិក្ខវេ, វិរាគេ ធម្មេ បសន្នា, អគ្គេ តេ បសន្នា។ អគ្គេ ខោ បន បសន្នានំ អគ្គោ វិបាកោ ហោតិ។

“យាវតា, ភិក្ខវេ, សង្ឃា វា គណា វា, តថាគតសាវកសង្ឃោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតិ, យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុគានិ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ឯស ភគវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ បាហុនេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស។ យេ, ភិក្ខវេ, សង្ឃេ បសន្នា, អគ្គេ តេ បសន្នា។ អគ្គេ ខោ បន បសន្នានំ អគ្គោ វិបាកោ ហោតិ។ ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, តយោ អគ្គប្បសាទា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“អគ្គតោ វេ បសន្នានំ, អគ្គំ ធម្មំ វិជានតំ;

អគ្គេ ពុទ្ធេ បសន្នានំ, ទក្ខិណេយ្យេ អនុត្តរេ។

“អគ្គេ ធម្មេ បសន្នានំ, វិរាគូបសមេ សុខេ;

អគ្គេ សង្ឃេ បសន្នានំ, បុញ្ញក្ខេត្តេ អនុត្តរេ។

“អគ្គស្មិំ ទានំ ទទតំ, អគ្គំ បុញ្ញំ បវឌ្ឍតិ;

អគ្គំ អាយុ ច វណ្ណោ ច, យសោ កិត្តិ សុខំ ពលំ។

“អគ្គស្ស ទាតា មេធាវី, អគ្គធម្មសមាហិតោ;

ទេវភូតោ មនុស្សោ វា, អគ្គប្បត្តោ បមោទតី”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ បឋមំ។

២. ជីវិកសុត្តំ

៩១. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“អន្តមិទំ, ភិក្ខវេ, ជីវិកានំ យទិទំ បិណ្ឌោល្យំ។ អភិសាបោយំ [អភិសាបោ អយំ (សី។), អភិលាបោយំ (ស្យា។ បី។), អភិសបោយំ (ក។)], ភិក្ខវេ, លោកស្មិំ – ‘បិណ្ឌោលោ វិចរសិ បត្តបាណី’តិ។ តញ្ច ខោ ឯតំ, ភិក្ខវេ, កុលបុត្តា ឧបេន្តិ អត្ថវសិកា, អត្ថវសំ បដិច្ច; នេវ រាជាភិនីតា, ន ចោរាភិនីតា, ន ឥណដ្ដា, ន ភយដ្ដា, ន អាជីវិកាបកតា។ អបិ ច ខោ ‘ឱតិណ្ណម្ហា ជាតិយា ជរាយ មរណេន សោកេហិ បរិទេវេហិ ទុក្ខេហិ ទោមនស្សេហិ ឧបាយាសេហិ ទុក្ខោតិណ្ណា ទុក្ខបរេតា , អប្បេវ នាម ឥមស្ស កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស អន្តកិរិយា បញ្ញាយេថា’តិ។ ឯវំ បព្ពជិតោ ចាយំ, ភិក្ខវេ, កុលបុត្តោ សោ ច ហោតិ អភិជ្ឈាលុ កាមេសុ តិព្ពសារាគោ, ព្យាបន្នចិត្តោ បទុដ្ឋមនសង្កប្បោ, មុដ្ឋស្សតិ អសម្បជានោ អសមាហិតោ វិព្ភន្តចិត្តោ បាកតិន្ទ្រិយោ។ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, ឆវាលាតំ ឧភតោបទិត្តំ មជ្ឈេ គូថគតំ នេវ គាមេ កដ្ឋត្ថំ ផរតិ ន អរញ្ញេ; តថូបមាហំ, ភិក្ខវេ, ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ គិហិភោគា បរិហីនោ សាមញ្ញត្ថញ្ច ន បរិបូរេតី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“គិហិភោគា បរិហីនោ, សាមញ្ញត្ថញ្ច ទុព្ភគោ;

បរិធំសមានោ បកិរេតិ, ឆវាលាតំវ នស្សតិ។

“កាសាវកណ្ឋា ពហវោ, បាបធម្មា អសញ្ញតា;

បាបា បាបេហិ កម្មេហិ, និរយំ តេ ឧបបជ្ជរេ។

“សេយ្យោ អយោគុឡោ ភុត្តោ, តត្តោ អគ្គិសិខូបមោ;

យញ្ចេ ភុញ្ជេយ្យ ទុស្សីលោ, រដ្ឋបិណ្ឌមសញ្ញតោ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ទុតិយំ។

៣. សង្ឃាដិកណ្ណសុត្តំ

៩២. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“សង្ឃាដិកណ្ណេ ចេបិ, ភិក្ខវេ , ភិក្ខុ គហេត្វា បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធោ អស្ស បាទេ បាទំ និក្ខិបន្តោ, សោ ច ហោតិ អភិជ្ឈាលុ កាមេសុ តិព្ពសារាគោ ព្យាបន្នចិត្តោ បទុដ្ឋមនសង្កប្បោ មុដ្ឋស្សតិ អសម្បជានោ អសមាហិតោ វិព្ភន្តចិត្តោ បាកតិន្ទ្រិយោ; អថ ខោ សោ អារកាវ មយ្ហំ អហញ្ច តស្ស។ តំ កិស្ស ហេតុ? ធម្មញ្ហិ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ន បស្សតិ។ ធម្មំ អបស្សន្តោ ន មំ បស្សតិ [មំ ន បស្សតិ (ស្យា។)]។

“យោជនសតេ ចេបិ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិហរេយ្យ។ សោ ច ហោតិ អនភិជ្ឈាលុ កាមេសុ ន តិព្ពសារាគោ អព្យាបន្នចិត្តោ អបទុដ្ឋមនសង្កប្បោ ឧបដ្ឋិតស្សតិ សម្បជានោ សមាហិតោ ឯកគ្គចិត្តោ សំវុតិន្ទ្រិយោ; អថ ខោ សោ សន្តិកេវ មយ្ហំ អហញ្ច តស្ស។ តំ កិស្ស ហេតុ? ធម្មំ ហិ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បស្សតិ; ធម្មំ បស្សន្តោ មំ បស្សតី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“អនុពន្ធោបិ ចេ អស្ស, មហិច្ឆោ ច វិឃាតវា;

ឯជានុគោ អនេជស្ស, និព្ពុតស្ស អនិព្ពុតោ;

គិទ្ធោ សោ វីតគេធស្ស, បស្ស យាវញ្ច អារកា។

“យោ ច ធម្មមភិញ្ញាយ, ធម្មមញ្ញាយ បណ្ឌិតោ;

ᩁᩉᨴᩮᩣᨧ ᨶᩥᩅᩣᨲᩮ ᨧ, ᩋᨶᩮᨩᩮᩣ ᩅᩪᨸᩈᨾ᩠ᨾᨲᩥ᪨

“ᩋᨶᩮᨩᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᩋᨶᩮᨩᩔ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩔ ᨧ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ;

ᩋᨣᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩦᨲᨣᩮᨵᩔ, ᨸᩔ ᨿᩣᩅᨬ᩠ᨧ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩥᨿᩴ᪨

᪓᪨ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪙᪓᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨲᨿᩮᩣᨾᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨣ᩠ᨣᩦ᪨ ᨠᨲᨾᩮ ᨲᨿᩮᩣ? ᩁᩣᨣᨣ᩠ᨣᩥ, ᨴᩮᩣᩈᨣ᩠ᨣᩥ, ᨾᩮᩣᩉᨣ᩠ᨣᩥ – ᩍᨾᩮ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨿᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᩁᩣᨣᨣ᩠ᨣᩥ ᨴᩉᨲᩥ ᨾᨧ᩠ᨧᩮ, ᩁᨲ᩠ᨲᩮ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮ;

ᨴᩮᩣᩈᨣ᩠ᨣᩥ ᨸᨶ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮ, ᨶᩁᩮ ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩥᨶᩮᩣ᪨

“ᨾᩮᩣᩉᨣ᩠ᨣᩥ ᨸᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩮ, ᩋᩁᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨠᩮᩣᩅᩥᨴᩮ;

ᩑᨲᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩦ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣ, ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨿᩣᨽᩥᩁᨲᩣ ᨸᨩᩣ᪨

“ᨲᩮ ᩅᨯ᩠ᨰᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᩁᨿᩴ, ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨿᩮᩣᨶᩥᨿᩮᩣ;

ᩋᩈᩩᩁᩴ ᨸᩮᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩈᨿᩴ, ᩋᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩣᩁᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣ᪨

“ᨿᩮ ᨧ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩣᩈᨶᩮ;

ເຕ ນິພ຺ພາເປນ຺ຕິ ຣາຄຄ຺ຄິໍ, ນິຈ຺ຈໍ ອສຸຠສຎ຺ຎິໂນ.

“ໂທສຄ຺ຄິໍ ປນ ເມຕ຺ຕາຍ, ນິພ຺ພາເປນ຺ຕິ ນຣຸຕ຺ຕມາ;

ໂມຫຄ຺ຄິໍ ປນ ປຎ຺ຎາຍ, ຍາຍໍ ນິພ຺ເພຘຄາມິນີ.

“ເຕ ນິພ຺ພາເປຕ຺ວາ ນິປກາ, ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວມຕນ຺ທິຕາ;

ອເສສໍ ປຣິນິພ຺ພນ຺ຕິ, ອເສສໍ ທຸກ຺ຂມຈ຺ຈຄຸໍ.

“ອຣິຍທ຺ທສາ ເວທຄຸໂນ, ສມ຺ມທຎ຺ຎາຍ ປຓ຺ຑິຕາ;

ຊາຕິກ຺ຂຍມຠິຎ຺ຎາຍ, ນາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ປຸນພ຺ພວ”ນ຺ຕິ.

ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ ຠຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ຕຕິຍໍ.

໔. ອຸປປຣິກ຺ຂສຸຕ຺ຕໍ

໙໔. ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ຠຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕໍ –

“ຕຖາ ຕຖາ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຸປປຣິເກ຺ຂຍ຺ຍ ຍຖາ ຍຖາສ຺ສ [ຍຖາ ຍຖາ (ສ຺ຍາ.)] ອຸປປຣິກ຺ຂໂຕ ພຫິທ຺ທາ ຈສ຺ສ ວິຎ຺ຎາຓໍ ອວິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ອວິສຏໍ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ອສຓ຺ຐິຕໍ ອນຸປາທາຍ ນ ປຣິຕເສ຺ສຍ຺ຍ. ພຫິທ຺ທາ, ຠິກ຺ຂເວ, ວິຎ຺ຎາເຓ ອວິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ອວິສເຏ ສຕິ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ອສຓ຺ຐິເຕ ອນຸປາທາຍ ອປຣິຕສ຺ສໂຕ ອາຍຕິໍ ຊາຕິຊຣາມຣຓທຸກ຺ຂສມຸທຍສມ຺ຠໂວ ນ ໂຫຕີ”ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ຠຄວາ ອໂວຈ. ຕຕ຺ເຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

“ສຕ຺ຕສງ຺ຄປ຺ປຫີນສ຺ສ, ເນຕ຺ຕິຉິນ຺ນສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ;

ວິກ຺ຂີໂຓ ຊາຕິສໍສາໂຣ, ນຕ຺ຖິ ຕສ຺ສ ປຸນພ຺ພໂວ”ຕິ.

ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ ຠຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ຈຕຸຕ຺ຖໍ.

៩. កាមូបបត្តិសុត្តំ

៩៥. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“តិស្សោ ឥមា, ភិក្ខវេ, កាមូបបត្តិយោ [កាមុប្បត្តិយោ (សី.)]. កតមា តិស្សោ? បច្ចុបដ្ឋិតកាមា, និម្មានរតិនោ, បរនិម្មិតវសវត្តិនោ – ឥមា ខោ, ភិក្ខវេ, តិស្សោ កាមូបបត្តិយោ”តិ. ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច. តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“បច្ចុបដ្ឋិតកាមា ច, យេ ទេវា វសវត្តិនោ;

និម្មានរតិនោ ទេវា, យេ ចញ្ញេ កាមភោគិនោ;

ឥត្ថភាវញ្ញថាភាវំ, សំសារំ នាតិវត្តរេ.

“ឯតមាទីនវំ ញត្វា, កាមភោគេសុ បណ្ឌិតោ;

សព្ពេ បរិច្ចជេ កាមេ, យេ ទិព្ពា យេ ច មានុសា.

“បិយរូបសាតគធិតំ, ឆេត្វា សោតំ ទុរច្ចយំ;

អសេសំ បរិនិព្ពន្តិ, អសេសំ ទុក្ខមច្ចគូ.

“អរិយទ្ទសា វេទគុនោ, សម្មទញ្ញាយ បណ្ឌិតា;

ជាតិក្ខយមភិញ្ញាយ, នាគច្ឆន្តិ បុនព្ភវ”ន្តិ.

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ. នវមំ.

១០. កាមយោគសុត្តំ

៩៦. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“កាមយោគយុត្តោ, ភិក្ខវេ, ភវយោគយុត្តោ អាគាមី ហោតិ អាគន្តា [អាគន្ត្វា (ស្យា. ក.)] ឥត្ថត្តំ. កាមយោគវិសំយុត្តោ, ភិក្ខវេ, ភវយោគយុត្តោ អនាគាមី ហោតិ អនាគន្តា ឥត្ថត្តំ. កាមយោគវិសំយុត្តោ, ភិក្ខវេ, ភវយោគវិសំយុត្តោ អរហា ហោតិ, ខីណាសវោ”តិ. ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច. តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“កាមយោគេន សំយុត្តា, ភវយោគេន ចូភយំ;

សត្តា គច្ឆន្តិ សំសារំ, ជាតិមរណគាមិនោ.

“យេ ច កាមេ បហន្ត្វាន, អប្បត្តា អាសវក្ខយំ;

ភវយោគេន សំយុត្តា, អនាគាមីតិ វុច្ចរេ.

“យេ ច ខោ ឆិន្នសំសយា, ខីណមានបុនព្ភវា;

តេ វេ បារង្គតា លោកេ, យេ បត្តា អាសវក្ខយ”ន្តិ.

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ.

កល្យាណសីលសុត្តំ

៩៧. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“កល្យាណសីលោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កល្យាណធម្មោ កល្យាណបញ្ញោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ ‘កេវលី វុសិតវា ឧត្តមបុរិសោ’តិ វុច្ចតិ –

“កថញ្ច , ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កល្យាណសីលោ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ, បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ វិហរតិ, អាចារគោចរសម្បន្នោ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវី, សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ. ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កល្យាណសីលោ

ហោតិ។ ឥតិ កល្យាណសីលោ។

“កល្យាណធម្មោ ច កថំ ហោតិ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សត្តន្នំ ពោធិបក្ខិយានំ ធម្មានំ ភាវនានុយោគមនុយុត្តោ វិហរតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កល្យាណធម្មោ ហោតិ។ ឥតិ កល្យាណសីលោ, កល្យាណធម្មោ។

“កល្យាណបញ្ញោ ច កថំ ហោតិ ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កល្យាណបញ្ញោ ហោតិ។

“ឥតិ កល្យាណសីលោ កល្យាណធម្មោ កល្យាណបញ្ញោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ ‘កេវលី វុសិតវា ឧត្តមបុរិសោ’តិ វុច្ចតី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យស្ស កាយេន វាចាយ, មនសា នត្ថិ ទុក្កដំ;

តំ វេ កល្យាណសីលោតិ, អាហុ ភិក្ខុំ ហិរីមតំ [ហិរីមនំ (ស្យា។ ក។)]។

“យស្ស ធម្មា សុភាវិតា, សត្ត [បត្ត (សព្ពត្ថ)] សម្ពោធិគាមិនោ;

តំ វេ កល្យាណធម្មោតិ, អាហុ ភិក្ខុំ អនុស្សទំ។

“យោ ទុក្ខស្ស បជានាតិ, ឥធេវ ខយមត្តនោ;

តំ វេ កល្យាណបញ្ញោតិ, អាហុ ភិក្ខុំ អនាសវំ។

“តេហិ ធម្មេហិ សម្បន្នំ, អនីឃំ ឆិន្នសំសយំ;

អសិតំ សព្ពលោកស្ស, អាហុ សព្ពប្បហាយិន”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ អដ្ឋមំ។

៩។ ទានសុត្តំ

៩៨។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ទ្វេមានិ , ភិក្ខវេ, ទានានិ – អាមិសទានញ្ច ធម្មទានញ្ច។ ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, ឥមេសំ ទ្វិន្នំ ទានានំ យទិទំ – ធម្មទានំ។

“ទ្វេមេ, ភិក្ខវេ, សំវិភាគា – អាមិសសំវិភាគោ ច ធម្មសំវិភាគោ ច។ ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, ឥមេសំ ទ្វិន្នំ សំវិភាគានំ យទិទំ – ធម្មសំវិភាគោ។

“ទ្វេមេ , ភិក្ខវេ, អនុគ្គហា – អាមិសានុគ្គហោ ច ធម្មានុគ្គហោ ច។ ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, ឥមេសំ ទ្វិន្នំ អនុគ្គហានំ យទិទំ – ធម្មានុគ្គហោ”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យមាហុ ទានំ បរមំ អនុត្តរំ, យំ សំវិភាគំ ភគវា អវណ្ណយិ [អវណ្ណយី (សី។)];

អគ្គម្ហិ ខេត្តម្ហិ បសន្នចិត្តោ, វិញ្ញូ បជានំ កោ ន យជេថ កាលេ។

“យេ ចេវ ភាសន្តិ សុណន្តិ ចូភយំ, បសន្នចិត្តា សុគតស្ស សាសនេ;

តេសំ សោ អត្ថោ បរមោ វិសុជ្ឈតិ, យេ អប្បមត្តា សុគតស្ស សាសនេ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។

១០។ តេវិជ្ជសុត្តំ

៩៩។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ធម្មេនាហំ, ភិក្ខវេ, តេវិជ្ជំ ព្រាហ្មណំ បញ្ញាបេមិ, នាញ្ញំ លបិតលាបនមត្តេន។

“កថញ្ចាហំ, ភិក្ខវេ, ធម្មេន តេវិជ្ជំ ព្រាហ្មណំ បញ្ញាបេមិ, នាញ្ញំ លបិតលាបនមត្តេន? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ

អនុស្សរតិ, សេយ្យថិទំ – ឯកម្បិ ជាតឹ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្បិ ជាតិយោ តិំសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាលីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសតសហស្សម្បិ អនេកេបិ សំវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ វិវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ សំវដ្ដវិវដ្ដកប្បេ – ‘អមុត្រាសឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ។ សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទឹ។ តត្រាបាសឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ។ សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោ’តិ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរតិ។ អយមស្ស បឋមា វិជ្ជា អធិគតា ហោតិ, អវិជ្ជា វិហតា, វិជ្ជា ឧប្បន្នា, តមោ វិហតោ, អាលោកោ ឧប្បន្នោ, យថា តំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ, សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ – ‘ឥមេ វត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា។ តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា។ ឥមេ វា បន ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា។ តេ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នា’តិ។ ឥតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ, សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ។ អយមស្ស ទុតិយា វិជ្ជា អធិគតា ហោតិ, អវិជ្ជា វិហតា, វិជ្ជា ឧប្បន្នា, តមោ វិហតោ, អាលោកោ ឧប្បន្នោ, យថា តំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ។

“បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយមស្ស តតិយា វិជ្ជា អធិគតា ហោតិ, អវិជ្ជា វិហតា, វិជ្ជា ឧប្បន្នា, តមោ វិហតោ, អាលោកោ ឧប្បន្នោ, យថា តំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ។ ឯវំ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, ធម្មេន តេវិជ្ជំ ព្រាហ្មណំ បញ្ញាបេមិ, នាញ្ញំ លបិតលាបនមត្តេនា”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“បុព្ពេនិវាសំ យោវេទី [យោវេទី (សព្ពត្ថ)], សគ្គាបាយញ្ច បស្សតិ;

អថោ [អថ (ស្យា។ ក។)] ជាតិក្ខយំ បត្តោ, អភិញ្ញាវោសិតោ មុនិ។

“ឯតាហិ តីហិ វិជ្ជាហិ, តេវិជ្ជោ ហោតិ ព្រាហ្មណោ;

តមហំ វទាមិ តេវិជ្ជំ, នាញ្ញំ លបិតលាបន”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ទសមំ។

បញ្ចមោ វគ្គោ និដ្ឋិតោ។

តស្សុទ្ទានំ –

បសាទ ជីវិត សង្ឃាដិ , អគ្គិ ឧបបរិក្ខយា;

ឧបបត្តិ [ឧប្បត្តិ (សី។)] កាម កល្យាណំ, ទានំ ធម្មេន តេ ទសាតិ។

តិកនិបាតោ និដ្ឋិតោ។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. ចតុក្កនិបាតោ

១. ព្រាហ្មណធម្មយាគសុត្តំ

១០០. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“អហមស្មិ, ភិក្ខវេ, ព្រាហ្មណោ យាចយោគោ សទា បយតបាណិ [បយតបាណី (សី. ស្យា.)] អន្តិមទេហធរោ អនុត្តរោ ភិសក្កោ សល្លកត្តោ។ តស្ស មេ តុម្ហេ បុត្តា ឱរសា មុខតោ ជាតា ធម្មជា ធម្មនិម្មិតា ធម្មទាយាទា, នោ អាមិសទាយាទា។

“ទ្វេមានិ, ភិក្ខវេ, ទានានិ – អាមិសទានញ្ច ធម្មទានញ្ច។ ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, ឥមេសំ ទ្វិន្នំ ទានានំ យទិទំ – ធម្មទានំ។

“ទ្វេមេ, ភិក្ខវេ, សំវិភាគា – អាមិសសំវិភាគោ ច ធម្មសំវិភាគោ ច។ ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, ឥមេសំ ទ្វិន្នំ សំវិភាគានំ យទិទំ – ធម្មសំវិភាគោ។

“ទ្វេមេ, ភិក្ខវេ, អនុគ្គហា – អាមិសានុគ្គហោ ច ធម្មានុគ្គហោ ច។ ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, ឥមេសំ ទ្វិន្នំ អនុគ្គហានំ យទិទំ – ធម្មានុគ្គហោ។

“ទ្វេមេ, ភិក្ខវេ, យាគា – អាមិសយាគោ ច ធម្មយាគោ ច។ ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, ឥមេសំ ទ្វិន្នំ យាគានំ យទិទំ – ធម្មយាគោ”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យោ ធម្មយាគំ អយជី អមច្ឆរី, តថាគតោ សព្ពភូតានុកម្បី [សព្ពភូតានុកម្បិ (ស្យា.) អដ្ឋកថាយម្បិ];

តំ តាទិសំ ទេវមនុស្សសេដ្ឋំ, សត្តា នមស្សន្តិ ភវស្ស បារគុ”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ បឋមំ។

២. សុលភសុត្តំ

១០១. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, អប្បានិ ចេវ សុលភានិ ច, តានិ ច អនវជ្ជានិ។ កតមានិ ចត្តារិ? បំសុកូលំ, ភិក្ខវេ, ចីវរានំ អប្បញ្ច សុលភញ្ច, តញ្ច អនវជ្ជំ។ បិណ្ឌិយាលោបោ , ភិក្ខវេ, ភោជនានំ អប្បញ្ច សុលភញ្ច, តញ្ច អនវជ្ជំ។ រុក្ខមូលំ, ភិក្ខវេ , សេនាសនានំ អប្បញ្ច សុលភញ្ច, តញ្ច អនវជ្ជំ។ បូតិមុត្តំ, ភិក្ខវេ, ភេសជ្ជានំ អប្បញ្ច សុលភញ្ច តញ្ច អនវជ្ជំ។ ឥមានិ ខោ, ភិក្ខវេ, ចត្តារិ អប្បានិ ចេវ សុលភានិ ច, តានិ ច អនវជ្ជានិ។ យតោ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អប្បេន ច តុដ្ឋោ ហោតិ សុលភេន ច (អនវជ្ជេន ច) [(...) នត្ថិ សី។ បី។ បោត្ថកេសុ ច អដ្ឋកថាយ ច], ឥទមស្សាហំ អញ្ញតរំ សាមញ្ញង្គន្តិ វទាមី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“អនវជ្ជេន តុដ្ឋស្ស, អប្បេន សុលភេន ច;

ន សេនាសនមារព្ភ, ចីវរំ បានភោជនំ;

វិឃាតោ ហោតិ ចិត្តស្ស, ទិសា នប្បដិហញ្ញតិ។

“យេ ចស្ស [យេបស្ស (ស្យា។)] ធម្មា អក្ខាតា, សាមញ្ញស្សានុលោមិកា;

អធិគ្គហិតា តុដ្ឋស្ស, អប្បមត្តស្ស ភិក្ខុនោ”តិ [សិក្ខតោតិ (សី។ បី។)]។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ទុតិយំ។

៣។ អាសវក្ខយសុត្តំ

១០២។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“ជានតោហំ, ភិក្ខវេ, បស្សតោ អាសវានំ ខយំ វទាមិ , នោ អជានតោ នោ អបស្សតោ។ កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ជានតោ, កិំ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ? ឥទំ ទុក្ខន្តិ, ភិក្ខវេ, ជានតោ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ។ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ, ភិក្ខវេ, ជានតោ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ។ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ, ភិក្ខវេ, ជានតោ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ, ភិក្ខវេ, ជានតោ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ។ ឯវំ ខោ , ភិក្ខវេ, ជានតោ ឯវំ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“សេខស្ស សិក្ខមានស្ស, ឧជុមគ្គានុសារិនោ;

ខយស្មិំ បឋមំ ញាណំ, តតោ អញ្ញា អនន្តរា។

“តតោ អញ្ញាវិមុត្តស្ស, វិមុត្តិញាណមុត្តមំ;

ឧប្បជ្ជតិ ខយេ ញាណំ, ខីណា សំយោជនា ឥតិ។

“ន ត្វេវិទំ កុសីតេន, ពាលេនមវិជានតា;

និព្ពានំ អធិគន្តព្ពំ, សព្ពគន្ថប្បមោចន”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ តតិយំ។

៤. សមណព្រាហ្មណសុត្តំ

១០៣. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“យេ ហិ កេចិ, ភិក្ខវេ, សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ; ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ; ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ; ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ នប្បជានន្តិ – ន មេ តេ, ភិក្ខវេ, សមណា វា ព្រាហ្មណា វា សមណេសុ វា សមណសម្មតា ព្រាហ្មណេសុ វា ព្រាហ្មណសម្មតា, ន ច បនេតេ អាយស្មន្តោ សាមញ្ញត្ថំ វា ព្រហ្មញ្ញត្ថំ វា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តិ។

“យេ ច ខោ កេចិ, ភិក្ខវេ, សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ យថាភូតំ បជានន្តិ; ‘អយំ ទុក្ខសមុទយោ’តិ យថាភូតំ បជានន្តិ; ‘អយំ ទុក្ខនិរោធោ’តិ យថាភូតំ បជានន្តិ; ‘អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា’តិ យថាភូតំ បជានន្តិ – តេ ខោ មេ, ភិក្ខវេ, សមណា វា ព្រាហ្មណា វា សមណេសុ ចេវ សមណសម្មតា ព្រាហ្មណេសុ ច ព្រាហ្មណសម្មតា, តេ ច បនាយស្មន្តោ សាមញ្ញត្ថញ្ច ព្រហ្មញ្ញត្ថញ្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរន្តី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“យេ ទុក្ខំ នប្បជានន្តិ, អថោ ទុក្ខស្ស សម្ភវំ;

យត្ថ ច សព្ពសោ ទុក្ខំ, អសេសំ ឧបរុជ្ឈតិ;

តញ្ច មគ្គំ ន ជានន្តិ, ទុក្ខូបសមគាមិនំ។

“ចេតោវិមុត្តិហីនា តេ, អថោ បញ្ញាវិមុត្តិយា;

អភព្ពា តេ អន្តកិរិយាយ, តេ វេ ជាតិជរូបគា។

“យេ ច ទុក្ខំ បជានន្តិ, អថោ ទុក្ខស្ស សម្ភវំ;

យត្ថ ច សព្ពសោ ទុក្ខំ, អសេសំ ឧបរុជ្ឈតិ;

តញ្ច មគ្គំ បជានន្តិ, ទុក្ខូបសមគាមិនំ។

“ចេតោវិមុត្តិសម្បន្នា, អថោ បញ្ញាវិមុត្តិយា;

ភព្ពា តេ អន្តកិរិយាយ, ន តេ ជាតិជរូបគា”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ តតិយំ។

៤. សីលសម្បន្នសុត្តំ

១០៤. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“យេ តេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខូ សីលសម្បន្នា សមាធិសម្បន្នា បញ្ញាសម្បន្នា វិមុត្តិសម្បន្នា វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នា ឱវាទកា វិញ្ញាបកា សន្ទស្សកា សមាទបកា សមុត្តេជកា សម្បហំសកា អលំសមក្ខាតារោ សទ្ធម្មស្ស ទស្សនម្បាហំ, ភិក្ខវេ, តេសំ ភិក្ខូនំ ពហូបការំ វទាមិ; សវនម្បាហំ, ភិក្ខវេ, តេសំ ភិក្ខូនំ ពហូបការំ វទាមិ; ឧបសង្កមនម្បាហំ, ភិក្ខវេ, តេសំ ភិក្ខូនំ ពហូបការំ វទាមិ; បយិរុបាសនម្បាហំ, ភិក្ខវេ, តេសំ ភិក្ខូនំ ពហូបការំ វទាមិ; អនុស្សរណម្បាហំ, ភិក្ខវេ, តេសំ ភិក្ខូនំ ពហូបការំ វទាមិ; អនុបព្ពជ្ជម្បាហំ [អនុស្សតិម្បាហំ (ស្យា។)],

ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩮᩈᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨻᩉᩪᨸᨠᩣᩁᩴ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ? ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩈᩮᩅᨲᩮᩣ ᨽᨩᨲᩮᩣ ᨸᨿᩥᩁᩩᨸᩣᩈᨲᩮᩣ ᩋᨸᩁᩥᨸᩪᩁᩮᩣᨸᩥ ᩈᩦᩃᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᩣᩅᨶᩣᨸᩣᩁᩥᨸᩪᩁᩥᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩋᨸᩁᩥᨸᩪᩁᩮᩣᨸᩥ ᩈᨾᩣᨵᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᩣᩅᨶᩣᨸᩣᩁᩥᨸᩪᩁᩥᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩋᨸᩁᩥᨸᩪᩁᩮᩣᨸᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᩣᩅᨶᩣᨸᩣᩁᩥᨸᩪᩁᩥᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩋᨸᩁᩥᨸᩪᩁᩮᩣᨸᩥ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᩣᩅᨶᩣᨸᩣᩁᩥᨸᩪᩁᩥᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩋᨸᩁᩥᨸᩪᩁᩮᩣᨸᩥ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨬᩣᨱᨴᩔᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᩣᩅᨶᩣᨸᩣᩁᩥᨸᩪᩁᩥᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩁᩪᨸᩣ ᨧ ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨲ᩠ᨳᩅᩣᩉᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᩁᨱᨬ᩠ᨩᩉᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨾᩮᩣᨶᩩᨴᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᨠᩁᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᩒᨽᩣᩈᨠᩁᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᨠᩁᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᩏᨠ᩠ᨠᩣᨵᩣᩁᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᨽᨦ᩠ᨠᩁᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩁᩥᨿᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨸᩣᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩᨠᩁᨱᩴ ᨮᩣᨶᩴ [... ᨠᩁᨱᨮᩣᨶᩴ (ᩈᩦ᪨ ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)], ᩑᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᨩᩣᨶᨲᩴ;

ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨽᩣᩅᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ, ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨩᩦᩅᩥᨶᩴ᪨

“ᨲᩮ ᨩᩮᩣᨲᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩴ, ᨽᩣᩈᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨽᨦ᩠ᨠᩁᩣ;

ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᨠᩁᨱᩣ ᨵᩦᩁᩣ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᨱᨬ᩠ᨩᩉᩣ᪨

“ᨿᩮᩈᩴ ᩅᩮ ᩈᩣᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ, ᩈᨾ᩠ᨾᨴᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣ;

ᨩᩣᨲᩥᨠ᩠ᨡᨿᨾᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ , ᨶᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨶᨻ᩠ᨽᩅ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩴ᪨

᪖᪨ ᨲᨱ᩠ᩉᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪑᪐᪕᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣᨾᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨱ᩠ᩉᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩣ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩮ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ? ᨧᩦᩅᩁᩉᩮᨲᩩ ᩅᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ; ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩉᩮᨲᩩ ᩅᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ; ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩉᩮᨲᩩ ᩅᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ; ᩍᨲᩥᨽᩅᩣᨽᩅᩉᩮᨲᩩ ᩅᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩮ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩣ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“តណ្ហាទុតិយោ បុរិសោ, ទីឃមទ្ធាន សំសរំ;

ឥត្ថភាវញ្ញថាភាវំ, សំសារំ នាតិវត្តតិ។

“ឯតមាទីនវំ ញត្វា, តណ្ហំ ទុក្ខស្ស សម្ភវំ;

វីតតណ្ហោ អនាទានោ, សតោ ភិក្ខុ បរិព្ពជេ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ ឆដ្ឋំ។

៧។ សព្រហ្មកសុត្តំ

១០៩។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“សព្រហ្មកានិ, ភិក្ខវេ, តានិ កុលានិ យេសំ បុត្តានំ មាតាបិតរោ អជ្ឈាគារេ បូជិតា ហោន្តិ។ សបុព្ពទេវតានិ , ភិក្ខវេ, តានិ កុលានិ យេសំ បុត្តានំ មាតាបិតរោ អជ្ឈាគារេ បូជិតា ហោន្តិ។ សបុព្ពាចរិយកានិ, ភិក្ខវេ, តានិ កុលានិ យេសំ បុត្តានំ មាតាបិតរោ អជ្ឈាគារេ បូជិតា ហោន្តិ។ សាហុនេយ្យកានិ, ភិក្ខវេ, តានិ កុលានិ យេសំ បុត្តានំ មាតាបិតរោ អជ្ឈាគារេ បូជិតា ហោន្តិ។

“‘ព្រហ្មា’តិ, ភិក្ខវេ, មាតាបិតូនំ ឯតំ អធិវចនំ។ ‘បុព្ពទេវតា’តិ, ភិក្ខវេ, មាតាបិតូនំ ឯតំ អធិវចនំ។ ‘បុព្ពាចរិយា’តិ, ភិក្ខវេ, មាតាបិតូនំ ឯតំ អធិវចនំ។ ‘អាហុនេយ្យា’តិ, ភិក្ខវេ, មាតាបិតូនំ ឯតំ អធិវចនំ។ តំ កិស្ស ហេតុ? ពហុការា, ភិក្ខវេ, មាតាបិតរោ បុត្តានំ អាបាទកា បោសកា ឥមស្ស លោកស្ស ទស្សេតារោ”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“ព្រហ្មាតិ មាតាបិតរោ, បុព្ពាចរិយាតិ វុច្ចរេ;

អាហុនេយ្យា ច បុត្តានំ, បជាយ អនុកម្បកា។

“តស្មា ហិ នេ នមស្សេយ្យ, សក្ករេយ្យ ច បណ្ឌិតោ;

ᩋᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᩋᨳ ᨸᩣᨶᩮᨶ, ᩅᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩈᨿᨶᩮᨶ ᨧ;

ᩏᨧ᩠ᨨᩣᨴᨶᩮᨶ ᨶ᩠ᩉᩣᨸᨶᩮᨶ [ᨶᩉᩣᨸᨶᩮᨶ (ᩈᩦ᪨)], ᨸᩣᨴᩣᨶᩴ ᨵᩮᩣᩅᨶᩮᨶ ᨧ᪨

“ᨲᩣᨿ ᨶᩴ ᨸᩣᩁᩥᨧᩁᩥᨿᩣᨿ, ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᩈᩩ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣ;

ᩍᨵᩮᩅ ᨶᩴ ᨸᩈᩴᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᩈᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᨾᩮᩣᨴᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩴ᪨

᪈᪨ ᨻᩉᩩᨠᩣᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪁᪀᪇᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᨻᩉᩩᨠᩣᩁᩣ [ᨻᩉᩪᨸᨠᩣᩁᩣ (ᩈᩦ᪨ ᨸᩦ᪨)], ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨸᨲᩥᨠᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨿᩮ ᩅᩮᩣ [ᨿᩮ ᨲᩮ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)] ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᨧᩦᩅᩁᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩈᩮᨶᩣᩈᨶᨣᩥᩃᩣᨶᨸᨧ᩠ᨧᨿᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩮᨶ᪨ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨻᩉᩩᨠᩣᩁᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨸᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᨿᩴ [ᨿᩮ (?)] ᨶᩮᩈᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨳ ᩋᩣᨴᩥᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩮᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᩈᩣᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩴ, ᨠᩮᩅᩃᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨳ᪨ ᩑᩅᨾᩥᨴᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ ᩅᩩᩔᨲᩥ ᩒᨥᩔ ᨶᩥᨲ᩠ᨳᩁᨱᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᩈᩣᨣᩤᩁᩤ ᩋᨶᨣᩤᩁᩤ ᨧ, ᩏᨽᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣᨬ᩠ᨬᨶᩥᩔᩥᨲᩣ;

ᩋᩣᩁᩣᨵᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩴ, ᨿᩮᩣᨣᨠ᩠ᨡᩮᨾᩴ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ᪨

“ᩈᩣᨣᩤᩁᩮᩈᩩ ᨧ ᨧᩦᩅᩁᩴ, ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩈᨿᨶᩣᩈᨶᩴ;

ᩋᨶᨣᩤᩁᩤ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩁᩥᩔᨿᩅᩥᨶᩮᩣᨴᨶᩴ᪨

“ᩈᩩᨣᨲᩴ [ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ (ᩈᩦ᪨ ᨠ᪨)] ᨸᨶ ᨶᩥᩔᩣᨿ, ᨣᩉᨭ᩠ᨮᩣ ᨥᩁᨾᩮᩈᩥᨶᩮᩣ;

សទ្ទហានា អរហតំ, អរិយបញ្ញាយ ឈាយិនោ។

“ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន, មគ្គំ សុគតិគាមិនំ;

នន្ទិនោ ទេវលោកស្មិំ, មោទន្តិ កាមកាមិនោ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ អដ្ឋមំ។

៨. កុហសុត្តំ

១០៨. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“យេ កេចិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខូ កុហា ថទ្ធា លបា សិង្គី ឧន្នឡា អសមាហិតា, ន មេ តេ , ភិក្ខវេ, ភិក្ខូ មាមកា។ អបគតា ច តេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខូ ឥមស្មា ធម្មវិនយា; ន ច តេ [ន ច តេ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ (សី. បី. ក.)] ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជន្តិ។ យេ ច ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខូ និក្កុហា និល្លបា ធីរា អត្ថទ្ធា សុសមាហិតា, តេ ខោ មេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខូ មាមកា។ អនបគតា ច តេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខូ ឥមស្មា ធម្មវិនយា; តេ ច ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ [ឥមស្មិំ ច តេ ធម្មវិនយេ (ស្យា.), តេ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ (ក.)] វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជន្តី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“កុហា ថទ្ធា លបា សិង្គី, ឧន្នឡា អសមាហិតា;

ន តេ ធម្មេ វិរូហន្តិ, សម្មាសម្ពុទ្ធទេសិតេ។

“និក្កុហា និល្លបា ធីរា, អត្ថទ្ធា សុសមាហិតា;

តេ វេ ធម្មេ វិរូហន្តិ, សម្មាសម្ពុទ្ធទេសិតេ”តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។ នវមំ។

᪑᪐᪨ ᨶᨴᩦᩈᩮᩣᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ

᪑᪐᪙᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩁᩉᨲᩣᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᩴ –

“ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ , ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨶᨴᩥᨿᩣ ᩈᩮᩣᨲᩮᨶ ᩋᩮᩣᩅᩩᨿ᩠ᩉᩮᨿ᩠ᨿ ᨷᩥᨿᩁᩪᨷᩈᩣᨲᩁᩪᨷᩮᨶ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨲᩦᩁᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ – ‘ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᨡᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᩋᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈ, ᨶᨴᩥᨿᩣ ᩈᩮᩣᨲᩮᨶ ᩋᩮᩣᩅᩩᨿ᩠ᩉᩈᩥ ᨷᩥᨿᩁᩪᨷᩈᩣᨲᩁᩪᨷᩮᨶ, ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩁᩉᨴᩮᩣ ᩈᩐᨾᩥ ᩈᩣᩅᨭ᩠ᨭᩮᩣ ᩈᨣᩣᩉᩮᩣ ᩈᩁᨠ᩠ᨡᩈᩮᩣ ᨿᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᩋᨾ᩠ᨽᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈ, ᩁᩉᨴᩴ ᨷᩣᨷᩩᨱᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩁᨱᩴ ᩅᩣ ᨶᩥᨣᨧ᩠ᨨᩈᩥ ᨾᩁᨱᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡ’ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨲᩔ ᨷᩩᩁᩥᩈᩔ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᨧ ᨷᩣᨴᩮᩉᩥ ᨧ ᨷᨭᩥᩈᩮᩣᨲᩴ ᩅᩣᨿᨾᩮᨿ᩠ᨿ᪨

“ᩏᨷᨾᩣ ᨡᩮᩣ ᨾᩮ ᩋᨿᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨠᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨷᨶᩣᨿ᪨ ᩋᨿᩴ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ [ᩋᨿᨬ᩠ᨧᩮᩅᩮᨲ᩠ᨳ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)] ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ‘ᨶᨴᩥᨿᩣ ᩈᩮᩣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨

“‘ᨷᩥᨿᩁᩪᨷᩴ ᩈᩣᨲᩁᩪᨷ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨨᨶ᩠ᨶᩮᨲᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨

“‘ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩁᩉᨴᩮᩣ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩮᨲᩴ ᩋᩮᩣᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶᩴ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ;

“‘ᩈᩐᨾᩥ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᩮᩣ [ᩈᩐᨾᩦᨲᩥ ᨡᩮᩣ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)], ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨠᩮᩣᨵᩩᨷᩣᨿᩣᩈᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ;

“‘ᩋᩣᩅᨭ᩠ᨭ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᩮᩣ [ᩈᩣᩅᨭ᩠ᨭᩮᩣᨲᩥ ᨡᩮᩣ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)], ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩮᨲᩴ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ;

“‘ᨣᩣᩉᩁᨠ᩠ᨡᩈᩮᩣ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ [ᩈᨣᩣᩉᩮᩣ ᩈᩁᨠ᩠ᨡᩈᩮᩣᨲᩥ ᨡᩮᩣ (ᨻᩉᩪᩈᩩ)], ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ;

“‘ᨷᨭᩥᩈᩮᩣᨲᩮᩣ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ;

“‘ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᨧ ᨷᩣᨴᩮᩉᩥ ᨧ ᩅᩣᨿᩣᨾᩮᩣ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩣᩁᨾ᩠ᨽᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ;

“‘ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨲᩦᩁᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ’ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᨲᩴ ᩍᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ສຫາປິ ທຸກ຺ເຂນ ຊເຫຍ຺ຍ ກາເມ, ເຍາຄກ຺ເຂມໍ ອາຍຕິໍ ປຕ຺ຖຍາໂນ;

ສມ຺ມປ຺ປຊາໂນ ສຸວິມຸຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ, ວິມຸຕ຺ຕິຍາ ຜສ຺ສເຍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ;

ສ ເວທຄູ ວຸສິຕພ຺ຣຫ຺ມຈຣິໂຍ, ໂລກນ຺ຕຄູ ປາຣຄໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ”ຕິ.

ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ ຠຄວຕາ, ອິຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ. ທສມໍ.

໑໑. ຈຣສຸຕ຺ຕໍ

໑໑໐. ວຸຕ຺ຕໍ ເຫຕໍ ຠຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕໍ –

“ຈຣໂຕ ເຈປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ກາມວິຕກ຺ໂກ ວາ ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ໂກ ວາ ວິຫິໍສາວິຕກ຺ໂກ ວາ. ຕຎ຺ເຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຘິວາເສຕິ ນປ຺ປຊຫຕິ ນ ວິໂນເທຕິ ນ ພ຺ຍນ຺ຕີກໂຣຕິ [ພ຺ຍນ຺ຕິໍກໂຣຕິ (ສີ. ປີ.), ພ຺ຍນ຺ຕິ ກໂຣຕິ (ກ.)] ອນຠາວໍ ຄເມຕິ. ຈຣມ຺ປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ເອວໍຠູໂຕ ອຕາປີ ອໂນຕ຺ຕາປີ [ອໂນຕ຺ຕປ຺ປີ (ສ຺ຍາ.) ເອວມຸປຣິປິ, ອງ຺ຄຸຕ຺ຕເຣ ໔.໑໑ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ] ສຕຕໍ ສມິຕໍ ກຸສີໂຕ ຫີນວີຣິໂຍຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

“ຐິຕສ຺ສ ເຈປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ກາມວິຕກ຺ໂກ ວາ ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ໂກ ວາ ວິຫິໍສາວິຕກ຺ໂກ ວາ. ຕຎ຺ເຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຘິວາເສຕິ ນປ຺ປຊຫຕິ ນ ວິໂນເທຕິ ນ ພ຺ຍນ຺ຕີກໂຣຕິ ນ ອນຠາວໍ ຄເມຕິ. ຐິໂຕປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ເອວໍຠູໂຕ ອຕາປີ ອໂນຕ຺ຕາປີ ສຕຕໍ ສມິຕໍ ກຸສີໂຕ ຫີນວີຣິໂຍຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

“ນິສິນ຺ນສ຺ສ ເຈປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ກາມວິຕກ຺ໂກ ວາ ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ໂກ ວາ ວິຫິໍສາວິຕກ຺ໂກ ວາ. ຕຎ຺ເຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຘິວາເສຕິ ນປ຺ປຊຫຕິ ນ ວິໂນເທຕິ ນ ພ຺ຍນ຺ຕີກໂຣຕິ ນ ອນຠາວໍ ຄເມຕິ. ນິສິນ຺ໂນປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ເອວໍຠູໂຕ ອຕາປີ ອໂນຕ຺ຕາປີ ສຕຕໍ ສມິຕໍ ກຸສີໂຕ ຫີນວີຣິໂຍຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

“ສຍານສ຺ສ ເຈປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ຊາຄຣສ຺ສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ກາມວິຕກ຺ໂກ ວາ ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ໂກ ວາ ວິຫິໍສາວິຕກ຺ໂກ ວາ. ຕຎ຺ເຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຘິວາເສຕິ ນປ຺ປຊຫຕິ ນ ວິໂນເທຕິ ນ ພ຺ຍນ຺ຕີກໂຣຕິ ນ ອນຠາວໍ ຄເມຕິ. ສຍາໂນປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ຊາຄໂຣ ເອວໍຠູໂຕ ອຕາປີ ອໂນຕ຺ຕາປີ ສຕຕໍ ສມິຕໍ ກຸສີໂຕ ຫີນວີຣິໂຍຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

“ຈຣໂຕ ເຈປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ກາມວິຕກ຺ໂກ ວາ ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ໂກ ວາ ວິຫິໍສາວິຕກ຺ໂກ ວາ. ຕຎ຺ເຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ນາຘິວາເສຕິ

ປຊຫຕິ ວິໂນເທຕິ ພ຺ຍນ຺ຕີກໂຣຕິ ອນຠາວໍ ຄເມຕິ. ຈຣມ຺ປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ເອວໍຠູໂຕ ອາຕາປີ ໂອຕ຺ຕປ຺ປີ [ໂອຕ຺ຕາປີ (ສ຺ຍາ)] ສຕຕໍ ສມິຕໍ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ປຫິຕຕ຺ໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

“ຐິຕສ຺ສ ເຈປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ກາມວິຕກ຺ໂກ ວາ ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ໂກ ວາ ວິຫິໍສາວິຕກ຺ໂກ ວາ. ຕຎ຺ເຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ນາຘິວາເສຕິ ປຊຫຕິ ວິໂນເທຕິ ພ຺ຍນ຺ຕີກໂຣຕິ ອນຠາວໍ ຄເມຕິ. ຐິໂຕປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ເອວໍຠູໂຕ ອາຕາປີ ໂອຕ຺ຕປ຺ປີ ສຕຕໍ ສມິຕໍ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ປຫິຕຕ຺ໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

“ນິສິນ຺ນສ຺ສ ເຈປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ກາມວິຕກ຺ໂກ ວາ ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ໂກ ວາ ວິຫິໍສາວິຕກ຺ໂກ ວາ. ຕຎ຺ເຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ນາຘິວາເສຕິ ປຊຫຕິ ວິໂນເທຕິ ພ຺ຍນ຺ຕີກໂຣຕິ ອນຠາວໍ ຄເມຕິ. ນິສິນ຺ໂນປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ເອວໍຠູໂຕ ອາຕາປີ ໂອຕ຺ຕປ຺ປີ ສຕຕໍ ສມິຕໍ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ປຫິຕຕ຺ໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

“ສຍານສ຺ສ ເຈປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸໂນ ຊາຄຣສ຺ສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ກາມວິຕກ຺ໂກ ວາ ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ໂກ ວາ ວິຫິໍສາວິຕກ຺ໂກ ວາ. ຕຎ຺ເຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ນາຘິວາເສຕິ ປຊຫຕິ ວິໂນເທຕິ ພ຺ຍນ຺ຕີກໂຣຕິ ອນຠາວໍ ຄເມຕິ. ສຍາໂນປິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ຊາຄໂຣ ເອວໍຠູໂຕ ອາຕາປີ ໂອຕ຺ຕປ຺ປີ ສຕຕໍ ສມິຕໍ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ປຫິຕຕ຺ໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ”ຕິ. ເອຕມຕ຺ຖໍ ຠຄວາ ອໂວຈ. ຕຕ຺ເຖຕໍ ອິຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ –

“ຈຣໍ ວາ ຍທິ ວາ ຕິຏ຺ຐໍ, ນິສິນ຺ໂນ ອຸທ ວາ ສຍໍ;

ໂຍ ວິຕກ຺ກໍ ວິຕກ຺ເກຕິ, ປາປກໍ ເຄຫນິສ຺ສິຕໍ.

“ກຸມ຺ມຄ຺ຄໍ ປຏິປນ຺ໂນ [ກຸມ຺ມຄ຺ຄປ຺ປຏິປນ຺ໂນ (ອ. ນິ. ໔.໑໑)] ໂສ, ໂມຫເນຍ຺ເຍສຸ ມຸຈ຺ຉິໂຕ;

ອຠພ຺ໂພ ຕາທິໂສ ຠິກ຺ຂຸ, ຜຸຏ຺ຐຸໍ ສມ຺ໂພຘິມຸຕ຺ຕມໍ.

“ໂຍ ຈ ຈຣໍ ວາ ຕິຏ຺ຐໍ ວາ [ໂຍ ຈຣໍ ວາ ຍທິ ວາ ຕິຏ຺ຐໍ (ສ຺ຍາ.), ໂຍ ຈຣໍ ວາຖ ຕິຏ຺ຐໍ ວາ (ປີ. ກ.)], ນິສິນ຺ໂນ ອຸທ ວາ ສຍໍ;

ວິຕກ຺ກໍ ສມຍິຕ຺ວານ, ວິຕກ຺ກູປສເມ ຣໂຕ;

ຠພ຺ໂພ ໂສ ຕາທິໂສ ຠິກ຺ຂຸ, ຜຸຏ຺ຐຸໍ ສມ຺ໂພຘິມຸຕ຺ຕມນ຺”ຕິ.

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ. ឯកាទសមំ.

១២. សម្បន្នសីលសុត្តំ

១១១. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“សម្បន្នសីលា, ភិក្ខវេ, វិហរថ [ហោថ (ស្យា.)] សម្បន្នបាតិមោក្ខា; បាតិមោក្ខសំវរសំវុតា វិហរថ អាចារគោចរសម្បន្នា អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវិនោ; សមាទាយ សិក្ខថ សិក្ខាបទេសុ.

“សម្បន្នសីលានំ វោ, ភិក្ខវេ, វិហរតំ [ភវតំ (ស្យា.)] សម្បន្នបាតិមោក្ខានំ បាតិមោក្ខសំវរសំវុតានំ វិហរតំ អាចារគោចរសម្បន្នានំ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវីនំ សមាទាយ សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ កិមស្ស ឧត្តរិ ករណីយំ [កិមស្ស ភិក្ខវេ ឧត្តរិ ករណីយំ (សព្ពត្ថ)]?

“ចរតោ ចេបិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ [អភិជ្ឈា ព្យាបាទោ វិគតោ (អ. និ. ៤.១២) អដ្ឋកថាយ សមេតិ] ភិជ្ឈា វិគតា [អភិជ្ឈា ព្យាបាទោ វិគតោ (អ. និ. ៤.១២) អដ្ឋកថាយ សមេតិ] ហោតិ, ព្យាបាទោ វិគតោ ហោតិ [ថិនមិទ្ធំ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ វិចិកិច្ឆា (អ. និ. ៤.១២)], ថិនមិទ្ធំ វិគតំ ហោតិ, ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ វិគតំ ហោតិ, វិចិកិច្ឆា [ថិនមិទ្ធំ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ វិចិកិច្ឆា (អ. និ. ៤.១២)] បហីនា ហោតិ, អារទ្ធំ ហោតិ វីរិយំ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា [អប្បម្មុដ្ឋា (ស្យា.)], បស្សទ្ធោ កាយោ អសារទ្ធោ, សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកគ្គំ. ចរម្បិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំភូតោ អាតាបី ឱត្តាបី សតតំ សមិតំ អារទ្ធវីរិយោ បហិតត្តោតិ វុច្ចតិ.

“ឋិតស្ស ចេបិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ អភិជ្ឈា វិគតា ហោតិ ព្យាបាទោ...បេ... ថិនមិទ្ធំ... ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ... វិចិកិច្ឆា បហីនា ហោតិ, អារទ្ធំ ហោតិ វីរិយំ អសល្លីនំ , ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា, បស្សទ្ធោ កាយោ អសារទ្ធោ, សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកគ្គំ. ឋិតោបិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំភូតោ អាតាបី ឱត្តាបី សតតំ សមិតំ អារទ្ធវីរិយោ បហិតត្តោតិ វុច្ចតិ.

“និសិន្នស្ស ចេបិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ អភិជ្ឈា វិគតា ហោតិ, ព្យាបាទោ...បេ... ថិនមិទ្ធំ... ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ... វិចិកិច្ឆា បហីនា ហោតិ, អារទ្ធំ ហោតិ វីរិយំ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា, បស្សទ្ធោ កាយោ អសារទ្ធោ, សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកគ្គំ. និសិន្នោបិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ឯវំភូតោ អាតាបី ឱត្តាបី សតតំ សមិតំ អារទ្ធវីរិយោ បហិតត្តោតិ វុច្ចតិ.

“សយានស្ស ចេបិ , ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ ជាគរស្ស អភិជ្ឈា វិគតា ហោតិ ព្យាបាទោ...បេ... ថិនមិទ្ធំ... ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ... វិចិកិច្ឆា បហីនា ហោតិ, អារទ្ធំ ហោតិ វីរិយំ អសល្លីនំ, ឧបដ្ឋិតា សតិ អសម្មុដ្ឋា, បស្សទ្ធោ កាយោ អសារទ្ធោ, សមាហិតំ ចិត្តំ ឯកគ្គំ. សយានោបិ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ ជាគរោ ឯវំភូតោ អាតាបី ឱត្តាបី សតតំ សមិតំ អារទ្ធវីរិយោ បហិតត្តោតិ វុច្ចតី”តិ. ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច. តត្ថេតំ

ឍាតិ វុច្ចតិ –

“យតំ ចរេ យតំ តិដ្ឋេ, យតំ អច្ឆេ យតំ សយេ;

យតំ សមិញ្ជយេ [សម្មិញ្ជយេ (សី។ ស្យា។)] ភិក្ខុ, យតមេនំ បសារយេ។

“ឧទ្ធំ តិរិយំ អបាចីនំ, យាវតា ជគតោ គតិ;

សមវេក្ខិតា ច ធម្មានំ, ខន្ធានំ ឧទយព្ពយំ។

“ឯវំ វិហារិមាតាបិំ, សន្តវុត្តិមនុទ្ធតំ;

ចេតោសមថសាមីចិំ, សិក្ខមានំ សទា សតំ;

សតតំ បហិតត្តោតិ, អាហុ ភិក្ខុំ តថាវិធ”ន្តិ។

អយម្បិ អត្ថោ វុត្តោ ភគវតា, ឥតិ មេ សុតន្តិ។

១២. លោកសុត្តំ

១១២. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា, វុត្តមរហតាតិ មេ សុតំ –

“លោកោ, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ; លោកស្មា តថាគតោ វិសំយុត្តោ។ លោកសមុទយោ, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ; លោកសមុទយោ តថាគតស្ស បហីនោ។ លោកនិរោធោ, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ; លោកនិរោធោ តថាគតស្ស សច្ឆិកតោ។ លោកនិរោធគាមិនី បដិបទា, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធា; លោកនិរោធគាមិនី បដិបទា តថាគតស្ស ភាវិតា។

“យំ, ភិក្ខវេ, សទេវកស្ស លោកស្ស សមារកស្ស សព្រហ្មកស្ស សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា សព្វំ តំ តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធំ, តស្មា តថាគតោតិ វុច្ចតិ។

“យញ្ច, ភិក្ខវេ, រត្តិំ តថាគតោ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុជ្ឈតិ, យញ្ច រត្តិំ អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពាយតិ, យំ ឯតស្មិំ អន្តរេ ភាសតិ លបតិ និទ្ទិសតិ, សព្ពំ តំ តថេវ ហោតិ នោ អញ្ញថា, តស្មា តថាគតោតិ វុច្ចតិ។

“យថាវាទី, ភិក្ខវេ, តថាគតោ តថាការី, យថាការី តថាវាទី, ឥតិ យថាវាទី តថាការី យថាការី តថាវាទី, តស្មា តថាគតោតិ វុច្ចតិ។

“សទេវកេ, ភិក្ខវេ, លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ តថាគតោ អភិភូ អនភិភូតោ អញ្ញទត្ថុទសោ វសវត្តី, តស្មា តថាគតោតិ វុច្ចតី”តិ។ ឯតមត្ថំ ភគវា អវោច។ តត្ថេតំ ឥតិ វុច្ចតិ –

“សព្ពលោកំ [សព្ពំ លោកំ (អ· និ· ៤·២៣)] អភិញ្ញាយ, សព្ពលោកេ យថាតថំ;

សព្ពលោកវិសំយុត្តោ, សព្ពលោកេ អនូបយោ [អនុបយោ (សី·), អនូបយោ (ស្យា·)]។

“ស វេ [សព្ពេ (សព្ពត្ថ) អ· និ· ៤·២៣ បស្សិតព្ពំ] សព្ពាភិភូ ធីរោ, សព្ពគន្ថប្បមោចនោ;

ផុដ្ឋាស្ស បរមា សន្តិ, និព្ពានំ អកុតោភយំ។

“ឯស ខីណាសវោ ពុទ្ធោ, អនីឃោ ឆិន្នសំសយោ;

សព្ពកម្មក្ខយំ បត្តោ, វិមុត្តោ ឧបធិសង្ខយេ។

“ឯស សោ ភគវា ពុទ្ធោ, ឯស សីហោ អនុត្តរោ;

សទេវកស្ស លោកស្ស, ព្រហ្មចក្កំ បវត្តយិ។

“ឥតិ ទេវា មនុស្សា ច, យេ ពុទ្ធំ សរណំ គតា;

សង្គម្ម តំ នមស្សន្តិ, មហន្តំ វីតសារទំ។

“ᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᨾᨿᨲᩴ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᨿᨲᩴ ᩍᩈᩥ;

ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩮᩣᨧᨿᨲᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨲᩣᩁᨿᨲᩴ ᩅᩁᩮᩣ᪨

“ᩍᨲᩥ ᩉᩮᨲᩴ ᨶᨾᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩦᨲᩈᩣᩁᨴᩴ;

ᩈᨴᩮᩅᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩃᩮᩣᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᩮ ᨷᨭᩥᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩈᨾᩴ᪨

ᨧᨲᩩᨠ᩠ᨠᨶᩥᨷᩣᨲᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

ᨲᩔᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩴ –

ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩈᩩᩃᨽᩣ [ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ (ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ)] ᨩᩣᨶᩴ, ᩈᨾᨱᩈᩦᩃᩴ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ;

ᨻᩉᩩᨠᩣᩁᩣ ᨠᩩᩉᨷᩩᩁᩥᩈᩣ [ᨠᩩᩉᨶᩣ (ᩈ᩠ᨿᩣ᪨)], ᨧᩁ ᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶ ᩃᩮᩣᨠᩮᨶ ᨲᩮ ᨴᩈᩣᨲᩥ᪨

ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ –

ᩈᨲ᩠ᨲᩅᩦᩈᩮᨠᨶᩥᨷᩣᨲᩴ, ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩴ ᨻᩣᩅᩦᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ;

ᩈᨾᨷᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾᨳᨲᩥᨠᩴ, ᨲᩮᩁᩈ ᨧᨲᩩᨠ᩠ᨠᨬ᩠ᨧ ᩍᨲᩥ ᨿᨾᩥᨴᩴ᪨

ᨴ᩠ᩅᩥᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩈᨲᩮ, ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩣᨴᩉᩥᩴᩈᩩ ᨷᩩᩁᩣ;

ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᩥᩁᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨿᩣ, ᨲᨾᩣᩉᩩ ᨶᩣᨾᩮᨶ ᩍᨲᩥᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩍᨲᩥᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᨷᩣᩊᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨